

SLOVENSKI NAROD.

„Slovenski Narod“ velja:

v Ljubljani na dom dostavlja	v upravnih prejemih:
celo leto . . . . . K 24—	celo leto . . . . . K 22—
pol leta . . . . . 12—	pol leta . . . . . 11—
četrt leta . . . . . 6—	četrt leta 550
na mesec . . . . . 2—	na mesec 190

Dopisi naj se frankirajo. Rokopisi se ne vračajo.

Čredništvo: Knaflcova ulica št. 5, (v pritličju levo), telefon št. 34.

Izhaja vsak dan sveder izrednih novic in glasnikov.

Inserti veljajo: petostopna peti vrsta za enkrat po 14 vin., za dvakrat po 12 vin., za trikrat ali večkrat po 10 vin. Pri večjih insercijah po dogovoru. Upravištvu naj se pošiljajo naročila, reklamacije, inserti itd. to je administrativne stvari.

Posredovanje štampiljke velja 10 denarjev.

Na pismena naročila brez istodobne vplačila naročnine se ne ostra.

Naročna tiskarna telefon št. 85.

„Slovenski Narod“ velja po pošti:

za Avstro-Ogrsko:	za Nemčijo:
celo leto . . . . . K 25—	celo leto . . . . . K 24—
pol leta . . . . . 13—	pol leta . . . . . 12—
četrt leta 650	četrt leta 600
na mesec 230	na mesec 200

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži za odgovor dopisnica ali znak. Upravištvu: Knaflcova ulica št. 5, (spodaj, dvorišče levo), telefon št. 35.

Naša dolžnost vzprilo občinskih volitev.

Dosedanje volilno gibanje kaže, da so se klerikalci v svoji volilni agitaciji v prvi vrsti vrgli na to, da pridobijo zase male davkoplačevalce, to je tiste, ki volijo samo enkrat in sicer v III. volilnem razredu.

Klerikalna stranka, ki se sicer ni nikoli brigala za križe, težave in nadloge takozvanega malega človeka, je sedaj pred volitvami naenkrat odkrila svoje čuteče srce napram tem trpečim slojem naše družbe in ne pride skoraj dan, da bi »Slovenec« ne imel v svojih predelih kakšne novice, v kateri se hinavsko in licemersko v najostudnejši demagoški pozi zavzema za korist te ali one stanovske plasti v naši družbi.

Ljudje, ki temeljito poznajo klerikalno sodrjo, ki je vedno najbolj sladka takrat, kadar snuje najinfamnejše naklepe, vedo, da je med, ki ga imajo sedaj v ustih klerikalci, samo otrov in strup, nepoučena masa, ki kaj rada sodi ljudi samo po besedah, ne pa po dejanjih, pa lahkomišelnostno verjame tem lepo donečim frazam ter se semtertja nevede in nehoti da vjeti v klerikalne zanke.

Zato je poglavitna in najvažnejša dolžnost vsakega posameznega naprednjaka, da v svo vsemu in poštenosti odpira oči širokim našim slojem, jim kaže klerikalce v pravi njihovi podobi ter ljudstvo temeljito pouči o končnih ciljih vseklerikalne politike.

Ta naloga ni tako težka, kakor se zdi na prvi pogled.

Vsak naprednjak ji lahko zadosti v polni meri, da, smelo trdimo, da se v prijateljski družbi in v privatnem razgovoru semtertja da za napredno stvar več storiti in več doseči, kakor na javnih shodih, če tudi na njih nastopajo najsijajnejši govorniki.

Gotovo je, da so shodi pri volilni agitaciji naravnost neprecenljivega pomena. Na teh shodih se dajejo parole za borbo, vojni načrti se snujejo, razkrivajo se v velikih obrisih najsilnejši in najboljstvarljivejši strani nasprotnikov in odkrivajo se mesta, kjer se da s sovraga najlažje in najbrž zadeti in raniti.

Toda ti shodi imajo samo omejen

pomen, ako jim ne sledi smotreno nadrobno delo.

Tisti, ki se udeležujejo teh shodov, morajo postati razsejaleci, razširjevalci onih idej, ki so jih razvijali govorniki na raznih javnih shodih.

Misli, ki so jih podali govorniki na teh zborovanjih, se morajo popularizirati in zanesti med najširše ljudske mase.

In čim se to zgodi, bodo te mase spregledale in spoznale klerikalce kot svoje najhujše sovraže in največje škodljivce.

Ze gori smo naglašali, da smatrajo klerikalci tiste volilce, ki imajo samo enkratno volilno pravico in sicer v III. razredu za najvprejemljivejši objekt za svoje poskušnje.

Ti sloji so v neprestani borbi za svoj vsakdanji kruh, zato tudi ne morejo pazno slediti političnim bojem in tudi ne morejo biti o javnem dogodku tako poučeni in informirani, kakor bi bilo potreba, da bi si mogli ustvariti jasno sliko o dejanju in nehanju političnih strank.

To velja zlasti glede volilk, ki bodo pri bodočih občinskih volitvah prvič stopile na politično arena in v dejansko volilno borbo.

Na vseh teh momentih so klerikalci zasnovali svoj bojni načrt, ker vedo, da je med temi volilskimi vrstami najugodnejši teren za njihovo delo. Par sladkih besed, nekaj laskanja in dosti kadila, pa je bitka dobljena, tako računajo klerikalci.

In ta račun se bo vjemal, ako naprednjaki pravočasno ne zmešamo štrne klerikalni sodrji.

Zato naprednjaki, vsi na pian, vsi, prav vsi stopimo v volilno agitacijo in postanimo apostoli in ozanjalci naprednih idej!

Če bomo vsi storili svojo narodno in napredno dolžnost, se nam ni treba bati klerikalnega zmaja in prepričani smo lahko, da bo tudi v bodoče nad našo Ljubljano ponosno vihrala — bela zastava!

Kranjski klerikalci in Justična uprava

Lepe stvari se gode zdaj pri nas! Kar hočejo klerikalci, se vse zgodi, če je prav ali ne, če je pravično in pošteno ali ne. In če se pravica tudi z

nogami tepta, kaj za to, da je le ustrezno klerikalcem.

V zadnjem času so si klerikalci izmislili, da hočejo imeti v Ljubljani svojega notarja. Notarja hočejo, ki ne bo le c. kr. notar, marveč klerikalni notar. Dr. Šusteršič je stopil v zvezo z justičnim ministrom in — kravja kupčija je bila sklenjena: v Ljubljano pride kot predsednik deželnega sodišča nemški nacionalac Elsner, ki pa mora pomagati, da pride v Ljubljano peti notar in sicer tak, kakršnega si žele klerikalci in ki bo njih somišljenik.

Novoimenovani deželnosodni predsednik Elsner je, prevzemši svoje mesto, takoj začel delati v smislu zahtev dr. Šusteršiča. V 14 dneh je justično ministristvo odredilo, da se kreira za Ljubljano peto notarsko mesto. Šlo je hitro. Kakor so bili klerikalci z Elsnerjem popolnoma zadovoljni, jim je tako tudi justični minister v smislu sklenjene kravje kupčije hitro izpolnil svojo obljubo.

Justični minister je ustanovil peto notarsko mesto v Ljubljani, da more odstavljena notarja Hafnerja zopet nastaviti in mu preskrbeti dobro mesto. Kakor je obče znano, je notarska zbornica v prvi vrsti poklicana izrekat o pomnožitvi notarskih služb svoje mnenje. Govori se, da se je notarska zbornica izrekla zoper ustanovitev petega notarijata v Ljubljani. Minister se torej ni oziral na mnenje notarske zbornice, kajti ustanovil je vendar peto notarsko mesto v Ljubljani.

Ko je bilo to peto notarsko mesto ustanovljeno se je moralo seveda razpisati. Oglasilo se je mnogo notarjev, ki bi se že zaradi laglje in boljše vzgoje svojih otrok radi preselili v Ljubljano, in oglasili so se starejši notarji, ki bi pri takih kompetencah vendar morali imeti prednost.

Sedaj se je v popolni jasnosti pokazala kravja kupčija, ki jo je sklenil justični minister z dr. Šusteršičem. Ministrstvo ni ustanovilo popolnoma nepotrebnega petega notarskega mesta v Ljubljani iz gole ljubezni do dr. Šusteršiča, marveč je prevzele tudi obveznost, da mora to mesto dobiti ravno Hafner in nihče drugi. Hafner, odstavljani Hafner, mora to mesto dobiti, akoravno je več starejših prosilcev, ki čakajo na Ljubljano.

Očitno je, da je razpis petega notarskega mesta v Ljubljani pravi pravcati humbug, zakaj s tem razpi-

som se prosilci samo za nos vodijo, v tem ko je odstavljani Hafner že doležen za to mesto. Tisti odpuščeni notar Hafner, ki je vsled neprestanih zdražb v Kostanjevici zabredel v hude kazenske pravde, ki je kalil mir povsod in končno dobil to, kar je iskal, ima peto notarsko mesto v Ljubljani že v žepu.

A ni dovolj, da se z razpisom petega notarskega mesta vlečejo za nos vsi drugi prosilci. Zgodilo se je še nekaj drugega, nekaj, kar je nezaslišano in presega vse meje. Iz zanesljivega vira smo namreč izvedeli, da je justična uprava odpuščnemu Hafnerju plačala 40.000 K ker je bil haja po nedolžnem obsojen in kot notar odpuščen, dasiravno je sam kasacijski dvor njegovo obsodbo dvakrat potrdil. Ali ni to več kot presenetljivo postopanje napram pristasi klerikalne stranke? Poleg denarja, ki ga je Hafner dobil, so mu pa še ponudili, da si lahko izbere notarsko mesto ali v Novem mestu ali v Ljubljani in so hoteli samo, da zadovolje Hafnerja in dr. Šusteršiča, ustanoviti nov notarijat ali v Ljubljani ali v Novem mestu.

To so fakta, ki jih ne bo nihče utajil, pa naj jih dementuje kdorkoli. Vprašamo v očigled tem dogodkom le: Pravica, kje si? Upamo, da se še v zadnjem trenutku zbudi vest tistim, ki dele pravico. Tako ne sme justica postonati, če hoče uživati zupanje prebivalstva.

Državni zbor.

Dunaj, 17. marca.

V tajnih konvencijah, ki jih prirejajo stranke večine in viada, se rešujejo pereča vprašanja, kako vzdržati parlamentarno delo vsaj v najnujnejšem roku. Bienenrthovo vlado, katere lahkomišelnost princip je vedno le skrb za dogodek današnjega in jutrajšnjega dne, in ki se nikoli ne povzpne do obširnejšega in globokejšega političnega programa, tudi sedaj ne tarejo druge skrbi, kakor pravočasna rešitev rekrutnega kontingenta, proračunskega provizorija in 76milijonskega posojila za v Budimpešti dovoljene vojne kredite — torej same zadeve, katerih gladka rešitev bi bila pri urejenih razmerah samoposebi umljiva. Ravno to pa je najkarakterističnejše znamenje bole-

havosti celega položaja, da mora vlada prositi in rotiti lastne stranke, da omogočijo najnujnejše parlamentarno delo.

Tako je poklical danes opoldne baron Bienenrth načelnike svojih strank k sebi, ter jih prosil, naj pripravijo vse, da reši parlament pred Veliko nočjo vsaj budgetni provizorij s posojilom in rekrutni kontingent . . .

Pa še ta skromnost ni našla popolnega priznanja. Parlament se nahaja skoraj na začetku svojega petega leta, da, mnogo jih je, ki trdno verujejo, da bomo že v jeseni iznova klicani k volitvam. Vse stranke čim dalje bolj mislijo na svoje volilce in ravno med vladinovi — zlasti nemškimi nacionalci in krščanskimi socialci — je strah pred sodbo volilcev le preveč upravičen. Kaj porečejo ljudske mase k temu, če poslanci glasujejo vedno le za vojake, izdatke, nova posojila, ljudstvu pa ne prinesejo niti ene gospodarske, kulturne pridobitve.

Včerajšnje volitve na Češkem so grozile postati celemu političnemu položaju usodne. Zmaga socialnih demokratov bi bila za Nemce tako strašno memento, da bi se najbrž danes že ne bili upali za vsako ceno podpirati vlado. Za enkrat so zmaga, li, četudi le z minimalnimi večinami.

In pri današnji konferenci jih je potlašil baron Bienenrth še z izrecnim zagotovilom, da vlada za enkrat na razpust državnega zbora niti ne misli, kar se pravi z drugimi besedami povedano: Gospodje, volilcev se ne bojte, pojdit mirno za menoj!

In tako je končala konferenca za vlado uspešno, dogovorili so se, da rešijo pred Veliko nočjo budgetni provizorij in rekrutni kontingent ter tudi dajo vladi dovoljenje, najeti vojaško posojilo.

Javnosti pa je dal baron Bienenrth lepo obljubo, da bo vlada takoj po Veliki noči predložila zbornico zakon o lokalnih železnica.

Ni še mesec tega, kar so vladni zastopniki izjavljali, da je izveditev programa o lokalnih železnica za enkrat nemogoča stvar, ker manjka denarja. Sedaj, ko je vlada uvidela, da vojaških milijonov ne dobi drugače, kakor da se zavzame za eno ali drugo takozvanih ljudskih nujnosti, je naenkrat našla v žepu že skoraj dogotovljen operat o lokalnih želez-

LISTEK.

Nevihta.

A. P. Rušič.

Mirna je ležala vas ob vzhodju gor, na zeleni trikotni ravnici. Ozka, lepa dolina se je vila ob nji proti jugu. Po sredini dolinice je gnala svoje vesele valčke Sava, vsa nova, komaj porojena. Zibala se je v nemirnem večernem vetru visoka trava, a na obeh straneh doline je šumel mogočni gozd, prikrit in tako temen.

»Tako! Dovolj za danes in bog blagoslovi!« je vskliknila okroglolična, postarna ženska, ki je čepela med gredami in plela. Ozrla se je za možem, ki je sklonjen stal ob koncu njive in strmel v zemljo.

Zagugala se je ženska na kolnih, da je zaplapolalo v vetru njeno široko, svetlo pisano krilo v globokih, plastičnih gubah, in počasi vstala. Popravila si je rdečo ruto na glavi, ki je bila potegnjena globoko čez čelo in zakričala glasno nad možem: »Janez, domov pojdiva!«

Njen mož se je počasi okrenil in svetlo pogledal v nebo. V cerkvi še ni zvonilo Ave Marijo. In do zvonev ni se ostane na polju, da se pomoli k Bogu in se ga poprosi za prijazno, dobrotljivo vreme.

Počasi je stopal ob robu in gledal po njivi. Tu pa tam je stopil v

stran, pobral kamen na njivi in ga zalučal na cesto.

»Čemu hitiš, saj še ni zvonilo!« je odvrnil ženi.

»Morda pa ne bo. Zašlo je že solnce in mrak je legel v dolino.«

Oha sta se ozrla po dolini. Nekateri najvišji vrhovi gora so se se blesteli od zadnjih žarkov poslavljajočega se solnce. Zavijala se je polagoma dolinica v temo, zapihal je močan jug in glasneje so zasumeli gozdovi po obeh straneh. Zibala se je visoka trava in globoko se je priklanjalo visoko, šibko in rumeno žito. Počasi so lezli beli, raztrgani oblaki čez gorovja in se tiho, oprezno spuščali v dolino.

Tisti čas se je oziral skozi line starega vaškega zvonika mlad fant z resnimi očmi po lepi dolini, kjer se je zibalo šibko žito in je rasla tako visoka trava. Videl je tiste bele, raztrgane oblake, ki so se tiho, brez šuma spuščali v dolino in se zbirali nad vasjo; zamislil se je. Dolgo so strmele oči v nebo. Kakšno je življenje pač tam zadaj, tam daleč, kjer se še sedaj sveti nebo. Domača dolina pa je že vsa v mraku.

Oblaki so se množili, ni jih bilo konca. Prihajali so neprestano, postajali temni, naposled črni. In fantu je radosti vstrepelalo srce. Pozabil je na zvonenje, zakaj temna bo danes noč. Domislil se je fant lepe Ivanki, ki se more govoriti z njo samo v temnih nočeh, brez pričevanja zvezd in brez nadležne mesečine. Zelo se

boje za njo in ne vidi jo radi blizo nje fantovske tovaršije.

Fant v zvoniku je zaukal; kajti že so se spuščali oblaki globoko doli, prepregali so neprestano in drzno vso dolino.

Potem je zazvonilo in tanek kratek glas starega bronja je butal ob začetno nebo.

Mož na njivi se je odkril in molil na glas. Za njim je konvaljala žena pobožne besede, iskreno in zelo glasno. Gledala sta v nebo, ki je grozilo z nevihto, molila in vzdihovala sta, proseča z vso dušo iskrenega blagoslova nebes.

Zmračilo se je.

Znova je zapihal jug, gibalo se je sedaj tudi že drevje in razburjeno je valovilo polje. Klonilo je klasje in trepetalo v bojazljivi slutnji. Trepetala je tudi dolga rdeča ruta na glavi kmetice, ki je stopala za možem proti domu med visoko travo.

Še so brneli trepetajoči bronasti glasovi v zvonikovih linah, ko se je vsedel fant na nizki zid pokopališča poleg cerkve. Veselo je bilo njegovo srce, zakaj po njem je plala ljubezen. Kako zelo je ljubil Ivanko, ki ni niti posebno lepa, niti dobra. Toda nekaj je bilo na nji in v nji, česar druge niso imele. Ugajala mu je njena odločnost in ošabnost. Neprestano ga je nekaj neznanega vlelo k nji, zakaj tudi on sam je bil zelo ponosen; gledal je drugim ljudem čez ramena in po svoje mislil o svetu in življenju. Ona je bila prav takšna in njune misli so

se ujemale v vsem. Morda ga je vabila k sebi tudi s svojo navidezno nedostopnostjo in samozavestjo. Bila je Ivanka posebna ženska in prav zato se je zaljubil v njo, četudi je opazil, da govori in čeblja časih rada tudi z drugimi. Tisti Janez iz Podklanca jo je zadnje nedelje spremlil od mase in hinavsko se je smejal . . . In zdelo se mu je, da se ji ponuja. Ona pa je bila ponosna, prezirljiva in odrivala ga je od sebe. Vsega tega se je sedaj spomnil fant, ki je čakal na nevihto in pozdravljal prihajajočo temo.

In res. Že je padla temna noč v dolino. Zakrila je s svojim širokim plaščem gore, vas in polje. Tupatam je svetlikalo iz nočne teme rdeče okno, razsvetljeno od hišne svetilke goreče pod stropom.

Tudi Ivanka je imela na oknu rdečo zaveso, ki se je razsvetljena od luči svetila v temi. Zaljubljeni fant je videl to rdečo svetlobo in počasi je prihajal bližje, ves korpeč po nji, o kateri je sanjal ves dan. Ko sta prišla pri košnji skupaj, sta veselo zapela in drugi kosci so peli za njima. Sedaj pa se hoče pogovoriti z njo o svoji ljubezni, priseči ji hoče svojo zvestobo, ves srečen, da ga tako pametno umeva.

In tiho, oprezno je potrkal na nizko polkno. Mokra travica okoli hiše je drsela, od kapa je lila voda in čez trenutek se je na kratko zablisnilo v zraku. Počasi je prihajal grom in groneče so za njim tulile sive skale v gori. Še enkrat je potrkal in se na-

slonil na okno. Za oknom je gibala nerazložna senca. Na to se je okno počasi in tiho odprlo.

»Draga Ivanka«, je zašepnil in jo prijel za ročico, ki je bila drobna in se je tresla od vznemirjenja.

»Ti si, Alojzij! Misliš, da sem, da prideš. Hočem ti nekaj povedati! . . .«

»Hrepenel sem po tebi, Ivanka. Noči sem čakal; pogled, nevihta je prišla in z njo temna noč.«

Še trdneje se je oprijel njene drobne ročice.

Tedaj se je poleg fanta nekaj zgenilo. Zdrnilo se je ob zidu in temna postava je vstala iz tal. Jeknilo je na kratko, zasopel je močno neznan človek in začulo se je škripajoče lomenje lesa.

»Jezus . . . Marija!« je zakričal fant in omahnil po tleh. Nekdo je vrget od sebe kot in urno bežal preko sadnega vrta. Nenadoma je utonil v temni grapi. Okence se je naglo zaprlo.

Kmalu so prišli iz hiše ljudje s svetilko; dvignili so s tal fanta, ki je bil ves s krvjo oblit.

Se tisto noč se je pripeljal v vas zdravnik iz trga. Pregledal je rano in zmaževal z glavo.

»Zelo je pobit«, je rekel skoraj malovarno. »Ne verujem, da bo preživel in se izlhal. Pošteno jo je izkupil.«

Tedaj je mladenič odprl oči. Nekaj ognja se je še svetlikalo v njih.

nicah, ki sicer zahteva približno 230 milijonov kron, ki pa bo v principu gotovo sprejet od cele zbornice z zadovoljenjem, akoravno bo treba za one milijone najeti posojilo.

Ta program za lokalne železnice še ni popolnoma izgotovljen. V kolikor se tiče naših slovenskih interesov, se nahajajo v njem zaenkrat le proge Gorica - Červinjan, Polzela - Motnik, negotovo pa je še, je - li proga Motnik - Kamnik, Ljubljana - Idrija - Sv. Lucija že tudi zasigurana, ali ne. Slovenski poslanci se bodo morali z vso silo potegniti za te naše najnujnejše železniške projekte; v prihodnji seji železniškega odseka bo poslanec Hribar napel vse sile, da se projekt Ljubljana - Idrija - Sv. Lucija odobri in potem sprejme v uzakonjeni program.

V zbornici se je danes končala debata o agrarnih resolucijah, ki so bile po predlogih obeh referentov poljedelskega odseka posl. Povšeta in prof. Hraskega, z raznimi tekom debate stavljenimi dodatki sprejete.

Dolga agrarna debata, ki je napolnjevala seje skoraj 14 dni, je za naše parlamentarno življenje jako poučna. Pomenja golo koncesijo agrarnim strankam, ki si niso hoteli odvzeti prilike govoriti malo »skozi okno«. Tem nepotrebnosti je bila, ker se je razpravljalo o predmetih, s katerimi se je zbornica bavila že o priliki draginjske debata. Take razprave spadajo v zatišje odsekov, kjer pride čila argumentov do veljave. Toda če so si meščanske in delavske stranke dovolile dolgotrajno razpravo o draginji — so si vzeli agrarci isto pravico. Proti utemeljenosti resolucij pa ni ničesar ugovarjati, soglašala je z njimi cela zbornica in z odobravanjem so bile sprejete.

Nato je bila sprejeta brez vsake debata takozv. lex Ofner, ki odpravlja institut javnih agentov in zbornica je pričela razpravljati o rekrutnem kontingentu. K tej točki je danes govoril tudi poslanec Jare, ki je proglasil, da bode za stališče njegovega kluba merodajen sklep »Slovanske Enot«. Ker je princip dr. Šusteršičeve politike glasovati za vse vojaške zahteve, princip, ki se je našim klerikaleem vedno izplačal in bi se »Slovanski klub« kakemu temu nasprotujočemu sklepu gotovo do skrajnosti protivil, je treba sklepati, da so stranke združene v »Slovanski Enoti« pripravljene glasovati za rekrutni kontingent, ki bo torej gladko in brez vseh težav sprejet.

V torek se sestane konferenca načelnikov strank, ki se bo pečala s predvidenimi delovnim programom ter zlasti tudi iskala sredstev, kako oživiti razne odseke, ki kažejo vedno manj življenske sile in veselja do dela.

V naslednjem kratem pregled današnje plenarne seje in odsekov:

Agrarne resolucije.

Pri glasovanju o agrarnih resolucijah so bili sprejeti vsi predlogi poljedelskega odseka z dodatnim predlogom posl. dr. Buzeka. Sprejeti so bili tudi predlogi posl. Padourja glede nadziranja prodaje umetnih gnojil, dovolitve tarifne ugodnosti za odpadke umetnih gnojil in glede načina zamotanja soli. Ravnotako je bil sprejet predlog poslanca Pichlerja glede produkcije umetnih gnojil v državnih podjetjih in podpiranja zadrug pri nakupovanju umetnih gnojil. Odklonjen pa je bil drugi odstavek tega predloga, tikajoč se porabe kaz-

njenecov v tovarnah za umetna gnojila, ki se imajo ustanoviti. Sprejet je bil tudi predlog posl. Pika, naj se razdele subvencije iz kredita za pospeševanje živinoreja bajtarjem in malim posestnikom, nadalje predlog posl. Ročkarja glede razdelitve subvencij za pospeševanje živinoreja na štajerskem in na predlog posl. Kadlčaka, naj se v moravskem karpatskem gorovju izvede melioracija pašnikov in travnikov in naj se pospešuje živinoreja. Ostale resolucije so se odkazale proračunskemu odseku.

Poročevalec dr. Ofner je na to poročal o zakonskem načrtu, ki naj odpravi institut javnih agentov. Sprejet je bil brez debate v drugem in tretjem branju.

Sprejeta je bila resolucija, ki jo je predlagal odsek in v kateri se zahteva, da se predloži zakonski načrt, s katerim naj se izpremeni privatno kupčijsko posredovanje v koncesijonirano obrt.

Na to je prišlo na vrsto prvo branje rekrutnega kontingenta.

Prvi je govoril češki socijalni demokrat dr. Filipinski. Izjavil je, da bo vlada, če bo šlo tako naprej, imela le še v vojaške svrhe denarna sredstva. Pritoževal se je zaradi grdega ravnanja z rekruti ter izjavil, da bo njegova stranka glasovala proti rekrutnemu kontingentu.

Posl. Jare se je z veliko vnemo zavzemal za armado ter izjavil, da bo njegova stranka glasovala za rekrutni kontingent. Izrazil je tudi svojo nevoljo, da pojdejo nemški svobodomiselniki poslanci v Rim.

Ko je govoril še posl. Fresl, je bila razprava prekinjena. Nadaljevala se je debata o nujnem predlogu posl. Sokola in Baxe, naj se na Češkem vrši narodnostna anketa.

Posl. Sokol je nadaljeval svoj govor, ki ga je v prejšnji seji prekinil, obenem je pa prošil predsednika, naj mu dovoli, da nadaljuje svoj govor v prihodnji seji, ker je že pozna ura. Tej želji je predsednik ugodil.

Posl. Daszynski je interpeliral, ker vladni organi podpirajo posamezne člane večine pri osebnih kupčijah. V svoji interpelaciji je omenjal delovanje poslancev Sponderja, Szajerja, Stojalowskega, Stobandla, Paducha, Fiedlerja in Wieceka.

Nato se je stavilo več vprašanj. Poslanec Okuniewski in Trylowski sta omenjala proces zoper rusinske poslance ter zahtevala od predsednika, naj odgovori na tozadevne interpelacije.

Posl. Lecher je konstatiral, da poročila v časopisih o zadnji seji bančnega odseka ne odgovarjajo resnici. Iz teh poročil se dobi vtisk, kakor bi bančni odsek v zadnji seji sploh ničesar ne delal. Na dolgo in široko se piše o vsakem škandalu, o važnih govorih pa, ki so se govorili v zadnji seji bančnega odseka, se pa molči. Vprašal je predsednika, ali hoče podpirati predsednika tega odseka v tem, da se bo o posvetovanjih te korporacije istinito poročalo.

Predsednik je odgovoril, da so tozadevna poročila dobili časniki od posameznih poslancev, ker je bila seja tajna. Priporočal je, naj bančni odsek zahteva, da se vrše prihodnja posvetovanja javno.

Posl. dr. Adler je prijel predstnika dr. Patiaja zaradi nekega intervjuja, ki je bil priobčen v »Fremdenblattu« in v katerem objavlja predsednik, da bo intervjuiral, da bo brambni odsek sklepčen. Dr. Adlerju se namreč čudno zdi, za-

kaj se predsednik tako poteguje za veterance, dočim se za druge odseke ne zmeni.

Predsednik pravi, da je po poslovniku to njegova dolžnost.

Ob šestih je bila seja zaključena. Prihodnja seja bo v torek.

Odseki.

Pododsek za državno uslužbenstvo, ki je že končal službeno pragmatiko za uradnike in služe do paragrafa glede časovnega avanzmaja, ta teden ni imel seje, ker vlada ni mogla še končati nekaterih proračunov, katere je zahteval pododsek. Začetkom prihodnjega tedna bo vlada najbrže dala potrebno pojasnilo.

V naučnem odseku se je nadaljevala debata o podržavljenju okrajnih šolskih nadzornikov. Sprejeta je bila resolucija, v kateri se vlada pozivlja, naj v kratkem predloži državnemu zboru zakonski načrt, ki naj uredi službeno pragmatiko za državne učne moči.

Proračunski odsek je snoči končal kapitel domobransko ministrstvo ter začel posvetovanje o proračunu naučnega ministrstva.

Prvi je govoril domobranski minister Georgi, ki je reagiral na razne pritožbe. Ob koncu svojega govora je reflektiral minister na izvajanja poslanca Šilingerja o svetovnem miru in izjavil, da mora vsak pameten človek priznati, da bi bil večer mir v narodno - gospodarskem oziru pač idealno stanje za vse narode. Zgodovina pa uči, da je to nemogoče.

Ko so še govorili poslanci Šramek, Choc, Kolischer in poročevalec Rolsberg, je bil proračun domobranskega ministrstva sprejet.

Nato so začeli razpravljati o proračunu naučnega ministrstva.

Dr. Kramar je poročal o odstavku »Umetnost«. Nato je bila seja zaključena.

Prihodnja seja bo v ponedeljek ob treh popoldne.

Kritiku Narod. katastra Koroške.

Narodni kataster Koroške. »Narodna založba« v Ljubljani 1910. Cena 60 v.

Pravijo, da so mučeniki pred inkvizicijo dobili popolen odpustek. Tako nekako rahločutno je postopal z menoj g. Fr. Smodej, vikar, urednik »Mira« in tajnik bivšega »Kat. polit. in gospodarskega društva za Slovence na Koroškem«, ko je začel kritikovati moj referat v »Miru«.

Mrevarenje začne namreč s slavoševom: »Marljivi proučevatelj slovensko-nemške meje« itd. Takoj nato pa odpre natezalnico.

Bojazen, da bi bilo neprevidno izdajati take katastrofe, zanika takoj sam, češ, da so nasprotniki o slovenskih organizacijah itak boljše poučeni. Udeleženci obrambnega tečaja se bodo spominjali, da so pri predavanju marsikaj slišali o naših in nasprotnih načrtih, česar v knjižici ne najdemo, ker je pisec pred tiskom vse kočljive postavke črtal.

Da kataster ni popolen, to je pisec že javno sam priznal v časopisju. Kataster res ni pisan za urednika »Mira« in tajnika polit. društva, ki bi moral razmere v deželi bolje poznati. Lahko je reči: Tako si sestave narodnega katastra ne mislimo. Pa bi bili pokazali svojo spretnost, si-

car moram smatrati tako kritiko za Kolumbovo jajce.

Ako ne naštevam vseh denarnih zavodov in društev, ni to znak površnosti, temuč malomarnosti krajevnih zaupnikov, ki mi na vse prokne niti odgovoriti niso hoteli ali pa so zapisali. D. C. M. pri nas nima zaupnika, pač pa politično društvo v Celovcu. Nekateri zavode sem tudi preokotil, ker so itak znani, ozir. jih že omenjam v svoji knjižici »Slov. nemška meja na Koroškem«, tako hranilnico in posojilnico v Spod. Dravogradu (zakaj bi se naj imenoval ta kraj sedaj naenkrat »Dravberg«, ko je vendar znano, da so takri kraji dobili ime po gradovih, ki se je tu imenoval »Drauburg«?)

Kar se tiče površnosti glede društev in posestnega stanja v občinah in krajinah šolskih svetih, sem se že v obrambnem tečaju bridko pritožil, kako malo pomoči sem dobil pri koroških rodoljubih. Med temi rodoljubmi se je posebno odlikoval g. kritik, ki sem ga kot očjega rojaka in znane parkrat prošil za podatke o privatnem ljudskem štetju, o izobraževalnih društvih in o našem posestnem stanju v občinah. Znano je, da se take stvari spreminjajo v vsakim dnevu, da nimam časa voditi o vsem evidence, še manj pa mi dopuščajo čas in sredstva, da bi se o vsem tem na mestu poučil, posebno ker mi je bil čas za referat kratko odmerjen. Ako ima kdo o tem pregled, moral bi ga imeti urednik »Mira« in tajnik edinega polit. društva. Toda na vse prošnje mi g. kritik niti odgovoril ni, gotovo iz čistega rodoljubja, da se bo mogel tembolj znesti kot kritik nad »površnostjo«.

Njegova kritika pa ni samo površna, dasi jo je predel skozi dve številki »Mira«, temveč ponekod tudi zlobna. O občini Galiciji vendar nikjer ne trdim, da je v slovenskih rokah, kakor mi podtika g. kritik. Na str. 18 stoji tiskano o tej občini: »Pravi Nemci so le 4, vendar gospodarijo v občinskem zastopu nemškutarji«. Kdo je torej površen?

Da je bila občina Važenberk že poprej v nemškutarskih rokah, tega ni bilo spoznati iz poročila v »Miru«, ki je poročal le o slovenskem propadu. O Podlublju sem zapisal tako, kakor mi je sporočil ondotni zaupnik, ki je imel najbrž v mislih še nerazdeljeno občino Podlublje-Slov. Plajberg.

Da ima župnija Glinje najbolj slovensko lice na Koroškem, pri tej trditvi vztrajam, kar pričajo samslovenski krajevni napisi. Na tem nič ne spremeni uradna statistika, ki izkazuje v občini Medborovnici naše nazadovanje. Ni res, da bi bil vso zaslug za prepored pripisoval le dijakom, temveč omenjam izrečno poštvalnega rodoljuba g. L. Zablacana (Cingelet).

Župana na Brdu (Ziljska dolina) ne poznam. Povedal sem o njem, da ne zna slovensko pisati, ker mi je tako sporočil ondotni zaupnik, ki ni mojega političnega mišljenja. Sicer pa čemu tajiti: v celi Ziljski dolini in večidel na Koroškem sploh se ne voli na narodnem, temveč le na kompromisnem programu po paroli: tu katoliški močje, tam svobodomiselnici, ne glede na to, da so v obeh taborih Slovenci, Nemci in nemškutarji. Posledica teh kompromisov so taki »slovenski« župani in odborniki.

Popravljanje krajevnih imen prepuštam g. kritiku, ki je gotovo boljši jezikoslovec kot jaz. Železna Kaplja je tiskovna pomota, ki je v

podlistkih »Slov. Naroda« ni. Ravno jaz sem bil, ki sem nekot že v časopisu grajal pisavo Kaplja, namesto pravilno Kapla. Ali je pravilno Bilča vas ali lokalizem Bilčova, o tem tudi naj sodijo jezikoslovci. Morda je celo pravilneje Staben, Knaža, Korte za Šteben (Sv. Štefan), Kneža, Korito itd.

Istotako prepustim jezikoslovcem, ali je za nemško »Wolfsbach« pravilno Volčja ali Ovčja vas. V leksikonu je Vučja vas (v štajerskem narečju je vuk za volk. Najbrže govore tako tudi Kanalcanci).

O društvenem življenju v Velikovecu sem dobil podatke od dobrega poznavalca razmer. Izrek: Če se ljudstvo prebujajo, se zbujajo tudi liberalizem, ne meri na g. Dobrovo, ki ga cenim kot narodnega delavca, temveč je te besede rabil njegov stanovski tovariš.

O g. proštu v Tinjah trdim, da je mehak in popustljiv. To sicer ni graja, temveč celo pristojna kat. duhovniku, ker vsakdo ni rojen za narodne boje. Škoda le, da ni zraven njega v kraju neodvisnega posvetnega voditelja.

Glede šentjakobske šole pa je bolje, da ne govorimo več. Dejanski položaj sem resnično opisal. Da moja trditev o pismu g. dr. Brejca kot predsednika polit. društva družbi C. M. ni pavšalna, to ve najbolje g. Razun sam, ki je bil z menoj vred navzoč, ko se je dotično pismo prečitalo. Objaviti dotičnega pisma nimam pravice, ker je uradno. Ako je res končni namen šentjakobske šole, da postane gospodinjstva šola, potem so itak izpolni želja vseh trezno mislečih. Toda kdo je vezan, da se to že ni zgodilo?

Da pa že dejstvo samo, da vzgajajo na tej šoli slovensko mladino šolske sestre, razprši vse pomisleke zoper umestnost te šole, je subjektivno mnenje g. kritika.

Svojo trditev, da je »Solsko društvo« konkurenčno družbi C. M. združujem v polnem obsegu. G. kritik menda ne želi, da bi se cela, precej mlačna stvar znova razlagala. Povedal sem že drugje, da je znana zmaga tega društva pri upravnem sodišču glede šol v Št. Danijelu in Strojni nekakšno pavovo perje. Stvar je izvojeval pravzaprav le g. Sor, dočim je g. dr. Brejce imel kot zaupnik in odbornik D. C. M. že zdavno priliko, pokazati v tem oziru svojo poštvalnost in sposobnost. Toda bilo je zopet treba Kolumba v osebi g. Gv., da je postavil jajce po koncu.

Neslana in zelo neprevidna je kritika trditev, da ima D. C. M. privilegij, da pobira na Koroškem denar. To je mučno poglavje za koroško rodoljubje. Ne zahtevajte, da izkažem vsakoletne prispevke iz Koroške. To so jedva obresti za držvanje šentpeterske šole. Največ se prispevata podružnici v Celovcu in v Beljaku, pri katerih pa so člani večinoma krajski in štajerski rojaki. Tudi nočem izpraševati, kam gre večina denarja, ki se ga nabere v nabiralnici D. C. M. na Koroškem. S takim natočevanjem slabo ustrežete rodoljubom v beljaški okolici, ki se že veselo nove družbine šole v Vođičji vasi.

Ako še izdam kak spis o Koroški, storil bom vedno brez dovoljenja g. kritika. Hvalil bom, kar se mi zdi hvale vrednega, grajal pa vse, kar škoduje razvoju naše narodnosti. Ako pa izda on kaj boljšega, lahko pohvali nemškega škofa, g. dr. Brejca in sebe.

Ante Beg.

Obraz mu je bil blede, mrtvaški. Ko je zagledal zdravnika, se je oprl na roki in se malce dvignil.

»Prosim lepo, gospod doktor, ne naznanite tega nikamor,« je mlo bolešno zaprosil in v bolečinah zopet omahnil na blazino.

»Zakaj ne, ljubi moj?« je vprašal zdravnika sklonivši se nad njim.

»Ali si morda sam kriv?«

Bolnik je odmahnil z glavo.

»Sam bom plačal!« je odvrnil komaj slišno.

Zdravnik se je brito nasmehnil. Njegova vera v ozdravitev ni bila velika, vendar nekaj čudnega je tičalo v bolnikovem glasu. Ta samozavest ga je presenetila in pa posebnost naglasa besedi, ki jih je bolnik la z največjo težavo izgovoril.

Ko se je stari zdravnik vračal v temi in dežju v trg, se je odločil, slušajta nikamor ne naznaniti. Zato pa je vso skrb posvetil bolniku. In res, bolnikovo zdravje se je vračalo, rana se je imenito celila in nekega dne je bledi od boleznj oslabljen fant vstal s svojega ležišča. Pri hoji se je opiral na palico, a njegove oči so bile zopet polne temnega ognja. Zamisljeno so gledale preko rumenega, predozorelega polja. Zasanjale so se v daljavi.

Neko noč je bil zdravnik poklican iz postelje. Pred hišo je stal košeselj; bil je naprošen takoj iti v Zalužje. Neki vaški fant je bil smrtno pobil.

»Presneti ljudje!« si je mislil zdravnik. »Ravno trije meseci so minili od tistihmal.« Spomnil se je besedi fanta, ki je ležal ves okrvavljen in onemogel na postelji in šepetal: »Sam bom plačal!«

Turobno se je nasmehnil in se naglo odpravil.

Skušnjava Tomaža Krmežljavčka.

Šaljiva povest; spisal L. Šepetavec. (Dalje.)

Za Mračno selo ni bila nobena tajnost, da se Krmežljavček in Neža pretepata, a izpodtikal se ni nihče nad njim, saj v drugih zakonih tudi niso bile dosti boljše in saj je bilo vsako leto vsaj dvakrat v »Domoljubu« čitati, da dajo Mračno selo sijajen izgled pravega krščanskega življenja.

Tomaž se je razvijal primerno miljeju, v katerem je živel in rasel. Posebno nagajanje je imel za pretepanje, za metanje kamnov, za rabutanje sadja in streljanje s fračo v šipe. Ko je nekega dne s fračo ubil najlepše cerkveno okno, na katerem je bil naslikan sv. Florijan, se je Krmežljavček ustrašil župnikove jeze in je poskusil popraviti Tomaževo vzgojo z ubljanjem, klofutanjem in lapanjem. A opustil je to hitro, ne le ker

je Neža energično vmes posegla, marveč tudi zaradi tega, ker se župnik niti od daleč ni tako razljutil, kakor je pričakoval Krmežljavček.

»Če bi bil kdo drugi okno ubil, bi fajmošter šest nedelj divjal na prižnici,« je dejal Boltežar Krmežljavček Luki Magarcu. »Tomaž pa sme vse. No, kaj pomeni to? He, ali se ti kaj sveti v butici?«

Sploh je imel Krmežljavček vsak čas priliko spoznati, da je Tomaž v posebni, uprav izredni milosti pri župniku.

Zgodilo se je neko nedeljo, da se je župnik Štebalar grozovito razkoračil in ob koncu svoje pridige dejal:

»Vi zanikrni kristjani, vi sinovi Luciferjevi, vi ste v žlahti z Becebubom in bi še Izveličarja prodali, pa ne za trideset srebrnikov, ampak za trideset vinarjev. Leto in leta vas učim, dajte bogu kar je božjega in cesarju, kar je cesarjevega in cerkvi, kar je cerkvenega. Pa moje besede so bile bob ob steno. Celo liberalizem vas je začel okuževati. Da, liberalizem, ta strup vseh strupov! Zadržno nedeljo sem dobil v pušici dva knofa. To je dokaz, da ste izgubili pravo vero, da so med vami nekatere ovce že garjeve. Sodoma in Gomora! Gorje vam in vašim otrokom in vašim vnukom, zakaj, nikar ne mislite, da boste dosegli večno izveličanje, če boste knofe v pušico metali!«

Tako se je hudoval župnik na prižnici. Ženske so jokale in moški so

grdo gledali, vse pa je bilo strah, kaj da bo, če bo župnik še večkrat našel kak knof v pušici.

»Natančen je v denarnih stvarih, hudo je natančen,« je modroval Krmežljavček. »Čudno, da se zaradi dveh knofov tako razljuti, moji Neži pa je dal tisoč goldinarjev dote. Moram vendar Luko Magarca vprašati, kaj o tem misli.«

Župnik je med tem Krmežljavčkovim samogovorom prišel iz cerkve in je dostojanstveno korakal proti župnišču, kjer je stala ubožno oblečena stara ženska.

»Prosim jih, gospod župnik ... tako sem revna in za nobeno delo ... tako stradam ...«

»Pojdite v božjem imenu, jaz imam sam revno sestro,« je dejal župnik in hotel mimo beračice.

»Oh, gospod župnik, kaj malega bi mi morda vendar mogli dati ...« je jokala ženska.

»Kaj vendar mislite!« je zavpil župnik. »Če še lašni sestri ničesar ne dam, vendar ne bom vam dajal.« In vstopil je v župnišče in zaloputnil vrata s tako silo za seboj, da je Krmežljavček sklopotal aratirati beračico in ji je še sam daroval krajcar.

»Natančen je, hudo natančen v denarnih stvarih,« je ugibal Krmežljavček. »Moji Neži je pa dal hranilnično knjižico za tisoč goldinarjev. Kar do Luke Magarca moram, da mu to razložim.«

Med potjo do Luke Magarca pa je Krmežljavčka dohitel mali Tomaž in mu veselo povedal:

»Ata, meni so pa gospod fajmošter zeksar dali.«

Boltežar Krmežljavček je strmel in ni hotel verjeti, dokler ni »zeksarja« natančno pogledal. Potem se je pa odločil, da ne pojde do Luke Magarca in izustil je nesramno besedo ter se spozabil tako daleč, da je malemu Tomažu pripeljal izdatno zausnico. To zausnico je Neža še tisti večer primerno masčevala.

Tako so tekla malemu Tomažu prva leta. Mati ga je razvajala, župnik je ščitil njegove slabosti, Boltežar Krmežljavček pa ga je grdo gledal in postajal vse bolj melanholičen. Naj je ugibal kolikor je hotel, vendar ni mogel izkupati tiste jame, v katero naj bi župnik padel kot žrtev, on pa bi v nji igral krivolocnega leva.

Tomaž je bil s šestimi leti že velik in močan in sneden in nesramen. Za jasiole in altarčka je imel veliko manj smisla, kakor za klobase in alkoholične pijače. Bil je sicer častilakomen in je težko čakal, kdaj doseže dostojanstvo ministranta, ali tudi ta častilakomnost je imela svoje materialno ozadje. Tomaž bi se za ministranta samega ne bil kdo ve kako pehal, da ga ni mikal tisti »firar«, ki za je ministrant za svoje opravilo dobil.

(Dolje v prihodnjem.)

Politično kronika.

Klubovi načelniki strank večino so imeli včeraj pri min. predsedniku konferenco o delavnem programu pred veliko nočjo. Ministrski predsednik je izjavil, da vlada nikakor na to ne dela, da bi razpustila zbornico. Vlada smatra za nujno, da se pred veliko nočjo reši proračunski provizorij ter zakon o posojilu in rekrutnem kontingentu. Prosil je laške poslance, naj dovolijo, da se bo proračunski provizorij in rekrutni kontingent razpravljali pred laško fakultetno predlogo, ter obljubil, da bo vlada z vso močjo na to delovala, da se bo potem rešila predloga o laški pravni fakulteti. S temi izjavami so se posamezni načelniki večinoma strinjali, zahtevali so le, naj se ne ozira samo na državne potrebe, temveč tudi na ljudske.

Poljski klub je sklenil izključiti poslanca Paducha iz kluba.

Dalmatinski namestnik Nardelli misli, kakor poroča »Sloboda« v kratkem odstopiti. Za njegovega naslednika imenujejo pred kratkim v naučno ministrstvo poklicanega grofa Frana Thuna, ki je že delj časa služil v Dalmaciji.

V ogrski poslanski zbornici se je nadaljevala debata o budgetu. Justhovec Bela Földes je govoril proti proračunu zlasti z ozirom na pretirane vojaške zahteve. Klerikalni poslanec Simonyi - Semadan se obrača tudi proti proračunu in kritikuje splošno volilno pravico. Košutovec Ubil Kallay poudarja potrebo reforme šolstva na Sedmograškem in zagovarja za Sedmograško ogrsko kolonizacijsko in gospodarsko politiko. Sledila je interpelacija klerikalea Karla Hussarja glede podpor za Okörto. Nabrani denar se še ni razdelil, zato se obrača na ministrskega predsednika, da pojasni zadevo. Ministrski predsednik Khuen-Hedervary mu je odgovorjal, da vzdržuje v tem oziru svoj že izdani poluradni komunik v polni meri. Vsota znaša 140.000 do 150.000 kron in je vsa plodonosno naložena, vendar pa je velika malomarnost, da se denar še ni razdelil. Proti krivcem hoče nastopiti z vso strogostjo. Nato je bila seja zaključena.

Hrvaški sabor ostane do junija zaključen. Če bi bil tudi pozneje razdeljen, ga vlada junija meseca razpusti in razpiše nove volitve, ki se bodo vršile potem v jeseni. Vendar velja banovo stališče že sedaj za omajano. Za njegovega naslednika imenujejo poleg grofa Erdödyja tudi grofa Kulmerja.

Zaradi nemirov v Albaniji pride turški vojni minister, kakor se zatrjuje, v kratkem v Solun in potuje potem najbrže še naprej v Albanijo, kjer so zopet koncentrirali približno 40 bataljonov. Turška vlada je odredila poklepanje rezervistov v več okrajih Male Azije pod zastave. Kakor poročajo uradni listi, je prekoralila pri Kočani 50 mož broječa bolgarska četa mejo, se razdelila na 4 majhne oddelke in začela tako prodirati v turško ozemlje. Njej sledi še več bolgarskih čet.

Volitve v romunsko poslansko zbornico so končane. Izvoljeni je 161 pristašev konservativne vladne stranke in 21 opozicijske. Pri volitvah v senat je dobila vladna stranka 85, opozicija pa 27 mandatorov.

Španski kralj je imenoval laškega kralja Emanuela za častnega polkovnika savojskega polka. Vsled tega so seveda klerikalni krogi silno razburjeni.

V Valenciji so se vršili predvečernji pogoji krvavi spopadi med republikanci in karlisti. Karlisti so namreč afiširali plakate za neki nov list, kar so jim pa republikanci branili. Pri spopadu so streljali iz revolverjev. Tri osebe so bile težko ranjene, dve pa lahko.

Nemški državni zbor je nadaljeval včeraj drugo branje etata državnega urada za notranje zadeve. Začetkom seje se je spomnil predsednik 50letnice zedinjenja Italije ter naznanil, da je odposlal v imenu državnega zbora brzojavno častitko. Socijalni demokrati pozivljajo državne kancelarja, da naj stori korake za omejitve oboroževanja in stopi tozadevno v stik s francoskimi državniki. Tudi naj se omeji pravica plenjenja na morju za časa vojne.

Zaradi rusko-kitajskega spora je odredila ruska vlada v okraju Semirječensk mobilizacijo za poskušajo. Tam se nahajajo čete, ki so že odšle proti Čakantu ob kitajski meji.

kamor je prišlo tudi nekaj čet iz Tadžikista. Ruske častopisje ne odobrava operacij vlade proti Kitajski. — V Charbinu se pripravljajo rešni nastopi Kitajcev proti Evropejcem. Ponovno je bila že proga mandžurske železnice pokvarjena. V Pekingu razdeljujejo letake, ki pozivljajo Mongole na sveto vojno proti Rusiji. Mnogo kitajskega vojaštva prihaja vsak dan iz notranjih dežel v Mandžurijo.

Severoameriška vlada je dala mehikanskemu predsedniku Diazu 3 mesece časa, da uduši revolucijo, sicer prekorajijo severoameriški voji mehikansko mejo. Diaz pa meni, da zedinjene države niti ne mislijo na to, da bi prekoračile mejo, zlasti ker on sam in mehikanska vlada ne potrebuje za vdušenje revolucije nobene tuje pomoči.

Glas z Javornika.

Kdo bode župan za Javornik in Koroško Belo? Tako se povprašujejo ljudje. Mislijo, da bode gosp. Josip Hkave, ker se je že zdavnaj prikupil Nemcem in sedaj tudi klerikalcem, ker je izgnal Sokole iz svoje drvarnice v viharji noči dne 13. januarja 1911 ob pol 9. zvečer, seveda brez vsakega vzroka. Minulo nedeljo je poročal »Slovenec«, da nas je pometal ven in orodje pridržal, ker ne moremo plačati najemnine. Resnici na ljubo naj bode povedano vsem, da je res obstoj na Javorniku vsakemu družstvu težak, ne le sokolskemu, a vendar lahko plačamo tistih par mesecev, ki jih dolgujemo, saj mora priznati tisti dobri in potrpežljivi gosp. Josip Hkave, da je vsako leto poštešno sprejel najemnino v znesku 144 K in nikdar ne mesečno po 12 K, ampak za več mesecev skupaj. Nadalje sporočamo, da ni resnice, da nam je pridržal telovadno orodje. Resnica je, da je zahteval, da se isti večer orodje spravi drugam. Ker pa nismo imeli prostora, kamor bi orodje prenesli, smo je spravili v verando gosp. Jos. Hkave za toliko časa, da se dobi kak prostor. Zelo ljubo nam je bilo, da nas je izgnal. Telovadni prostor, katerega smo najeli in plačevali, je oddajal raznim društvom, da so prirejali veselice. Ako je prišel kak kinematograf, je imel prostor na razpelago, orodje so postavili ven in mi smo morali prekiniti telovadbo za 14 dni. Predno smo orodje ocedili in postavili na svoje mesto, je prišlo že zopet kaj drugega. Mi smo morali dati šipe delat in notri davat, ker so bile vedno po štiri razbite. Tako je lahko, da bi se prostor oddajal desetim, da bi Hkave vlek delar, mi pa popravljali in imeli velike stroške na šipah, poleg tega pa še plačevali najemnino. Kje je pogodba? Prostor se izprazni, samo če imate domačo veselico, ne pa za vse glumače in družtva in za perilo občasiti. Tako ne gre! Zakaj ste vedno bolni, kadar pridemo, da bi naredili račun? Ker bi morda najrajši, da bi se vam plačalo za vse mesece. A to ne bo šlo! Šipe, kinematograf in veselice drugih društev bode šlo na vašo kozo. Ker ste nas brez vzroka in brez odpovedi izgnali, bomo tudi mi drugače postopali napram vam. Sedaj pa boste pozdravljeni, ker ste bili tako dobri in potrpežljivi, da niti podpori član niste bili, dasiravno smo imeli telovadnico pri vas od leta 1907 do 1911 in ste sprejeli od nas že za najemnino 479 K, ko vam prej in od sedaj naprej ne bo nič prinesel tisti na pol podrti salon. Ne zamerimo vam, da ste nas izgnali, ker vemo vzrok, županski stolček pa dobro držite, ker se majo, ker drugače vam še uide.

Na zdar!

Peter Vilfan

t. č. starosta.

Fran Ravnik

t. č. načelnik javorniškega »Sokola«.

Cvetko Mandeljc

t. č. tajnik.

Štajersko.

Iz Gornjega grada. Posojilnica v Gornjem gradu je po svojem obnem zboru dne 11. marca praznovala v gostilni g. Marije Mikuš 20letnico svojega obstanka. Načelnost je povabila na svoje stroške ustanovne zadružnike in zastopnike raznih uradov, s katerimi pride posojilnica pri svojem uradovanju v dotik. Ta slovesnost se je prav lepo vršila. Načelnik gospod Jože Kranjc je vodil posojilnico skozi dvajset let in je bil lahko ponosen na pretekli čas, ko je pozdravil vse navzoče. Gosp. Fran Konebeka, ki je tajnik od ustanovitve sem, je podal pregled o poslovanju posojilnice v 20 letih o najvažnejših zadevah. Posebno je poudarjal, kakšne velike važnosti je posojilniška hiša za trg Gornji grad in bližnjo okolico. Govorili so še g. c. kr. notar A. Drunkar, g. dr. M. Konečnik, gospod Franc Šarab (tudi 20letni odbornik), g. upravitelj Fr. Kranjc in mnogi

drugi. Posojilnica je lahko ponosna na svoj 20letni obstoj, tembelj, ker je niti klerikalna burja ni strmeljavila; zato jej želimo, naj se še v naprej tako krepko razvija v pomoč Zadrebce doline in na jezo nasprotnikov.

Iz zgodovine sotske železnice. Nemški in slovensko-klerikalni listi so poročali svoj čas, da je obljubil zasebni inženir in hrvaški vlastelin Daubacz zastoj narediti načrte za sotsko železnico. Obljubil je tudi gotove doneske in pomoč za trasiranje. Izpolnil pa svojih obljub nikoli ni in interesi so si sedaj naročili nekakega graškega inženirja, da izvede potrebna predela. K temu nam poročajo iz Brežic: Tukajšnji nemški odvetnik dr. Janesch se je javno izrazil, da ima dokaz v rokah, da je stala za Daubaczjem Južna železnica in da je ta mecen sotske železnice predela nalašč in boja tudi za masten denar zavlačeval. Ta stvar je seveda vzbudila mnogo pozornosti. Ako se dobi še par tako »delavni« mož za sotsko železnico, ista nikoli ne bode stekla po lepi Sotelski dolini.

Iz Šmarja. Dne 15. marca se je vršil pri Habjanu občni zbor podružnice družbe sv. Cirila in Metoda, katera je ena izmed najstarejših; obstoja že 25 let. Med njenimi ustanovitelji so bili zdravnik in znani slovenski politik dr. Jože Vošnjak, Hugo Tančič in Anton Skaza, kateri je svoj čas tudi bil med ustanovitelji »Slovenskega Naroda«. Sedanj, že dolgoletni predsednik podružnice je pri snoenjem zborovanju uvodoma načrtal v kratkih in jednatih besedah zgodovino podružnice, katera obhaja svojo 25letnico s tem, da se združijo njene članice v lastno žensko podružnico družbe sv. Cirila in Metoda. Snoči se je obenem vršilo ustanovno zborovanje iste. Pristopilo je takoj 31 članic. Predsednica je gospa dr. Rakuševa. Moška podružnica je obenem sklenila zbrati v proslavo 25letnice obstoja Ciril-Metodove podružnice v Šmarju en kamen za obrambni sklad. Potovalni učitelj Ciril-Metodove družbe, Ivan Prekoršek, je imel jednato in z velikim navdušenjem sprejeto predavanje o našem obrambnem delu. — Zvečer je ravno pred začetkom zborovanja izbruhnil ogenj v hiši posestnika Močnik, po domače »malarce« v Dvoru št. 36. Gospodarsko poslopje je popolnoma zgorelo, istokot tudi streha s hiše. Živino so rešili. Ali ni čuden slučaj, da gori bodisi v trgu, bodisi v okolici, vsakokrat, kadar je kak napredna prireditel v Šmarju?

Blamaža klerikalnega časopisja. »Slovenski Gospodar« je objavil na uvodnem mestu zadnje številke sledeči zanimivi izjavi: 1. Dne 19. maja 1910 smo objavili v svojem listu članek pod naslovom: »Tri milijone za učiteljstvo.« Podpisano uredništvo in podpisani odgovorni urednik izjavljamo, da je bil dotični napad neutemeljen in obžalujemo, da je bilo slovensko napredno učiteljstvo s tem člankom izpostavljeno pred celo javnostjo zaničevanju in zasmehu. 2. Dne 30. junija 1910 in dne 21. julija 1910 smo objavili v svojem listu pod naslovom »Šmartno pri Slovenjgradcu« dopise, ki se nanašajo na napad na Ignacija Kalinška in njegovo smrt. Podpisano uredništvo in podpisani odgovorni urednik izjavljamo, da je z ozirom na dognano sodno postopanje popolnoma neutemeljeno izraženo v teh dopisih sumničanje, kakor da bi bila »Narodna stranka« ali pa g. Ivan Kac, Franc Verdnik in Jakob Vrečko povzročili napad na pokojnega Ignacija Kalinška. Obžalujemo, da se je z objavo dotičnih člankov škodovalo dobremu imenu omenjenih gospodov. — V Mariboru, dne 11. marca 1911. — Uredništvo. Fran Rakovič, odgovorni urednik. — To anonimno uredništvo je bilo v rokah duhovnika in državnega poslanca dr. A. Korošca. Oba članka so izrabljali klerikalci v volilnem boju med dr. Verstovškom in I. Kacem proti učiteljstvu in »Narodni stranki«. S tem so klerikalci sami priznali, kakih zaničevanja vrednih sredstev so se posluževali v volilnem boju, kjer se je šlo boja za obrambo »verskih svetinj« in gospodarskih koristi slovenskega naroda. Udarci, ki so si ga dali klerikalci s to izjavo, je tem hušji, ker rolni pravkar požni škof Anton Bonaventura proti neklerikalnim listom, češ, da se poslužujejo samo laži in obrekovanja. Izjava jasno kaže, kam bi se moral Anton Bonaventura najprej obrniti. Visk izjave bo ostal isti, če tudi so klerikalci takoj za njo napisali nekaj strupenih napadov na učiteljstvo.

Drobne novice. Za častnega občana je dala izvoliti v Velenju Špenkova Suzi častitega gosp. župnika Cizeja. Njegove zaaluge za velenjsko občino sicer niso natančno znane, pa kaj to del? — Ljudsko oštetje pri Veliki Nedelji. V velikoneedeljski fari se je našlo pri ljudskem štetju 3342 oseb (— 18), v občini Velika Nedelja pa 836 oseb, 39 z nemškimi občevalnim jezikom. »Slov. Gospodar« prav naivno pripoveduje, da govori velika nedelja Nemcem sloven-

ske. Klerikalci proti Nemcem ne posmajo zakona! — Mariborski krojaški pomočniki so odpravili svojim mojstrom plačilne pogodbe. Zahtevajo 20odstotno zvišanje svojih mezd. — Umrla je v Teharjih žena bivšega slovenskega župana Rebel a. — Električno cestno železnico nameravajo boja graditi v Mariboru, kakor hitro bo gotov novi most. Zvezana bosta z njo oba kolodvora, nadalje mislijo teči proge v Studence, Lembach in Radvanje. O električni železnici se je v Mariboru že večkrat govorilo; ostalo bo tudi sedaj le pri načrtih, ker ni veliko upanja na rentabiliteto. — Iz Slovenjgradca. Na dopust je šel vodja tukajšnjega okrajnega sodišča, svetnik Nedved. Njegovo mesto je prevzel dr. pl. Račič. Nedved se z dopusta več ne vrne, ker je doslužil svoja leta. — Tiralico je izdalo mariborsko sodišče za mlinarskim pomočnikom Tomažem Murkom iz Frana, ker je v Zgor. Žerjavcih zagrešil pravnstveni zločin proti naravi. — Prestavljen je računski revident Al. Papež od davne oblasti k računskemu oddelku finančnega ravateljstva v Gradcu.

Iz Celja. Pred okrajnim sodiščem je bil obsojen nemški zobozdravnik dr. Sadnik na 30 K globe zaradi tega, ker je imenoval gosp. Hoppeja, zobotehnik pri gosp. dr. J. Sernecu »fušerja«.

Roškar za ljudskošolsko omiko. Iz Maribora nam poročajo, da je vložil v državnem zboru posl. I. Roškar predlog za reformo ljudske šole v Steinwenderjevem smislu in seveda »katoliškimi« pritlikinami. »Slovenski Gospodar« že govori o »sovražstvu liberalnega učiteljstva« proti reformi ljudske šole. Dobro bi bilo, da bi učiteljstvo v smislu svoječasne predloga v »Slovenskem Narodu« to vprašanje pridno študiralo in ga samo vzelo v roke, da tako uspešno in spretno parira nameravani udarec klerikalcev.

Čudno postopanje pri celjskem okrajnem glavarstvu. Poročali smo že zadnjo soboto, da je prevzel predelavo materiala po ljudskem štetju umirovljeni davčni upravitelj Donner. Za pomagače si je takoj angažiral dr. Ballogha, urednika »Vahtarice« in znani dve kapaciteti s celjskih ulic Bechineta in Chřona. Ti so nabrali material za mestni magistrat in nemško politično društvo. Posledice smo deloma že opisali; dvomimo pa, da bi ostalo samo pri dosedanjih slučajih. Pozivamo še enkrat slovenske poslance, naj se bavijo s tem slučajem na pristojnem mestu in pokličejo glavarja Müllerja ter glasovitega Zoffla, kateri jo je sedaj pobrisal v Gradcu, na odgovor.

Koroško.

Košatova sestra umrla. V Vetrinju je umrla v starosti 75 let sestra med Nemci slovečega skladatelja koroških slovenskih narodnih pesmi Tomaža Košata. Košati so vetrinjski domačini in seveda slovenskega rodu, toda kakor je te med mnogimi koroškimi Slovenci že neizogibno, se je izneveril svojemu rodu in našel potem med Nemci slavo z izvirno slovenskimi napevi k nemškim besedilom.

Požar. Dne 12. marca ob pol 11. ponoči je nastal požar v žagi in stiskalnici za skorje g. Viktorja Gola na Brodu. Ogenj se je hitro razširil, uničil stroje in vse, kar je bilo v tem poslopju. Sosedom, zlasti pa požarni brambi iz Spodnjega Dravograda, ki je po svoji novi parni brizgalnici napeljala vodo nad 700 m daleč iz Drave, se je zahvaliti, da se požar ni razširil na bližnje velike skladišče hlodov in desk in potem na več sosednjih hiš.

Semenj. V Spodnjem Dravogradu bo prvi letošnji semenj v ponedeljek po sv. Jožefu, dne 20. marca. — Odprt bo semenj za živino s Koroškega.

O električni železnici v Celovcu. Električna železnica v Celovcu bo začela voziti baje meseca aprila. Obenem bodo začeli polagati tračnice za progo na Beljaški cesti. Za progo Celovec - Lend do Paterniona je železnično ministrstvo dalo baje že dovoljenje. Vozila pa bo železnica baje že dne 1. maja do postajališča Lend, dne 1. junija do Paterniona in koncem junija do jezera. Obenem bodo baje začeli delati progo proti Kržni gori in na pokopališče v Trdnji vasi.

Škromen tat. Dne 14. marca med 9. in pol 10. dopoldne je izvršil v Beljaku v jedilnici hotela »Lamm« nekdo drzno tatvino. Tam je imela natakarica spravljene denar v neki miznici, in sicer 50 K v 10 in 20inarjskih novicah, 600 K pa v zlatu in bankovcih. Tat si je prilastil samo onih 50 kron, 600 K pa pustil nedotaknjenih. Neki gost v drugi sobi je spomnil v vionilcu 35letnega friserja Antona Heinleha, ki je sedaj brez dela in ni znanega bivaliča.

Primorsko.

Ljudsko štetje. V St. Andrežu so našli 1738 prebivalcev, med njimi 5 Nemcev, 1 Čeha, 1 Poljaka in 4 Lahe, drugi so Slovenci. V Ajbi je 1398, v Renčah 1950 in v Gradišcu 622 prebivalcev. V Batah stanuje 1099, v Banjšicah 845, v Kamnjih 376, v Otlici 772 in v Dolu 934 oseb. V St. Ferjanu so našli 1352, v Dolnem Cerovem 393, v Gornjem Cerovem 614 in v Šempasu 1015 ljudi. Gabrije ima 620, Osek 506, Votivlje 605 prebivalcev. V občini Sovodnje štejejo Gabrije 162, Sovodnje 816, Peč 258, Vrtoce 24. Rubije 135 prebivalcev. Občina Kojsko ima 4495 prebivalcev in sicer Kojsko 1204, Krasno 806, Šmartno 924, Vrhpolje 301, Višnjevik 378, Vipolže 549 in Vedrijan 333. Ločnik ima 2773 prebivalcev, med njimi so našli 61 Slovencev. Vrh šteje 314, Dol 330, Opatjeselo - Lokavica 708 in Nova vas 239 oseb.

Kapucina je nabil. Včeraj popoldne so aretirali v Trstu 20letnega dninarja Jožefa Buzzija, stanujočega v ulici delle Settefontane št. 707, ker je bil pred par dnevi v ulici SS. Martiri brez povoda pretepel nekakega kapucina.

Cesar pride v Trst. Kakor se poroča iz Dunaja, prelože krst prvega avstro-ogrškega dreadnoughta od 24. maja na 11. junija. Kakor se zatrjuje, namerava cesar priti takrat v Trst. Stanoval bo na jahti »Miramar«. Povodom njegove prisotnosti v Trstu se bodo vršile velike svečanosti. Od druge strani se javlja, da dan še ni določeno, kdaj pride cesar v Trst.

Zaradi slabega reda. Odkar se je zgodila avtomobilska nesreča v Velikem kanalu v Trstu je pritrjen na hiši policijskega ravateljstva v Trstu plavalni pas in dolg drog s kljuko. Včeraj so stopile te priprave prvič v akcijo. Ob 1. popoldne je namreč skočil neki 12letni deček v kanal. Prihitela stražnika Hotes in Degressi sta potegnili dečka s pomočjo droga na suho ter ga peljala nato v poslopje policijskega ravateljstva. Tam si je odpočil, nakar so ga peljali domov. Rekel je, da se piše Marij L. in da stanuje pri svoji stari materi Emiliji Be. v ulici Pietro Kandler št. 1. Staršev nima več. Življenje si je hotel vzeti, ker je dobil v šoli — obiskuje namreč 1. razred komunalne reške, — slab red.

Roparski napad. Agent v manufakturni g. Bruno Uleigna, stanujoč v Trstu v ulici Valdivio št. 22 je šel prednočjem ob 2/4 na 11. domov. Ko je prišel v bližino svojega stanovanja, ga je napadel neki moški, ki je bil skrit v senci. Lopov je Uleigna najprej udaril s pestjo po glavi, potem ga je pa zagrabil za prsi, ta pa se je z močnim sunkom osvobodil napadaleca in tekel do ulice Vienna, kjer je našel redarja, kateremu je pripovedoval vso stvar. Redar je takoj tekkel za lopovom, ga dohitel in aretiral. Na policijskem ravateljstvu so ga spoznali za Ivana Vesterhanta, starega 33 let, doma iz Amsterdama in je bil kuhinjski sluga pri »Turnvereinu Eintracht«. Na policiji se je vedel zelo cinično in arogantno.

K vionu v vilo nadvojvode Ludvika Salvatorja. Med bojem med stražnikoma in vlomilci v vilo nadvojvode Ludvika Salvatorja v Milju, je bil eden izmed vlomilcev ranjen, kar svedoči sledovi krvi, ki so se našli na plošču. Ko bi se bilo posrečilo tatovom vlomiti v vilo, bi bili lahko odnesli precej dragocenosti.

Hudič vlomilec. Pred par dnevi je vlomil kot hudič oblečen človek v stanovanja več kmetov v Kastvu. V nekem stanovanju je bil navzoč 13letni sin kmeta, ki se je hudiča strašno prestrašil. Ta je dečku zapovedal, da naj mu da ključ za omare, kjer ima oče shranjen denar, sicer da ga bo vzel s seboj v peklo. Preiskal je potem vse omare in predale. Ves prestrašen je sedel deček v kotu, slednjič pa se je ojunčil, zagrabil puško, ki je visela na steni, in ustrelil na hudiča, ki se je mrtev zgrudil. V mrtvecu so spoznali mehanika iz Kastva.

VABILO.

Politično in izobraževalno društvo za dvorski okraj ::

priredi

v nedeljo, dne 19. marca 1911 ob 1/4 popoldne v gostilni g. Jakoba Trtnca na Tržaški cesti št. 5

Javen shod.

Govornik g. prof. J. Reiser vam bode podal jasno sliko o najnovejših lopevitvah, ki so jih zakrivali klerikalci nad ljubljanskim mestom, ki bode morale plačevati letno o pol milijona več doklad nego doslej.

Volilci in volilke, udeležite se pismočevine shoda!

ODGO.

Najboljši odgovor na škofovo „pastirsko“ pismo — pridobite vsak vsaj enega naročnika na „Slov. Narod“.

Dnevne vesti.

+ Slovaki in dr. Šusteršičev trializem. »Slovensky Dennik«, glasilo slovaškega poslanca Milana Hodže v peštanskem parlamentu, razpravlja o sporu med dr. Šusteršičem in dr. Kramarjem in pravi, da je dr. Šusteršič postal glavni voditelj trialistične ideje, proti kateri pa Čehi nastopajo z vso odločnostjo. Kolikor se ta ideja tiče ogrskih Slovanov, naglašajo imenovani list, da znači trializem zanje večjo nevarnost in nesrečo, kakor dualizem. Če bi se ustanovila nova država iz jugoslovanskih zemelj ter se k nji pripojile tudi Sp. Štajerska, Kranjska, Primorsko in Dalmacija, bi bili avstrijski Slovani nasproti Nemcem v manjšini, zlasti pa bi padel političen vpliv Čehov. Poljaki bi sicer svojega vpliva ne izgubili, toda od Poljakov se v dogledni dobi ne da pričakovati slovaške politike. A kakšen pomen bi imela jugoslovanska država? Ker Jugoslovani še niso gospodarsko dovolj razviti, ker še nimajo dovolj močne industrije in trgovine, bi imeli od jugoslovanske države korist samo Nemci. Jugoslovanska država bi postala transitna postaja za nemški izvoz v Malo Azijo in Sredozemsko morje. Zato se ni čuditi, ako Nemcem trialistična ideja ni baš nesimpatična. Z ustanovitvijo jugoslovanske države, bi izgubila tudi Ogrska kos ozemlja, zlasti toli potrebno ji Primorje. Brez nagrade bi Madžari tega ne dovolili. Država bi morala za to izročiti v popolno oblast Madžarom ogrske Slované, Romune in Nemce. Zato se tudi Slovaki nikakor ne morejo navduševati za trializem. Nasprotno, oni simpatizirajo z onimi treznimi, demokratičnimi jugoslovanskimi politiki, ki so zlasti zastopani v hrvaško-srbsko - hrvaškega edinstva in je proti trializmu. Slovaki se torej soglašajo s češko politiko, ki zahteva mesto trializma federalistično preosnovno vse države in priporoča Jugoslovonom osnovati posebno skupino, ki bi bila v federativni zvezi z ostalimi državnimi skupinami. Predno pa se da govoriti o ustanovitvi jugoslovanske države, se mora preustrojiti vsa država in posamni narodi morajo biti zavarovani proti germanizaciji, proti pomadžarenju in proti političnemu in gospodarskemu izrabljanju.

+ Komisar za ljudsko štetje in klerikalni reklamator. Za komisarja pri ljudskem štetju je bil nastavljen, kakor je znano, vpočkjeni magistratni policijski komisar Robida. Delo pri ljudskem štetju mu je naravno dalo temeljit vpogled v odnosaje ljubljanskega prebivalstva in izvedel je marsikaj, kar sicer ni znano živemu krstu v Ljubljani. Posel števne komisarija je brez dvoma zaupen in bi se ne smel pod nobenim pogojem izrabljati v zgolj privatne in strankarske namene. To pa je storil vpočkjeni magistratni komisar Robida, ki je podatke in informacije, nabrane pri ljudskem štetju, izkoristil v to, da je sestavljal volilne reklamacije za klerikalno stranko. Vpočkjeni magistratni komisar Robida je bil torej plačan za to, da je pri ljudskem štetju nabiral potrebne podatke, ki so jih klerikalci potem lahko porabili za sestavo volilnih reklamacij. Iz tega se lahko sklepa, da so imeli klerikalci svoje prste vmes pri imenovanju Robide za števne komisarija. Iz tega pa je tudi razvidno, kako sistematično se pripravljajo klerikalci za občinske volitve in kako jim je dobro vsako sredstvo, da izboljšajo svoje šance v volilni borbi.

+ Vlagatelj »Glavne posojilnice« v Ljubljani. »Glavna posojilnica« je od 13. februarja letos v konkurni. Za vlagatelje je zdaj važno, da se ravna po konkurnem oklicu. C. kr. deželno sodišče v Ljubljani je pozvalo vse, ki se hočejo lastiti kake pravice kot konkurni upniki, da naj oglašijo svoje terjatve, tudi če teče o njih pravda, do 30. aprila 1911 pri istem sodišču po predpisu konkurnega reda ter da naj predlagajo pri naroku za likvidovanje, določenem na 16. maja 1911 njihovo likvidovanje in ugotovljenje vrste. Vlagatelj »Glavne posojilnice« morajo torej oglašiti svoje vloge. Ker pa mnogi vlagatelji prebivajo daleč ali pa tudi ne vedo, kako je treba postopati, zato jim je priskočila na pomoč Mestna hranilnica ljubljanska. Kdor ima torej kako vložno knjižico »Glavne posojilnice«, ta jo naj takoj pošlje Mestni hranilnici ljubljanski, katera bo vse sama preskrbela pri deželni sodišču. Vlagatelj na tak način nimajo nič stroškov in so brez skrbi, ker bo Mestna hranilnica zahtevala vse vloge z obrestmi vred, kadar se bodo izplačevale. Vlagatelj

»Glavne posojilnice« naj se torej v tej stvari obračajo do Mestne hranilnice ljubljanske, katera jim bo v dobrih svetovnih vedno v pomoč. Mestna hranilnica ljubljanska je dobila do zdaj še od 200 vlagateljev knjižice »Glavne posojilnice«, ki imajo skupno vrednost več kot 350.000 K, kar je najboljši dokaz, da imajo naši rojaki široko slovaško domovino in širok eveta, koder prebivajo, popolno in neomejeno zaupanje vanjo. Kdaj se bo de od konkurnega sklada »Glavne posojilnice« dobilo kaj denarja, tega ne vemo in ne moremo določiti danes in se bo to že o pravem času javno razglasilo.

+ »Glavna posojilnica« in Nemci. Nemški poslanec Marekhl je v budgetnem odseku zopet čvkal o »Glavni posojilnici« in se ob tej priliki prav nerodno zaletaval v Mestno hranilnico ljubljansko. Mi dobro vemo, da Nemci sovražijo naše slovaške hranilnice in da bi jim radi na ugledu škodovali, če bi le mogli. Marekhl je po poročilu »Tagespost« rekel, da je Mestna hranilnica ljubljanska naznanila v konkurni »Glavne posojilnice« 95 vlog v skupni višini 205.730 K 40 v. Zlobni Marekhl se je v številnih precej zmotil in potem je pozabil povedati, da so to tiste vloge, oziroma knjižice »Glavne posojilnice«, katere so ljudje sami prinesli Mestni hranilnici ljubljanski, da ona torej ta denar za vlagatelje izterja, kajti Mestna hranilnica ljubljanska ni imela nikdar zveze z »Glavno posojilnico«. Kranjska hranilnica v Ljubljani ima tudi nekaj knjižic »Glavne posojilnice«, ali jako malo, in bi jih rada več imela, če bi ji kdo kaj prinesel, in zato se jezi, ko vidi, da Slovenci zaupajo v vsej meri svoje knjižice Mestni hranilnici, ne pa društveni Kranjski hranilnici v Ljubljani.

+ Gospodarska zveza si domišljuje, da ima klerikalna organizacija pravico, počenjati vse kar hoče, da zanjo tudi zakon nima nobene veljave. Gospodarska zveza je sicer združena organizacija, a vendar prodaja tudi nečlanom in sicer celo na drobno. Ta Gospodarska zveza mora že biti v hudih škripcih, ko ji je že nekoliko pomagano s tem, da prodaja za nekaj grošev svojega že plesnivega blaga nečlanom. Kdaj pa bo konkurni?

+ Prav po katoliško. Idrijske »Slovenčev« novice so prinesle zelo važno notico o tatinskih loveih, v kateri slikajo v najnernejših barvah te prijatelje gozdnih divjačin. Svoja razmotrivanja končujejo naslednje: »Da bi gozdarji in lovski čuvarji tem lojze opravljali svojo službo, oziroma se napadeno uspešno mogli braniti, so jih uradno (!) oborožili z avtomatičnimi samokresi, s katerimi je mogoče izredno dobro zadeti in močno ovire prodreti. V eni minuti je mogoče oddati 80 pomerjenih strelcev in popolnoma jekleni oklop krogle še na 100 metrov tri v razdalji po 5 cm postavljene 2 cm močne deske prodre. V manjši razdalji torej tudi drevo ne bo dosti branilo. Upati je, da pokažejo nove uredbe kmalu uspeh.« Idrijski dekan Arko, ki je zagrešil to notico, v streljanju se namreč kot nekdanji vojak dobro spozna, pričakuje v najkrajšem času pravo bitko s tatinskimi lovei v idrijski okolici. Za vsak slučaj je pripravljena zasilna okrožna bolnišnica, da bo moči spravljati ranjene, tudi zdravniki so vsi mobilizirani. Take krvave igre svet še ni videl, kakor se po želji idrijskih klerikalcev vsak hip prične po eraričnih gozdih v Idriji. Škoda le, da še niso gotovi avstrijski dridnavti, da bi jih poslali nad tatinske love v Belec in Kanomljiško. To bi se le bilo uspešno. Kaj čuda, da se klerikalci tako zelo ogrevajo za nova ogromna vojaška bremena, če se proti slabo oboroženim tatinskim lovecem mobilizirajo najnovejši morilno orožje. Neka božja zapoved pa se glasi: Ne ubijaj! Res čudeže dela vladni bakšiš klerikalcem za njihova strankarska podjetja. In tudi na toliko obsovaženega zajca so nakrat pozabili, ni jim več mar za škodo, ki jo napravljajo ubogemu kmetu. Radi par zajcev in srn naj se pobije toliko in toliko ljudi z avtomatičnimi samokresi. Kako hitro vržejo klerikalci svoja načela med staro šaro! Danes so največji prijatelji ubogega kmeta, jutri pa zaščitniki divjačine na ljubo loveče gospode. In kar je najhujše tehanu Arku, tatinski lovei ne love iz lovske strasti, ampak iz dobičkarstva. Kaj pa če bi tatinski lovei lovili iz potrebe, da si prikrbijo kruha? Prav lahko mogoče, saj se klerikalci ne brigajo za dobrobit ljudstva, marveč samo za nova in nova bremena ljudstvu. Ljudstvo lahko strda, samo da je velika gospoda na varnem. To je danes ves smoter klerikalne politike. Dekanu Arku pa smo hvaležni, da je tako neustrašeno odkril srce ne za trpeče ljudstvo, temveč za zajce in srne.

+ Ne morejo pozabiti idrijski klerikalci, da so idrijski naprednjaki pridobili mestu višjo realko proti volji klerikalcev, pa v »Slovenca« razčunajo, koliko je veljala v zadnjih

desetih letih. Pravi, da umakajo stroški nekaj nad 600.000 K, v tem pa da ni vsota vsota, ki jo je med tem mesto izdalo za obresti in amortizacijo dolga, katerega si je nakopal radi realke. Res se je izdalo lepe vloge za ustanovitev mestne realke in nje vzdrževanje v teku desetih let. Vendar je lažni denar tako plodno naložen, kakor za nobeno drugo stvar ne. Lep dohodek ima danes mesto od realke, gotovo nad 50.000 kron na leto. Materialni dobiček pri realki pa presega znatno kulturni. Koliko je danes idrijskih dijakov, ki morejo uživati dobroto srednje šole v svojem rodnem mestu. Pa tudi s splošnega slovaškega stališča je idrijska slovaška realka velika pridobitev za razvoj slovaškega srednješolstva. Klerikalci se morejo k večjemu pobahati, da so pridobili nemško gimnazijo v Ljubljani in nemško gimnazijo v Kočevju. Idrijsko mesto pa je brez najmanjše pomoči od dežele dalo samo slovaškemu narodu popolno srednjo šolo in na to delo je lahko opravičeno popolnoma. Idrijski klerikalci pa naj se spomnijo raje drugega jubileja. V tem desetletju je namreč idrijsko mesto plačalo deželi 800.000 K deželne doloake. In kaj je dobilo mesto za to ogromno vsoto. Na to odgovorite klerikalci! Odgovora najbrž ne bo.

+ Škofova poslanica. Tudi v Novem mestu se je prebrala s priznane dijakom škofova poslanica ali pastirsko pismo, ki hujša in rolni zoper neklerikalno časopisje v res prav pastirskem tonu. Bog blagoslovaj škofu misel in upanje, da bo mladino ostrasil s svojimi smešno malenkostnimi grozjenjmi, kajti pomni naj, da je ravno priznana potisnila novomeški mladini v roke časopise in spise, na katere izliva škof cele skafe jeze. Pred par leti in preje ni še noben dijak ničesar vedel o Wahrundu, Haecklu, o »Svobodni Misli«. Škof pa je poslal k duhovnim vajam o veliki noči fanatika, jezuita p. Zužka, ki je divjal zoper pohujšljivca Wahrunda, Haeckla, zoper »Svobodno Misl« in bogsigavedi kaj še. In glej! Dijakom, ki niso imeli pojma o teh pohujšljivcih, se je zahotelo po njih in sedaj ga išče zamam med mladino, ki ne bi poznal in znal ceniti Wahrunda, Haeckla, »Svobodne Misli« itd. Tako je postal pater Zužek sejalca »Svobodne Misli« v Novem mestu. Enako se bo zgodilo tudi zdaj. Kajti tako daleč je že prišel vsakdo v svojem spoznanju, da ve: »Kar proglasi škof za slabo, to je gotovo dobro!« Kajti nikjer se tako ne laže in pljuje resnici v obraz in tako nesramno obrekuje, kakor v listih, ki so pod škofovim varstvom. Zatorej se bo vsak poštenjak z gnjusom ogibal klerikalnega časopisja, ki je prava kuga posebno za mladino. Škof naj ne išče uspeha s svojimi neslanimi poslanicami pri pametnih razsodnih ljudeh, ki imajo oči, da sami gledajo in možgane, da sami mislijo!

+ To je že od sile. Piše se nam: V tork sem imel nekaj opravka v St. Jurju ob južni železnici. Ko hočem iti s poštnim vlakom nazaj, zahtevam pri blagajni: »prosim vstopnico v Borovnico.« V službi je bil ravno načelnik. Ker nisem vedel, da g. načelnik ne zna ali pa noče znati slovenski, sem slovaško zahteval vstopnico. Pri prvi besedi pa prime g. načelnik mojo legitimacijo, me pogleda prav grdo in ne ve, ali bi dal vstopnico ali ne. Ravno takrat so bili trije častniki in en uradnik v uradu, kjer sploh niso imeli nič opraviti. Skoraj gotovo so bili sami Nemci. G. načelnik mi vrže mojo legitimacijo nazaj in pravi po nemško: »vrič vseh ljudi, ki so čakali pri blagajni:« »Ich verstehe Sie nicht!« Ko še enkrat zahtevam listek po slovaško, pa začne g. načelnik po nemško: »dass ist eine Gemeinheit, Frechheit, dass ein Eisenbahner nicht deutsch reden will; ich habe für Sie keine Karte!« Vrže legitimacijo nazaj in zapre blagajno. Častniki so se kar spogledali. Kmalu nato pride neki gospod in zahteva tudi slovaško listek do Celja. Tega je g. načelnik koj razumel, dočim mene ni hotel. Ko vidim, da prihaja vlak, grem zopet k blagajni in zahtevam listek ter dam 20kronski bankovec. Ko zagleda g. načelnik bankovec, ga porine nazaj in pravi: »Ich habe für Sie kein kleines Geld; suchen Sie es wo Sie wollen.« Ni kazalo drugega, kakor denar menjati, da sem dobil listek. Ko rečem načelniku, da bom sodnijsko postopal, mi odgovori: »Ein D... werden Sie machen, dass ist eine Frechheit!« Take izraze je imel g. načelnik, ki gotovo misli sam o sebi, da je olikan človek, pa je surov in neolikan. Južna železnica gotovo ne ve, da ima na slovaških tleh uradnika, ki se iz slovaškega jezika norčuje. Načelnik je gotovo mišlil, da mu bodo častniki dali za njegovo neolikanost kako diplomu. Dobro bi bilo, da bi kak poslanec vmes posegel in opozoril upravo južne železnice, da ima v St. Jurju na štajerskem uradnika, ki ljudem neče prodati vseh listkov, če jih zahtevajo slovaško. Kdor je v stiski

južne železnice, pa tako postopa, temu lahko rečem, da je škodljivec južne železnice in ne zasluži drugega, kakor da ga spode. Naj bi vsak, kdor je slovaško zahteval listek, a ga ni dobil, to naznanil južni železnici. Tako se bo tudi g. načelnik naučil olike, saj gotovo ne ve, da z ljudmi ne sme biti surov. Če pa načelnik ne zna dveh jezikov, slovaškega in nemškega, je pa obžalovanja vreden in nezmožen za službo v St. Jurju. Tako je! — Uslužbenec južne železnice.

+ V zeleni jami bo danes ob 8. uri zvečer v Smoletovi gostilni shod volilcev in davkoplačevalcev.

— Lepi upi naših Nemcev. Ljubljanski posli Nemci razvijajo za bližajoče se občinske volitve tiho toda silno intenzivno agitacijo, ki ima ponekod celo lice hudega terorizma. Svoje mreže imajo razpredene po celnem mestu, zlasti popelne po hrepene po volilcih, ki bivajo po drugih mestih in ki so njih političnega mišljenja. Svoje upe stavijo zelo visoko, ker so popolnoma prepričani, da spravijo v bodoči občinski svet najmanj 7 do 8 svojih pristašev. V prijetnem položaju pa smo, da lahko povemo prav natančno, na katere volilce in volilke pri tem računajo. Če bi bili vsi res njihovi in bi se prav vsi volitve udeležili, bi imeli v prvem razredu 354, v drugem 508 in v tretjem celo 1070 glasov. Prihodnjic navedemo nekaj teh nemških stebrov z imenom, da jih bo tudi javnost poznala.

— Ljudsko štetje. Med ljubljanskim civilnim stanovništvom prevladuje ženstvo nad moštvom. Prvega je namreč 21.234 ali 54,9%, moštva pa le 17.427 oseb ali 45,1% skupnega prebivalstva. Pred desetimi leti smo imeli v Ljubljani brez vojaštva 15.420 moških in 18.534 ženskih, ali 45,4% oziroma 54,6%. Prevladovalo je ženstvo torej tudi že poprej, vendar za spoznanje sabbse. Tudi po posameznih mestnih okrajih se ponavlja isto dejstvo. Le predkrajci delajo izjemo, kjer je poleg 1092 ženskih 1129 moških. Vzrok je temu salezijski zavod s 160 prebivalci, samimi moškimi. Prvi (šolski) okraj šteje 2324 (48,2%) moških in 2487 (51,8%) ženskih. Tu se paralizirajo »Marijanišče« in »Lichtenturnich« zavoda, odločuje pa prisilna delavnica še vedno toliko, da sta si številni moški in ženskih v obče skoro enaki. Drugi okraj (Sv. Jakob) ima 2372 (42,7%) moških in 3188 (57,3%) ženskih. Tretji (dvorski) okraj šteje 5029 (42,8%) moških in 6719 (57,2%) ženskih. V četrtem (kolodvorskem) okraju imamo 5140 (45,8%) moških (kaznilnica) in 6091 (54,2%) ženskih. Peti okraj (predkrajci) ima 1129 (50,8%) moških in 1092 (49,2%) ženskih. Šesti okraj (Vodmat) šteje 1433 (46,4%) moških in 1657 (53,6%) ženskih.

— Akademija je priredila večer predavanje o imenih slovaških narodov. Predavatelj g. prof. Ilič je v jako poljudnem in jasnem govoru razjasnil sledeče: Ime Slovan ni umetno ali izmišljeno, marveč seže v 7. in 8. stoletje, med tem, ko je ime deuteh mlajše in se pojavi šele v 10. stoletju. Takrat so bivali Slovani še nerazklosani kot močna celota. Katastrofalno za cepljenje Slovanov je bil naval Madžarov, ki se je vkinil med nje, in jih razdelil v severne in južne. Nato so prišli Bolgari — turško-finski narod. Ti so se popolnoma pomešali s Slovani. Prevzeli so njih jezik in običaje — a dali so deželi svoje ime. — Enako je bilo pri Francozih, katerih ime pride od Frankov. Spremembo imena opazamo pri vseh onih slovaških narodih, ki so se enkrat osvojili in bili samostojni. Naše ime Slovanec, ali Slovinci je pa kot zgodovinski spomenik starega Slovanstva. Obenem pa za nas žalostno, ker se nismo nikdar osvojili. Šele ko so Francozi zaklicali: K prirodi nazaj, pričelo se je zjedinenje po zavesti prirodne narodnosti. Takrat so se Slovani zavedli, da so etnografska enota. In o tem je pel Vodnik Ilirija vstan, in Prešern se je imenoval v nekem pismu Ilir iz Kranjske. To ime, katero je prvi zaklical Gaj, so sicer sosedje udušili, udušili pa niso zavesti.

Politijsko zgaševanje. Pri sestavljanju volilskih imenikov, kakor tudi pri ljudskem štetju se je pokazalo, da je v Ljubljani mnogo ljudi, ki niso politijsko zgašeni. Vsled tega je točno in pravilno poslovanje mestnega zgaševalnega urada naravnost nemogoče. Opozarjamo tedaj, da je treba vsako izpremembo stanovanja takoj naznaniti v mestnem zgaševalnem uradu. Tozadevni prestopki se bodo po obstoječih predpisih strogo kaznovali.

— Pri današnji draginji je še veliko bolj treba gledati na to, za kakšno blago izdajamo denar, kakor bi sicer bilo treba. Gledati je treba posebno na to, da kakovost blaga odgovarja ceni. Če na pr. vzamemo cikorkijo, vidimo, da se cikorkija ene provenijence loči od druge cikorkije. Kakor noč in dan. Zakaj ta okolnost, da so se tudi vse sirovine podražile, je privedla marsikatero podjetje do

tega, da zdaj uporablja slabše sirovine nego morda poprej. Tega ni pri Kolinski tovarni za kavne primese. Kolinska tovarna ne glede na draginjo sirovine rabi za svojo kavno primese ravno tako izbrane sirovine, kakor vedno poprej. In zato se njena kavna primes odlikuje pred vsemi drugimi s svojo izbornostjo kvaliteto, vsled katere se je že splošno povsod priljubila. Smelo lahko trdimo, da je Kolinska kavna primes med vsemi res najboljša in edina priporočila vredna.

Nepošten vajenec. Pri gostilničarju in mesarju Marinšku na Glincah zaposleni vajenec Fran S. je ukradel pred dvema mesecema natakarič Tereziji Plahuta iz zaprtega kovčega srebrno žensko uro, ter jo dal po neki tretji osebi zastaviti v mestni zastavljalnici. Svojemu moštru je izmakni večkrat manjše vsote in neki drugi natakarič par ženskih rokavic.

Posledica zadnjega snega. V noči na 15. t. m. se je utrgala v D. M. v Polju zica telefonske zveze Ljubljana - Vevče. Zica se je zamotala med druge žice in potegnila električni tok nase. Drugo jutro je hotel 13letni kajzarjev sin Ivan Mihelič iz D. M. v Polju čez cestno, pri tem pa je prišel v dotiko z zico. Električni tok ga je vrgel na tla in je dobil deček precej težke opekline.

Požara. 10. t. m. ob 5. zjutraj je izbruhnil ogenj na kozolec posestnika Frana Vodnika v Ihanu. Kozolec je pogorel do tal. Za vzrok se ne ve, škoda pa znaša 400 K. — Koncem m. m. je zgorela Franu Kobiljsku v Mošeniku tudi kozolec in ima posestnik 600 K škode. Tudi pri tem požaru je vzrok neznan.

Iz litjskega okraja. Pri zadnjem ljudskem štetju najelo je okrajno glavarstvo več števnih komisarijev, vednoma osebe, ki so na kak postranski zaslužek navezane. Delo je bilo zelo naporno in natančno in marsikateri števni komisar je imel precej stroškov, katere je plačal iz lastnega žepa, in danes, — poldrugi mesec po končanem štetju, — čakajo števni komisariji še vedno na svoje trdo zaslužene kronce. Kdaj misli slavno c. kr. okrajno glavarstvo v Litiji izplačati števne komisarije? Da bode letos ljudsko štetje, to je bilo znano že leta 1869, da ni sredstev, je prazen izgovor.

Nova pomlad, nova ideja. (Novo mesto). Kar je deželni šolski svet zloglasnemu patru Pavlu odvzel pravico na šolski mladini izvajati poskuse o elastičnosti las in ušes in o trdoti lic, se je začel pečati s političnim pohujševanjem mladine. On dobro ve, koliko nesejo božja pota, za kar nam je lahko v zgled sleparska božja pot Novi Lurdi pri St. Jerneju. Zato mu je prišla nova misel v glavo, sezidati lursko kapelico, s čimur bi bilo marsikomu olajšano romanje v St. Jernej in tudi pep. A za tako stvar je treba denarja, kar pa ne spravi patra Pavla v zadrego. Saj je veliko pobožnih in nevednih ženic in slepcev, ki bi dali zadnjo krpo za zidavo kapelice ali kako božjo pot. Tudi je mnogo bolnih, na postelj prikovanih, iz katerih se da izsiliti marsikak groš za boljše življenje po smrti. Okoli takih se rad smeje pater Pavel in upa z njih pomočjo sezidati »Najnovejši Lurde«. Od nekega starega, versko precej trčnega gospoda je že izlital 300 K in jih še iztisne vsaki mesec nekaj. Ljudje se naj varujejo vsiljivca in zapeljivca in store najbolj, da mu pri taki priliki pokažejo vrata, kajti, ne vem, kaj naj ljudstvu odpre oči, če ga nista izpametovala »švindel« in sleparstvo Novega Lurda pri St. Jerneju, kjer se je izkazala črna bisaga v vsej svoji globokosti in nenasitljivosti in kjer se je očitno pokazalo, kake lumparije in podlosti so dovoljene črni roki!

Iz Smihela pri Novem mestu. Čudno in nerazumljivo za vsakega se je iztekla ona še bolj čudna zadeva smihelskega kaplana. Ubogi revež (!) mora iti radi časopisov in dolgih jezikov, ki so ga obdolžili tako nečedne stvari, mora iti vkljub svoji nedolžnosti iz Smihela. To je res kruta usoda, nedolžen in brez madeža v prognavstvo. Stara, dobro ljudstvo, ki je izprva verjelo tisto nečedno zgodbo o kaplanu, je sedaj zopet v starem, dobrem mnenju o njem, kajti zadnje nedelo so ga besede kaplana ganile do grenkih solz. Kdo bi pa tudi verjel in si sploh upal misliti tako nečedne in slabe stvari o čestnem Kristusovem nasledniku, pa če prav prizadeti še tako raznašajo in pripovedujejo okoli. Sedaj žaluje vsa fara za dobrim in krepostnim kaplanom, posebno pa tisti, ki jim je tako prirastel k srcu in s katerimi je bil največ v dotiki in mu kličejo v slovo: Vtrajaj na prejšnji poti in Bog pozivi pošteno rekodelstvo!

Občinski odbor idrijski je imel minuli ponedeljek javno sejo, katere se je udeležilo 21 odbornikov. Pred prehodom na dnevni red je dal župan prebiti očitno dožalno odobro v zadevi odstranitve nedostatkov pri upravljanju občinskega premoženja. Ker je pri idrijski občini še od leta

1905 pravilno urejeno knjigovodstvo, se vzame okoliščina na znanje. O računskem zaključku idrijske občine za leto 1910 poroča predsednik gospodarskega odbora odbornik Filip Vidic, ki po svojem poročilu predlaga v odsekovemu imenu, da se račun odobri. Pri razpravi o tem predlogu so se pokazali idrijski klerikalci zopet v vseh svojih nagoti. Oswald je to pot poslal k seji Leopolda Lapajnetu, upravitelja Kršćanskega gospodarskega društva, celo Kavčič torej ne mara več opravljati umazanih Oswaldovih poslov. Za tako službo je Lapajnet, ki že davno ne pozna več sramu, najbolj pripraven. Ta je šele po obnavljanju privilek svoje papirje na dan, na katerih je imel pisane Oswaldove pomisleke proti računom. In kaj je ugovarjal! Ker so se od občinskega odbora dovoljene rennumeracije pisarniškim uslužbenecem pripisale naravnost plačam; da mora biti začetni blagajniški prebitok ne 1 K 07 st. marveč 8194 K, kakor je delilni odbor zaukazal, dalje ali so pravi troški za kapelico Ivana Nepomuka tudi uračunani med mestnimi troški, in končno zakaj so se izplačale podpore visokošolcem Janku Mačkoviču, Franu Novaku in Evgenu Tučju, ker so ti podpore nepotrebni. Vihar ogorčenja je nastal med Lapajnetovim branjem Oswaldovih infamij tako med poslušalci na galeriji, kakor med občinskimi odborniki. To po zasluženju. Vse kar je navedel proti računom, ni drugega ko klerikalna nesramnost prve vrste. Klerikalci so prav dobro znano, da upravno sodišče še ni razsodilo v zadevi plačila stroškov radi prezidave občinskega poslopja št. 509, kakor tudi dobro vedo, kdo je poravnal pravne stroške radi kapelice Ivana Nepomuka. Podtiki, da so se ti troški poravnali iz mestnih sredstev, more samo Oswaldova in dekana Arkotova hudobnost. Mar klerikalci po sebi sodijo, saj sleparijo, kjerkoli morejo. Odbornik Fran Tavzes pa je dobro zavril Lapajnetu glede dijaških podpor. Tehnik Janko Mačkovič je sin šolskega sluga, ki z največjo težavo pa v zvezi varnostno skrbi za dobro vzgojo svojih otrok. Prav tako sta dijaka Novak in Tučje iz nepremožnih družin. V večno sramoto se mora šteti klerikalni stranki, da ne privoščijo malih podpor potrebnim dijakom. Račun se je odobrilo, le Oswaldova trabahtila virilista Lapajnet in trgovci Goli sta glasovala proti odobrenju občinskega računa. Goli z motivacijo, da še ni prebral računa in vendar ga mu je že Oswald teden prej obrazložil v »Slovenec«. Za razširjenje telefonskega omrežja na Idrijo se je sklenilo prišpevati v enkratnem znesku 1000 K, če bodo poizvedbe glede tarifa ugodne. Radi nove klavnice se je sklenilo, da se pooblašča županstvo nakupiti stavbišče od Miravca, če izda stavbna oblast dovoljenje za gradbo nove mestne klavnice na tem stavbišču. Na predlog svetovaleca Stravs se sklone, da občina še naroči argentinsko meso, če tudi bi ga morala še nadalje sama razprodajati. Sprejme se predlog istega svetovaleca, da županstvo vse vodovode pregledati in vse obstoječe nedostatke odpraviti. Fran Tavzes predlaga, da se županstvu naroči poročati v prihodnji seji, kako oživitvoriti napravo nove mestne ledenice v sredini mesta. Sprejeto. Vrh Riž se napravi še ena javna električna svetilka. Javni seji je sledila tajna, pri kateri se je sklenilo priporočiti več prošnji za koncesije.

Elektrodiagnostika »Ideal« ima od sobote, dne 18. marca do torka, 21. marca 1911 sledeči spored: Zadnji dan samskega življenja. (Komično.) Žurnal Pathé št. 96. (Najnovejši posnetek.) Pristaniki na Koreji. (Naravni posnetek.) Sv. Pavel. (Zgodovinska drama.) Maks je hipnotiziran. (Komični prizor, igra gospod Maks Linder.) Dodatek k zadnjima dvema predstavama ob 7. in pol 9.: Vojaška dolžnost. (Znamenita vojaška drama.)

Konj splašil se je včeraj nekemu hlapcu na Rimski cesti in dirjal do tobačne tovarne, kjer ga je stražnik ustavil in izročil hlapcu nazaj. Konj je bil brez nadzorstva.

Izgubila je neka gospodična denarnico z manjšo vsoto denarja. Izgubljen je bil tudi molitvenik, kakor tudi denarnica z manjšo vsoto denarja in z znamkami.

Najdena je galoša in ženski čelvelj, koje dobila lastnici na osrednji policijski stražnici.

V današnjem razglasu glede prostovoljne dražbe v Lescah je popraviti dražbene dneve v 28. in 29. marca tega leta.

Lekarne. Nočno službo imajo prihodnji teden lekarne: Čizmar, Jurčičev trg; Piccoli, Dunajska cesta, Sušnik, Marijin trg.

Ali že veste, kaj se to pravi, prvi april?!

Narodni obrambni.

Družbi sv. Cirila in Metoda je poslal pred. g. dr. Felika Suk, kanonik in generalni vikarj v Zagrebu, mesto venca na odboj premišle velike dobrotnice gospe Jojapine Hočevar, 60 kron. Iskrena zahvala! — Posojilnica v St. Petru v Savinski dolini je darovala naši družbi 30 K. Hvala srčna! Čakamo posnemovalki!

Družbi sv. Cirila in Metoda je poslala trdka Golob & Komp., protokolirana tovarna kemičnih izdelkov Ljubljana - Vič 150 K, kot pogojen znesek za prodajo predmetov, ki jih trdka izdeluje v prid družbe, namreč mast za usnje, čistilo za kovine v pločevinah škaflijaah in tekoče v steklenicah, ter parketno voščilo. Beležečo to vest, štejemo si v dolžnost, povabiti slovensko občinstvo, da prav pridno sega in v trgovinah, kjer se niso vpeljani navedeni res izborni izdelki te trdke, naravnost zahteva te predmete. Izdelki tovarne Golob & Komp. so izborni ter se lahko kosajo z vsako konkurenco, dalje pa je tudi cena teh izdelkov povse konkurenčna, kar nas tem bolj veže rabiti te domače izdelke. Vsakdo naj ima pred očmi, da s podpiranjem domače industrije ne koristi samo trdki in naši družbi, marveč ima podpiranje domače industrije veliko globlji in dalekosežnejši pomen. V slovenskih industrijah so nastavljeni Slovenci, ki s svojimi zaslužki preživljajo slovenske rodbe in slovenske otroke. Čimbolj bomo podpirali domačo industrijo, temveč bo uslužbenih slovenskih uslužbencev pri domačih trdkah. Kolikor manj ima tuja industrija posla, tem manj bo mogla preživljati in vzgajati naših sovražnikov. Dolžnost vsakega Slovenca je, podpirati domačo industrijo. Če se bo to sistematično godilo, nastala bodo nova slovenska obrtna podjetja, kar je vendar prevažen nogoj za vspevanje vsakega naroda.

Društvena naznanila.

Pisateljsko podporno društvo praznuje letos 25letnico svojega obstoja in delovanja in priredi v njeno proslavo dne 2. aprila 1911 slavnostno »Akademijo« v veliki dvorani »Mestnega doma«.

Društvo zdravnikov na Kranjskem. »Spolek českých lékařů« imenoval je bivšega dolgoletnega predsednika društva zdravnikov na Kranjskem, primarija dr. V. Gregorčiča, na predlog odbora soglasno svojim vnanjim članom.

Društvo železniških uslužbencev za vzajemno podpiranje ob smrti v Ljubljani vabi svoje člane na izvanredni občni zbor, ki bo v ponedeljek 2. t. m. ob pol 8. zvečer v restavracijskih prostorih hotela »Južni kolodvor« Seidel z zelo važnim dnevnim redom.

Podružnica »Kranjsko« društva srebrnega križa je imela pred kratkim svoj ustanovni shod. Udeležilo se ga je mnogo dostojanstvenikov in društvenih članov, tako gg. deželni predsednik baron Schwarzer, divizionar podmaršal Kusmanek, brigadir deželne brambe generalmajor Können, bivši predsednik trgovske in obrtne zbornice Lenarčič, predsednik deželne sodišča v p. pl. Levčič, deželni nadzornik svetnik vitez pl. Laschan kot zastopnik ljubljanskega mesta, deželni poslanec dr. Eger, deželnoškolski nadzornik Levec, dr. Papež in drugi. Društveni odbor se je sledeče konstituiral: Alojzij Klimenc, dvorni svetnik in finančni ravnatelj kot predsednik, dr. Janez Ev. Krek, deželni in drž. poslanec, podpredsednik, Josip Luckmann, bančni vodja, blagajnik, dr. Fran Windischer, tajnik trgovske in obrtne zbornice, tajnik in kot odborniki gospodje predsednik odvetniške zbornice dr. Danilo Majaron, polkovnik v p. Mihael Lukanc pl. Savenburg, tovarnar Maks Samassa, deželne vlade svetnik Gustav Kulavics, podpredsednik odvetniške zbornice dr. Papež in finančni tajnik dr. Anton Janežič. Vdanostno brzojavko, katero je društveni predsednik odposlal vsled sklepa ustanovnega shoda Njega e. in kr. Visokosti presvetlemu nadvojvodu in prestolonasledniku Francišku Ferdinandu kot pokrovitelju društva, je prestolonaslednik s posebnim zadovoljstvom na znanje vzel in izrekel željo, da bi novo društvo imelo najboljši uspeh. Društvo je imelo dne 14. sušca t. l. odborovo sejo. Veselo znamenje je, da društvo komaj v začetku svojega obstoja šteje že 88 članov. Kot utemeljitelja sta društvu pristopila z znatnim zneskom po 300 K g. Ivan Knez, predsednik trgovske in obrtne zbornice in slavna ljubljanska kreditna banka. Nadalje je 6 ustanovnikov z doneskom po 100 K, 5 pospeševateljev po 50 K in 25 podpornih članov z letnim prispevkom 10 K; ostali so redni člani z letno plačo po 2 K. Pravila se takoj, ko bodo tiskana, vpošljejo vsem članom. Glasom bla-

gažalnikar poročila je današnji dohodkov 1032 K 50 v, izdatkov 67 K 02 v. Zahteve na društvo bodo šele prišle in samo osebi umevno vedno večje, posebno pa meseca septembra, ko se vrnejo naši fantje po triletnem službovanju od vojakov. Da bode moglo društvo ustreči vsem zahtevam, amajra društveni odbor za svojo dolžnost, da se še sedaj obrne na javnost in prosi glede na znano požrtvovalnost prebivalstva vojvodine hranje vsakega, ki je dobre volje, da podpira moralno oziroma v gotovini društvena stremjenja, saj gre se za naše rojake, katerim bo vsaka podpora v trenutku, ko bodo iskali novega kruha, gotovo dobro došla. Ze z malim letnim prispevkom po 2 kroni je lahko vsakdo redni društveni član, podporni člani plačajo letnih 10 kron, pospeševatelji 50 K, ustanovniki 100 K in utemeljitelji 300 K enkrat za vselej. — Gotovo bo tudi vse širše kroge zanimalo, da je finančno ministrstvo dovolilo društvu srebrnega križa efektivno loterijo s 800.000 srečkami po 1 K. Ta loterija, katere prvi štiri dobitki se bodo lahko izplačali v gotovini in bo prvi dobiček znašal 100.000 K, bode dotirana z dobitki v skupni vrednosti 160.000 K in bodo tudi podružnice dobile sorazmerne prispevke iz čistega dobička te loterije.

Občni zbor čebelarstva podružnice v Kranju se vrši 19. t. m. ob 3. popoldne v gostilni »Stara pošta«. Na shodu bo predaval o umnem in naprednem čebelarstvu g. nadučitelj Likozar. K obilni udeležbi vabi odbor.

Idrijska »Sokolska zupa« ima v soboto, dne 25. t. m., svoj 1. redni letni občni zbor v Postojni. Občni zbor se vrši v »Narodnem hotelu« s pričetkom ob pol 3. popoldne. Zborovanje je javno, zato je pričakovati najštevilnejše udeležbe od strani bratskih društev in vseh prijateljev sokolstva. Obširen spored občnega zbora bo natisnjen v 3. številki »Župnega Vestnika«, ki izide še pred občnim zborom.

Obrtna zadruga na Bledu priredi dne 25. marca 1911 v pisarni zadrugne bolniške blagajne na Bledu pomagalsko preizkušnjo obrtnih vajencev. Ako želi še kdo biti izprašan, naj pri obrtni zadrugi na Bledu nemudoma vloži prošnjo. Za člane obrtne zadruge plača učence za preizkušnjo K 6, za nečlane, t. j. učence od mojstrov, kateri so izven kraja obrtne zadruge in se zglase k skušnji, se plača 12 K.

Klub slovenskih tehnikov v Pragi ima svoj redni občni zbor dne 20. t. m. ob 8. zv. v Kettnerjevi restavraciji na Kralj. Vinogradih.

Prosveta.

Slovensko deželno gledališče. Danes prvič Leharjeva opereta »Vesela vdova« (za lože par). — Jutri popoldne ob 3. za mladino »Mamzelle Nitouche« (za lože nepar); zvečer veseloigra »V Ljubljano je dajmo!« in burleska Farsa »Šarivari« (za nepar-abonente). NB: nedeljska popoldarska predstava se vrši za lože nepar, ker so plakati tiskani za nepar in da ne bo zmešnjav. — V torek prvič Gounodova opera »Faust« (za par - abonente). — Dramsko oboje pripravljata za prihodnji praznik Etbina Kristana drama »Samosvoj«. Kot popoldanski predstavi se bosta igrali še burki »Robert in Bertram« ter »Lumpacij Vagabund« (na korist dramskemu oboju).

Za koncert »Glasbene Matice« v Opatiji v veliki dvorani hotela »Quarnero« dne 25. marca se je določil vsopred, ki bo obsegal poleg hrvaških in slovenskih narodnih pesmi tudi moderne novejšje slovenske skladbe. Pri koncertu bo sodeloval orkester kopaljske godbe iz Opatije in pevski zbor »Glasbene Matice« nastopi s številom 180 do 190 pevcev in pevč. Izvajale se bodo sledeče skladbe: 1. Davorin Jenko: »Tanana«. Zbor eiganov iz spevoigre: »Vračar«, mešan zbor s spremljevanjem orkestra. 2. Novejšje moderne slovenske skladbe: a) Fran Ferjančič: Tone solnce, tone; b) dr. Gojmir Krek: Tam na vrtni gredi; c) dr. Gojmir Krek: Kakor bela golobica; d) Emil Adamič, trije mešani zbori: Dekle, podaj mi roko, V snegu in Petnajst let. 3. Trije moški zbori: a) Jakob Aljač: Zakipli duša mladostna! b) Divna noč; c) Ferdo Juvancec: Pastir. — Po desetminutnem odmoru slede 4 hrvaške narodne pesmi, katere je za koncert harmoniziral pevovalja hrvaškega pevskega društva »Kolo« g. Anton Andel: a) O, jesen, kako duge noči; b) Vanjkušac (Igra kolo...); c) Dragi na daleko. 5. Slovenske narodne pesmi, za koncert harmoniziral g. Matej Hubad: a) Bratci, vstani vsi; b) Luna sije; c) Škrjanček poje, škrjoli. 6. Dr. Anton Schwab: Dobro jutro! Pevski koncertni valček za mešan zbor s spremljevanjem orkestra. — Vstopnice in sedeki za koncert se dobivajo v Opatiji in na Baki v trgovinah g. Gjuro Šikica in A. Hromatka po se-

nah: K 6, 5, 4, 3 in 2. — Ljubljanski udeleženci, ki se žele preskrbeti pravočasno v predprodaji sedeže ali vstopnice, naj se obrnejo na prej omenjeno trafiko g. A. Tomašiča v Opatiji (vis-a-vis hotela »Štefanija«).

Razgled po slovanskem svetu.

— **Pevsko društvo »Kolo«** v Zagrebu je priredilo 10. t. m. velik društven koncert. Kakor poročajo tamkajšnji dnevniki, je bil ta koncert pravi užitek za občinstvo. Na sporedu je bila prva točka, orkestralna skladba našega skladatelja Fr. Gerbiča, katero je sprejelo občinstvo z burnim odobravanjem. Po izvajanju te točke pa je poseben odbor »Kola« skladatelja, ki je bil pri temu koncertu navzoč, odlikoval še posebej s kratkim nagovorom ter mu je izročil krassen nagovor venec s trobojnico in napisom: »Nestoru slovenskih skladatelja Franu Gerbiču u. Hrv. pjev. društvu »Kolo« u. Zagrebu 10. III. 1911«, kar je občinstvo spremljalo z navdušenimi ovacijami.

— **Sučurska afera in anglikanska cerkev.** O konfliktu med župljani v Sučurju na otoku Hvaru v Dalmaciji s katoliško cerkvijo slovanskega bogoslužja, smo že opetovano pisali. Zabeležili smo tudi, da je nedavno tega 114 rodbinskih očetov poslalo škofu spomenico, v kateri mu groze, da bodo z vsemi rodbinami izstopili iz katoliške cerkve, ako se jim ne dovoli slovansko bogoslužje. Vest o konfliktu med katoliško cerkvijo in Sučurjani je došla tudi na Anglesko in tne dni je prišel v Sučurje misijonar angleške svetopisemske družbe, da bi Sučurane pridobil zato, da bi prestopili v anglikansko cerkev, ki bi jim pustila vse stare običaje, predvsem pa slovansko bogoslužje. Če se bodo Sučurjani odločili za prestop v anglikansko cerkev, še ni znano, verjetno pa je, ker jim svetopisemska družba obljublja znatno gmočno pomoč.

— **Slovanski jeziki na vseučilišču v Rimu.** Belgradska »Samonprava«, oficijozni list srbske vlade, javlja, da se na vseučilišču v Rimu s prihodnjim šolskim letom osnujejo stolice za razne slovanske jezike. V prvi vrsti se ustanove stolice za učenje srbskega in ruskega jezika.

— **Srbski prestolonaslednik** zaščitnik srbskih sokolskih društev. Te dne je imela v Belgradu svoj drugi letni občni zbor zveza srbskih sokolskih društev »Dušan Silni«. Na tem zboru je sokolska zveza izbrala prestolonaslednika kraljeviča Aleksandra za svojega zaščitnika ter ga o tem obvestila v brzojavnem pozdravu. Kraljevič je na to odgovoril s tem-le pismom: »Dičnim vitevom sokolske zveze »Dušan Silni« se zahvaljujem iz srca na rodoljubnem pozdravu ter jim želim največjega uspeha pri nalogi, ki je naloga tudi nas vseh. Srbski Sokoli so lahko prepričani, da bodo vselej in vsikdar našli najizdatnejšo podporo v svojem zaščitniku, ki je ponosen na svoje Sokole.«

Izpred sodišču.

Strahovit klerikalen polom.

Pred porotnim sodiščem v Celovcu se je začela v četrtek obravnavati proti prelatu Kayserju in njegovemu kompanjonu Palesetu. Prelat Weiss, ki bi moral tudi sedeti na zatožni klopi, je pred meseci pobegnil in uživa sadove svojih goljufij in tatvin najbrže v kakem samostanu.

Obtožnica se čita, kakor kak kriminalni roman ali kakor satira na Izveličarjevo oznanilo: Moje kraljestvo ni od tega sveta. Omeniti je, da se obtožnica skoro nič ne ozira na polom klerikalne zadrugne zveze v Celovcu, nego se bavi le z drugimi sleparstvi prelata Kayserja. To je umljivo, če se pomisli, kako sta pri polomu zadrugne zveze udeležena sramotno odstavljani celovski škof dr. Kohn in opat Egger. Prelat Kayser je začel svoje goljufije z ustanovitvijo sirotišnice v Feldkirchnu. Pod pretvezo, da skrbi za katoliške sirote, je pobiral milodare in to beračenje je tako uspevalo, da je dobil na mesec po 10.000 K. S temi milodari za sirote si je prelato Kayser kupil več posestev, katere je obdeloval s sirotami, tako da ga delavske sile niso skoro nič veljale. Vzlic lepim dohodkom, ki jih je imel, je l. 1906. pristopil lesotrški firmi Palese kot kompanjon. Vložil je 60.000 K, ki mu jih je dal prelato Weiss iz blagajne zadrugne zveze, ter si izgovoril 5% obresti, mesečno plačo 400 K in polovico čistega dobička. Ta firma Palese in Kayser se je spuščala v velike kupčije, denar pa ji je dajal prelato Weiss iz sredstev zadrugne zveze. Firma je kupila premogokop Sonberg za 270.000 K. Denar je posodila banka Friulana v Gorici. Ker bi se pa podjetje le tedaj obrestovalo, če se investira v velik kapital, si je trd-

ka od zgoraj omenjene banke posodila še nadalje vsoto. Tako je imela banka končno tirjati 1.100.000 K. Za poslednjih 400.000 K je jamčila zadrugna zveza.

L. 1906 je trdka sezidala v Feldkirchnu velik hotel in pivovarno. Zgradba hotela je stala 317.711 K, pivovarna pa 497.699 K. Trdka je kupila v Tribihu parno žago za 38.000 K.

V tem letu se je začela denarna kriza za trdko. Bogate darove za sirotišnico so z večinoma porabili za potrebščine trdke. Seveda se je tudi vzgoja sirot po tem ravnala. Otroci niso dobivali zadosti hrane, stanovanja so bila nezdrava in je morala sanitetna oblast opetovano nastopiti. Družba je morala napeti vse svoje moči, da je pokrivala tekoče izdatke. Še niso bile končane investicije za premogokop, in že je bilo porabljenih 1.500.000 K. Od nižjeavstrijske zadrugne centralne je takrat dobila družba 200.000 K posojila. V tistem času je celovška zadrugna zveza izposodila trdki Palese in Kayser ogromne vsote.

L. 1909 je bila pivovarna dodelana in je dobila sveti naslov: »Antoniusbrauerei«. Delala je pa le z izgubo. Neka celovška banka je posodila 100.000 K, jamčiti pa je moral krški škof. Tudi društvo sv. Jožefa in opat na Tančji gori sta jamčila za nadaljne kredite. Dosedanje poslovanje trdke Palese in Kayser se more zaznamovati še za trgovsko dopustno. Kmalu se je pa to delovanje izpremenilo v čisto navadno goljufijo: Na zahtevo msgr. Gabriela Weissa so sklenili z banko Suppan dozdnevno pogodbo. Ta banka je zadrugni zvezi otvorila konto - korant za več nego 1.350.000 K. S to vsoto je pa obremenila tudi trdko Palese in Kayser. Zadrugni zvezi je izdala banka tri kontrolne knjižice po 500.000, 500.000, in 350.000 K. Te takozvane »vložne knjižice« si je pa dala zveza samo v to svrhu izdati, da je mogla goljufati. L. 1909 so ustanovili s pomočjo nekega Wyhsa angleško delniško družbo in sicer v ta namen, da kupijo rudokop Sonnberg. Akejski kapital naj bi znašal 6 milijonov frankov in razveteke naj bi izdali obligacij na hipoteko za 7 milijonov frankov. Od teh milijonov naj bi dobila 5 milj. Kayser in Palese kot nagrado, 3.900.000 pa ostali posredovalci. Toda tudi to ni šlo. Toda Kayser je bil zelo premeten. Začel je izdajati deleže za obrtna podjetja, ki naj vzdržujejo sirotišnico sv. Antona, in pa zadolžnice o posojilih, katere je obljubil obrestovati s 4% in ki bi bili l. 1912 izrežbani. Ker so klerikalni listi delali veliko reklamo, je dobil okoli 100.000 K.

Med tem je pa msgr. Weiss klerikalno zadrugno zvezo popolnoma izmožgal. L. 1910 je bila trdka Palese in Kayser tej zvezi dolžna dvainpol milijona kron. Ko je marca meseca Kayser zopet napupal Weissa, mu je ta dal vložno knjižico, glasečo se na 310.000 K. S to navidezno vložno knjižico je trdka izdala ob be-neške banko popolare 800.000 lir posojila, v Curihu pa 300.000 frankov. 10. septembra 1910 je prišel krah. Trdka je napovedala konfuz. Trdka ima, kakor je do zdaj dognano, 1.392.464 K aktiv, 5.806.381 kron pa pasiv. Vse poslovanje je bilo goljufivo.

Obtožnica zahteva, naj se Kayser kaznuje zaradi goljufije, katero je zakrivil s tem, ker je z navidezno vložno knjižico glasečo se na 350.000 kron, izvalil iz banke popolare 350.000 K, od Sporra v Zurichu pa 300.000 frankov. Obtožnica nadalje zahteva, naj se kaznujeta Kayser in Palese zaradi krive in zaradi slabega vodstva trgovskih knjig.

Toliko obtožnica. Porotna dvorana je nabito polna. Najbolj se interesirajo za msgr. Kayserja, ki je obločen v civilno obleko in ki zgleda kakor mučenik.

Kayser pravi pri zasliševanju, da ni kriv in da je samo žrtev političnega hujskanja. Prišel je na Korško, da pomaga trpečemu človeštvu. Če bi pa vedel, da bodo tako napram njemu postopali, bi šel rajše k Hotentotom. Opisoval je tudi svojo veliko ljubezen do zapuščenih otrok. Na nasvet Paleseja je kupil premogokop Sonnberg, katerega so mu inženirji priporočali. Da pa ni donal, tega ni bil on kriv, temveč deželna vlada, ki je poldrugo leto zavlačevala koncesijo. Obnašal se je tako nesramno, da mu je predsednik zagrozil, da mu vzame besedo. Sploh se je zagovarjal, da je popolnoma nedolžen in da so vsi drugi krivi. Goljufal ni, temveč k večjemu lagal.

Popoldan je državni pravdnik čez dve uri izpraveval obtoženega Kayserja. Ponavljale so se iste stvari. V celnem procesu se je sililo govoriti o milijonih in stotinah, vendar pa to ni nikjer vključeno.

Če ga je državni pravdnik vprašal, kje je denar, je odgovoril, da to ni njegova stvar, temveč stvar komercialnega vodstva.

Ravnatelj je bilo vse polno. Premogokop je imel svojega ravnatelja, hotel svojega, pivovarna svojega itd.

Ko mu je državni pravdnik očit, da je jako nobel živel, mu je Kayser s pestjo žugal. Končno se je umiril in izjavil, da je sicer njegova plača vključena, da pa te plače ni nikdar dobil izplačane.

Na to so začeli zaslišavati komercialnega voditelja Paleseja. Priznal je, da se pri teh kreditnih operacijah ni prav nič spoznal. Ko se ga je vprašalo, če je on komercialni vodja, je rekel: »Nek, in ko so ga vprašali, če je on vodil knjige, je odgovoril, da o knjigovodstvu ničesar ne razume.

Na to je bila razprava prekinjena ter se nadaljevala včeraj dopoldne ob polu 9. Državni pravdnik je stavil na obtožbenca Paleseja razna vprašanja. Palese ni hotel sploh ničesar vedeti. Izpovedal pa je, da je imel 1000 K mesečne plače, ravno toliko tudi msgr. Kayser. Po njegovih izpovedbah je imel msgr. Weiss velik vpliv pri celotnem podjetju in sicer zaradi tega, ker je dajal denar.

Priča dr. Zanetti, ki je posredoval, da je dobila tverda od banke poplone na ono dozdnevno vložno knjižico 300.000 K posojila, je rekel, da je bil prepričan, da je bil denar na ono vložno knjižico tudi v resnici naložen. Ravnatelj te banke dr. Zioni je izpovedal v istem smislu. Ko je msgr. Kayser najemal omenjeno posojilo, ga je dr. Zioni vprašal, kakaj si ne izposodi denarja na Koroškem, mu je Kayser odgovoril, da ima na Koroškem preveč sovražnikov in da zaradi tega neče tam dolgov delati. Dr. Zanetti in Zioni sta smatrala msgr. Kayserja za bogatino in sta bila popolnoma prepričana, da je bil denar pri zadružni zvezi deponiran, in da je imel le zaradi tega težkoče, ker ni mogel denarja dvigniti pred 31. decembrom.

Prokurist tvrdke Maurich je bil tudi prepričan, da je bil denar vložjen na ono vložno knjižico. Ta priča je tudi izpovedal, da se v knjigah ni spoznal, ker je bila v njih velika zmernost.

Senzacija je vzbujala izpoved priče Raucha, ki je posredoval v Curihu, da je tverda dobila na ono fingirano vložno knjižico 300.000 frankov. Msgr. Kayser je prišel k njemu, da je na knjižico vložil neki fond za sirotišnico v Feldkirchnu. Povedal mu je tudi, da denarja ne more dvigniti, ker je vsota vinkulirana do 31. decembra 1910. Ne ostaja mu torej nič drugega, nego knjižico bombardirati. Izrečno mu je Kayser tudi izjavil, da je knjižica njegova last. Sploh je Kayser pri tem posojilu ravnotako postopal kakor pri banki poplone.

Upravitelj konkurzne mase dr. Domenig je izpovedal, da je en milijon aktiva in 7 milijonov pasiva. Konkurnz je povzročilo društvo sv. Jozefa, ki je zahtevalo, naj se intabulira neki dolg v znesku 200.000 K. Končno se je pa izkazalo, da to društvo sploh ni imelo ničesar tirjati in da je bila ta postavka fingirana, ker je hotela zadružna zveza rešiti, kar bi se moglo še rešiti. O milodarih za sirotišnico je izpovedal, da se je vsako leto vzel kakih 100.000 K od teh milodarov ter vtaknilo v podjetje. Sploh pa ni bilo nikakih zapiskov. Niti seznamka otrok ni bilo in ni se vedelo, kam so otroci pristojni. Na vprašanje drž. pravdnika je izpovedal, da ne dobe upniki tretjega razreda prav nič, upniki prvega razreda pa tudi ne veliko. Premogokop je pasiven. Prav lepo je ta priča karakteriziral bivšega knezofka dr. Kahna. Tverda je sklenila s škofom pogodbo, vsled katere bi imel škof gotove dohodke od premogokopa. Če bi bilo pa podjetje pasivno, tedaj bi moralo podjetje nositi to škodo. Izkazalo se pa je, da je bilo podjetje od avgusta pa do 1. novembra za 27.000 kron pasivno. In teh 27.000 K zahteva škof. Po njegovem mnenju so ta znesek vključili samo zato, da oškodujejo upnike. V Ljubljani so imeli depot za pivo, ki je obstojal pol drugo leto. Po preteku enega leta je Palesejev brat pregledal knjige ter vse v redu našel. Prodalo se je 780 hektolitrov piva ter izkupilo 23.000 kron. Obratnih stroškov je pa bilo 27.000 K. Bilo je torej 4000 K deficita. Ravnotako je bilo v Celju in Gorici.

Priča dr. Domenig je obenem župan v Feldkirchnu. Ko se ga je pozvalo, naj pove, na kakšnem glasu je msgr. Kayser v Feldkirchnu, ni hotel tega takoj povedati. Ko so ga pa opetovano pozvali, je oddal o Kayserju sledečo izpoved: Kayser je brezobziren v zasledovanju svojih smotrov in treba se je varovati priti ž njem v dotiko, ker se navadno podležje. Knjigovodstvo je bilo zelo zanemarjeno. Po njegovem mnenju so knjige popravljali po konkurzu.

(Dolje prihodnjic.)

Kamnake okrajevno pred okrajnim sodiščem.

Vse jim prav pride. Kdor se vrže na tatvino, da si ali s tem stanje zboljša ali morda samo od tega preživlja, ni v izbiranju predmetov nikdar izbirčen. Tako sta tudi Ivan Kamnikar in Anton Pengov iz Ljubljane, pobirala vse kar jima je prišlo pod roko. Med drugim sta odnesla z nekega dvorišča 5 K vredno tračnico za male železnice. Toda pri tem sta bila zasačena. Ko sta prodajala pri starinarici Tereziji Urbaniji, katera se je odločno branila blago kupiti, jih je zasačil stražnik. Uvedli so nato še na stanovanju Kamnikarjevem hišno preiskavo. Dobili so več ukradenih predmetov. S Kamnikarjem skupno stanuje tudi neka Ana Lavričeva, ki je tudi osumljena tatvine in goljufije. Kamnikar je dobil 1 teden strogega zapora, javni obtožitelj je pa raztegnil obtožbo proti Lavričevi, katera tudi dobi v kratkem svoje plačilo.

Oporoka gospe Josipine Hotschevarjeve.

Oporoka, ki jo je zapustila gospa Hotschevarjeva, je senzacija prve vrste. Da je imel župnik Renier svoje prste zvrven, o tem ni dvoma, saj je imel od gospe Hotschevarjeve celo generalno pooblastilo, katero je, kakor se kaže, dobro izkoristil. Gospa Hotschevarjeva je še lanko leto sama latirala en milijon premoženja, zdaj po njeni smrti pa je še tu samo nekaj nad 200.000 kronic. Izginili so njeni dragoceni briljanti in še druge vrednostne stvari. Oporoka, ki jo je po vplivu župnika Renierja zapustila gospa Hotschevarjeva, je nekaj presenetljivega. Gospa Hotschevarjeva je volila: nemškemu Schulvereinu 50.000 kron, občini Radovljica 100.000 K, župniku Renierju, dekanu Schweigerju v Leskovicu, neki nemškutari Jerjak v Brežicah vsakemu 5000 K, štirim nemškim dijakom skupaj 5000 K, zdravniku, ki ji je s svojo požrtvovalnostjo vsaj za pet let podaljšal življenje, 2000 K. Svojemu nečaku drž. poslancu dr. Janku Hočevanju ni zapustila ničesar, nasprotno, naložila mu je v oporoki, da mora vrniti 58.000 K, ki mu jih je bila menda lani posodila. Storila je torej njim, kakor bi ga hotela uničiti. Stvar vzbuja velikansko senzacijo.

Razne stvari.

* **Roparski umor.** Petnajstletni hlapec Buhar je umoril v bližini Ščavnice pedesetletno gostilničarko Breniš. Zadalji jo je in jo potem skušal skriti v hlevu. Preiskal je nato vse stanovanje, našel pa je samo 16 mark. Včeraj so našli truplo umorjene gostilničarke. Buhana so zaprli in je tudi že priznal svoj zločin.

* **Argentinsko meso.** Angleški parnik Gulh of Venice, ki pripelje tretjo večjo poslatve argentinskega mesa v Trst, se je že 14. t. m. odpeljal iz Las Palmas čez Genovo v Trst, kamor dospe 31. marca. Parnik Avstro-Amerikane „Franciska“, se odpelje iz Rio de Janeiro 13. t. m. in dospe v Trst 4. aprila.

* **Opil so zažgali.** Vse sklade opija, ki so bili shranjeni v vladnih skladiščih v Kirinu je dala vlada zažgati, ker je stopil z včerajšnjim dnevom v veljavo zakon, ki prepoveduje kaditi opij.

* **Rodbinska drama.** Strašna rodbinska tragedija se je odigrala v Charlottenburgu. 26letna Ana Jakisch je zastrupila svojega petletnega sina in svojo triletno hčerko z lizolom ter se nato obesila. Neopravičena ljubosumnost jo je gnala k temu koraku. Ko je mož izvedel za ta grozen čin, se je nezavesten zgrudil.

* **Nova dežela demantov.** Kakor poroča „Daily Chronicle“ iz Vancouverja so našli v angleški kolumbiji med Granize Creekom in Princetonom toliko demantov, da se izplača njih iskanje. Baje leže demanti v podobnih skladih kakor v Južni Afriki.

* **Morilec Badura aretiran.** Iz New Yorka se poroča: Zločinca Badura, ki je bil izvršil roparski umor na bankirju Armoliu v neki vasi pri Lvovu, so pred izkrcanjem v New Yorku aretirali. Neki berlinski kriminalni komisar ga je bil prehitel z brzoparnikom. Pred vzhodom v pristanišče je čakal komisar dve uri na prihod ladje in ko je priplula, je stopil na ladjó, da aretira zločinca, ki je bil že dva dni vkovan v verige. Izpovedka je trdil, da zločina ni izvršil, potem pa je priznal. Umor je bil izvršil s tremi tovariši, ki so se razgubili na druge strani sveta. Iz Berolina so Badura zasledovali, ker se je v več krajih zglašil z napačnim imenom.

Slovenci in Slovenke!
Ne zažite družbe sv. Cirila in Metoda

Telefonski in brezplačni poročila.

Končni izid tiskovne pravde Friedrich, Koren contra Spindler.

Celje, 18. marca. Najvišje sodišče je včeraj v javni razpravi zavrnulo ničnostno pritožbo dr. Benkoviča v zadevi Friedrich in Koren contra Spindler, ter potrdilo pravorek porotnikov, s katerim je bil Spindler popolnoma oproščen.

Izid ljudskega štetja v Šoštanju.
Celje, 18. marca. Uradno razglašeni izid ljudskega štetja v Šoštanju izkazuje 1256 prebivalcev, izmed katerih so našli 374 Slovencev in 863 Nemcev. Leta 1900 so našli v Šoštanju 908 Slovencev in 179 Nemcev. Očividno je, da so te številke falzificirane. Pozivljamo poslance, da store najenergičnejše korake, da dosežejo revizijo tega ljudskega štetja.

Glasilo češke državnopravne napredne stranke.

Praga, 18. marca. Tu je danes izšlo prvo glasilo češke državnopravne napredne stranke kot dnevnik. Glavna urednika glasila sta državna poslanca Hein in Sokol. Glasilo se imenuje »Samostatnost«.

Albanija neodvisna.
Rim, 18. marca. Iz Skadra se poroča: V albanski pokrajini je prebivalstvo proklamiralo Albanijo za neodvisno. Albanci so baje izvršno oboroženi in je vstaja zavzela tak obseg, kakor do sedaj še nobena vstaja v Albaniji. Vstasi so sestavili baje tudi že provizorično vlado za Albanijo.

Turčija naroča bojne ladje in zrakovlovo.

Pariz, 18. marca. Turška vlada je tu naročila 6 novih majhnih bojnih ladij ter celo vrsto aeroplanov, katere boče nprorablja za vojne operacije v Jemenu.

Rusko-kitajski spor.

Berolin, 18. marca. Iz Petrograda se poroča: Če tudi je kitajska vlada vse ruske zahteve za opravičitev vzela, vendar je nujno potrebno, da vzdržava Rusija ob mongolskih mejah in ob mejah proti kitajskemu Turkestanu močne armade, da je pripravljena za vse eventualitete. Politični krogi so mnenja, da ruska vlada ne sme vzeti položaja preveč optimistično. V Pekingju se vrše patriotična zborovanja, na katerih proklamirajo Kitajci vojno proti Rusiji. Tudi v Mongoliji se razširja agitacija za vojno proti Rusiji. Kitajska vlada pošilja vedno nove vojne transporte v Mongolijo.

Protijaponsko gibanje v Zedinjenih državah.

New York, 18. marca. Protijaponsko gibanje v Zedinjenih državah dobiva vedno sovražnejše oblike. Po mestih se vrše protijaponske demonstracije. V mestu Denver so prebivalci demolirali hišo nekega japonskega trgovca.

One p. n. somišljenike in somišljenice,

ki so nam v svrhu reklamacij izročili kako uradno listino, prosimo, da se zglašite v tiskovno narodno napredno stranko, **Wolfova ulica 10/1**, kjer dobijo ob uradnih urah priloge nazaj.

Gospodarstvo.

— XXX. občni zbor »Kmetijske posejnice ljubljanske okolice, r. z. z. neomejene zaveze v Ljubljani«. V četrtek, dne 16. t. m., se je vršil ob mnogobrojni udeležbi XXX. občni zbor »Kmetijske posejnice ljubljanske okolice« v pisarniških prostorih »Zadružnega doma«. Predsedoval je predsednik zadruge g. Ivan Knez. — Iz poročila ravnateljstva posnemamo sledeče: Računski sklep izkazuje za leto 1910, kot 30. upravno leto K 172.560,42 čistega dobička. Upravnega premoženja je imela zadruga ob bilanci za preteklo poslovno leto K 19.956.352,59, denarni promet pa je dosegel svoto K 90.443.166,32, ter se pomnožil v primeri z prejšnjim letom za K 16.327.045,21. Stanje hranilnih vlog je znašalo dne 1. januarja leto K 19.287.760,23. Rezervni zaklad znašajo K 567.354,39, ter presega jo tedaj svoto pol milijona kron. V načelstvo so bili soglasno voljeni sledeči gospodje: Za predsednika g. Ivan Knez, veletržec in posestnik v Ljubljani, za podpredsednika g. Andrej Šarabon, veletržec v Ljubljani, in Anton Pogačnik, posestnik in župan v Sp. Šiški. V nadzorstvo pa gg. Josip Jarec, veleposestnik v Medvodah, Avgust Jenko, hišni posestnik, in Alojzij Vodnik, hišni posestnik v Ljubljani.

— **Semenj v Horjulu.** C. kr. okr. glavno v Ljubljani poroča: Ker se je pojavila na Vrhniki kužna bolezen na gobcu in parkirjih pri parkirni živini in se je bati razširjenja te kuge, prepoveduje se na podlagi § 24 točke 5 zakona zoper živinske kuge iz leta 1909, drž. zak. št. 177 živinski semenj v Horjulu dne 27. marca t. l.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Rasto Pustecemšek.

Darila.

Upravništvu našega lista so poslali: Za Ciril-Metodovo družbo: »Narodna čitalnica« v Crnomlju mesto vencia na krsto g. ravnatelja A. Jeršnoviča K 10; g. E. Jakhel nabral na zabavnem večeru strelskega kluba »Triglav« v gostilni g. Rožiča v Kranju 13 K 38 vin.; g. M. Skala obč. t. v Metliki nabral v spomin obletnice po pokojnem Karolu Kotniku 5 K 30 v. Skupaj 28 K 68 v. Živelci nabirali in darovali!

Umrli so v Ljubljani:

Dne 16. marca: Fran Leskovec, sin sluge, 17 mesecev, Sv. Petra napis 51. — Roza Gale, hči mestnega učitelja, 4 leta in pol, Ilirska ulica št. 21. — Josip Premru, učitelj, 63 let, Radeckega cesta 11. — Jakob Siler, delavec, 61 let, Radeckega cesta št. 11.

Dne 17. marca: Rudolf Grossl, trgovec, 42 let, Zaloška cesta 11. — Miroslav Jeraj, sin tekstilnega mojstra, 7 tednov, Emonska cesta 2.

V doželnih bolnici:

Dne 14. marca: Josip Vidergar, občinski ubožec, 74 let.

Dne 15. marca: Andrej Prelesnik, kovač, 48 let.

Borzna poročila.

Žitne cene v Budimpešti.

Dne 17. marca 1911.
Termin.
Pšenica za april 1911. . . . . za 50 kg 11 59
» » maj 1911. . . . . za 50 kg 11 44
» » oktober 1911. . . . . za 50 kg 10 90
Rž za april 1911. . . . . za 50 kg 8 17
Oves za april 1911. . . . . za 50 kg 8 02
Oves za okt. ber 1911. . . . . za 50 kg 8 64
Koruzi za maj 1911. . . . . za 50 kg 3 76

Efektiv.
Mlačno.
Dne 18. marca 1911.
Pšenica za april 1911. . . . . za 50 kg 11 65
Pšenica za maj 1911. . . . . za 50 kg 11 42
Pšenica za oktober 1911. . . . . za 50 kg 10 81
Rž za april 1911. . . . . za 50 kg 8 17
Rž za oktober 1911. . . . . za 50 kg 7 99
Oves za april 1911. . . . . za 50 kg 8 60
Koruzi za maj 1911. . . . . za 50 kg 3 67

Poslano.

Razširjeno demaže zdravilo. Vedno večja povpraševanja po »Moll-ovem francoskem izganju in soli« dokazujejo uspešni vpliv tega zdravila, zlasti koristnega kot bolesti utečujoče, dobro znano antirevmatično mazilo. V steklenici po K 1.00. Po poštnem povzetju razpošilja to mazilo lekarnar A. Moll, c. k. dvorni založnik na Dunaju, Teufelhaus 9. V zalozhah po deželji je izrečno zahtevati Moll-ov preparat, z oznako »Moll« in podpisano v poznanih, z varnostno znamko in podpisom.

Mnogo denarja se prihrani z naročanjem moškega blaga pri tvojih zalozhah v Brnu. V svoji novi zbirki nudijo poslednje novosti kamarna in ševitova po čudovito nizkih cenah. Tudi privatnim odjemalcem je dana možnost, se oblačiti dobro, moderno, pri tem pa slino ceno.

Pri odpravljanju železnega delovanja se moramo potruditi, da poščemo prava sredstva, ki želedec kmalu navedejo do vztrajnega, krepkega delovanja, ker to je glavni pogoj za vse druge funkcije človeškega telesa. V tem pogledu dobro preizkušeno sredstvo je že 40 let po vsej monarhiji znani dr. Rose balzam za želedec iz lekarn B. Pragerja, c. k. dvorni dobavitelja v Pragi. Zalozge v tukajšnjih lekarnah.

Internirska akademija Wismar. Letni semester se prične 25. aprila. Takozvani prostovoljni uvodni in ponavljalni tečaj pa se prične že 28. marca. Obisk je bil tudi pretekli semester prav dober, tako, da se je moralo skrbeti za razširjenje učnih sob. Mladi ljudje z boljšo predizobrazbo se še lahko sprejmo; takisto tudi bivši strokovni učenci, ki se v svoji stroki hočejo še bolj izobraziti. Nadaljnja pojasnila daje vsak čas tajništvo.

Javno žrebanje loterije ogrevalnic bo že 5. aprila t. l. v dvorani za žrebanje c. k. blagajne državnih doigov na Dunaju L. Singerstrasse. Kdor bi se rad kaj pripomogel k teženju bede tisočev in tisočev, naj se požuri kupiti srečke te loterije, komad po K 1.— V srečnem slučaju se lahko na tako srečko zadene dobiček v vrednosti 30.000, 5000, 1000 kron. Srečke se dobivajo po vseh trafikah, loterijah, menjalnicah in v loter. pisarni na Dunaju L. Goldschmiedgasse 8.

Pri nobenem drugem predmetu se občinstvo vsled opreme in reklame tako ne vara o kakovosti, kakor ravno pri cigaretne papirju. Za kadičla je eminentne važnosti, da pozna lastnosti, ki jih mora imeti dober cigaretne papir. Mora biti trden, gorljiv, vsebovati mora normalno količino pepela in ne sme imeti nikakih škodljivih snovi. Vseh teh lastnosti nima noben drug cigaretne papir v tako polni meri, kakor splošni znani **Rig Abadie**. Trden je skoro dvakrat bolj, kakor drugi papir, ki je v prometu, ne vsebuje ne preveč in ne premalo pepela, je brez vsakih nitrato v sestoji iz čistih platnenih vlaken. Vsa kadičca naj terej v prvi vrsti rabi ta papir.

Po zdravniških poročilih se pri revmatizmu, protinu in nevralgijah izborna obnaša kot izborna bolečina tolažilo, na oplahnenje oteklin ter obnovo premičnosti členkov delujoče sredstvo Contrheuman.

Praktični ljudje. Skromna ženica s kmetov pride večkrat k svojemu oženemu sinu, pridnemu delavcu v mestu. »Bim se«, pravi nekega dne, »da porabite preveč. Vkljub pomanjkanju mesa in dragim časom imate vedno govejo juho!« — »Kaj še!« se zasmee snega, »treba je biti praktičen. Z Maggijevimi prireženimi izdelki, ki so dandanes tako cenovno kakor od nekdaj, lahko vedno prinašam na mizo dobro, zdravo hrano in še hranim denar, čas in delo.« — »Res je, ljuba mati,« poseže vmes sin, »glej mojo hranljivo juho: ni mesa brez vloge.«

Nasaj ki priredil! Vedno glasneje se razlega ta klic, čim bolj se čutijo nevarnosti mehkužnosti in nervoznosti. Mehkužnost se odvrača z igrami, ki krepijo mišice, in s pametnim športom. Če se človek obenem tudi zdržiže nasladi, ki dražijo živce, tedaj dobi telo zopet novo moč. Bleda lica se zopet rde in oči gledajo življenja radostne v svet. Kako zelo pripomore k takemu zdravju Kathreinerjeva Kneippova sladna kava, je splošno znano. Da se more privajena pijača zauživati s polnim okusom in vonjavo, ne da bi se slabilo srce in živci, je za odrasle in otroke neprecenljive vrednosti. Toliko važnejša pa je tudi previdnost pred maloverednimi posnemki. **Prisla in prava je samo v zavojih s sliko Kneippove in z napisom »Kathreinerjeva«.**

Z juga prihaja topli veter

In občutljivim ljudem prinaša množico neprijetnih prikazni: kašelj, hripavost, resne katarje, pomanjkanje sape zaradi zasledenja itd. Tako se zgodi, da je pomlad marsikomu nevarna ter povod resnim obolenostim. Zato bi vedno morali imeti pri rokah Payeve pristne sodenske mineralne pastile, ki pri vseh nevarnostih izvršno služijo. Dobivajo se po K 1.25 v vseh zadevnih trgovinah.

Generalno zastopstvo za Avstro-Ogrsko: W. Th. Guntzer, c. k. dvorni založnik, Dunaj IV/1, Grosse Neugasse 17.

Priporočamo
885
novi trgovino
z
manufakturnim
blagom.
Jesih & Windischer
Ljubljana
Stari trg
štev. 1
(prej bazar).

Specialiteta, edina slovanska ura za tolarodoo.
Dobi se samo pri tvrdki
Ljubljana K. Suttner Ljubljana
Mestni trg Sv. Petra cesta

Kakovost odločuje!

MAGGI JEVE kocke
(gotova goveja juha.)
5 h
so najboljše!
Pri nakupu pazite na ime MAGGI in varstveno znamko zvezda s križcem.

Ali imate bolečine?

Od revmatizma, od protine, glavobola, solutnosti? Ali ste v pu grupe, prahinje, kaj nakupiti? Poskusite z bolečine tolažilom, zdravilnim, krepčujočim Fel-erjevim žuikom z znamko »Kneipp«. To je samo sredstvo. Tudi za preprečevanje s vseh bolečin. Znamka »Kneipp« je v Stubi, Blau trg (Nov. 200 m) Hrastnik.

Ustna voda
KALODONT
Zobna krema

LERESIT
Najzanesljivejši
način proti vodnim škodam vseh vrst
IZOLIRNI
Avstr. patent PROSPEKT ZAŠTITI
Avstr. ceresitna družba z o. o. Dunaj XVIII/4
Martins-Strasse 71. Telefon 22288

Proti 168
zobobolu in gnjilobi zob
izborna deluje dobro znana
antiseptična
Melusine ustna
in zobna voda
ki utrdi dlesno in odstranjuje
neprijetno sapo iz ust.
1 steklenica z navodilom 1 krona.
Deželna lekarna Milana Leusteka
v Ljubljani, Resljeva cesta št. 1
poleg Franc Jozefovega jubilejnega mostu.
V tej lekarni dobivate zdravlila tudi člani
bolniških blagin juž. železnice, c. kr. tobačne
tovarne in okr. bol. blaginje v Ljubljani.
Melusine-ustna in zobna voda.
Sunja, Hrvaško, 22. februarja 1908.
Blag. gospod. lekarnar!
Prosim vljudno, pošljite mi zopet
tri steklenice Vaše izborne delujoče
antiseptične melusine-ustne zobne
vode, katera je neprekosljivo sredstvo
zoper zobobol, utrja dlesno in od-
stranja neprijetno sapo iz ust. Za
ohranjenje zob in osveženje ust jo bom
vsakomur kar najbolje priporočal.
Spoštovanjem
Mato Kaurinovič, kr. pošte ništar.

Pa kaj se to pravi,
če trebih boli?
Pri pametni glavi:
FLORIAN
zavziji!
Krepčilo želodca,
potrebno v vsaki skrbni hiši!
Kakavost liter K 2-40.
Kakavost liter K 4-80.
Naslov za naročila: „FLORIAN“, Ljubljana.
Postavno varovano.

Meteorološko poročilo.
Višina nad morjem 306-2. Srednji tlak 738-9 mm

marca	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura v °C	Vetrovi	Nebo
17.	2. pop. 9. zv.	732.5 733.9	5.3 2.1	slab jug sl. szah.	del. jasno
18.	7. zj.	736.0	0.0	sl. svzh	del. oblač.

Srednja včerajšnja temperatura 2-7°, norm. 3-8°. Padavina v 24 urah 1-6 mm

Zahvala.
Za mnoge dokaze odkritosrčnega
sožalja povodom smrti našega sina,
brata, oziroma strica, gospoda
Božidara Žnidaršiča
se tem potom vsem iskreno zahva-
ljujemo. 1041
Posebno se zahvaljujemo č. g. du-
hovniku za spremstvo, cenj. gg. pevcem
za ganljivo petje, cenj. gg. uradnikom
od c. kr. okr. glavarstva, c. kr. okr. so-
dišča, c. kr. davčnega urada, cenj. učitel-
stvu, cenj. gg. meščanom in vsem,
ki so ga spremlili na zadnji poti k po-
čitku.
KRŠKO, dne 17. marca 1911.
Zaljubljeni ostali.

Redka prilika! Redka prilika!
Jako dober pianino
se po ceni proda na voglu Sv.
Petra ceste, vhod Radeškega o.
št. 2, 1. nadstropje. 1047

2 krojaška pomočnika 1046
sprejme v stalno delo takoj
Fr. Čadož, krojač
v Jesenicah - Fuzine, Gorenjske.

Hiša 886
z gospodarskim po-
slopjem, z velikim
ograjnim vrtom, pri-
pravna za vsako obrt,
ležeča pri okrajni cesti
in hiša s 4 stanovanji,
se prodasta.
Pojasnila daje Gregor
Podrekar, Višmarje
št. 61.

Arondirano posestvo
z manjšo vilo pri Ljubljani se ceno
proda ali da v najem z vsem inven-
tarjem. Posebno lepi dohodki s špa-
rgelnov. Zemljišče je bonitete prve
vrste — Vpraša se: „Vila Sonca“,
Savijske pri Ljubljani. 987

Hiša 990
z velikim dvoriščem, vrtom in gospo-
darskim poslopjem, pripravna za vsako
obrt ali tovarno, ležeča pri okrajni
cesti, pet minut od Celja se pod ugo-
dnimi pogoji takoj prodaja.
Več pove: Vinko Kukovec,
stavbni podjetnik, Lova pri Celju.
V enem najbolj prometnih mest Zgor.
Koroškega se pod dobrimi pogoji prav
ceno proda

kavarniško restavracija.
Več pove Peter Matelič, obl. konc.
posredovalna pisarna v Ljubljani, Ško-
fja ulica 10. Telefon 155. 922

Enonadstropna hiša
z velikim dvoriščem, jako lepo urejenim
vrtom z nekaj orali travnikov, pripravna
za vsakovrstno obrt kakor tudi za po-
jedelsko podjetje, se ceno proda
pod ugodnimi pogoji v Ljubljani. Več
pove Peter Matelič, obl. konc.
posredovalna pisarna, Ljubljana, Škofja
ulica 10. Telefon 155. 921

2 učenca
se takoj sprejmeta za kleparsko
obrt in vodovodno inštalacijo
v Spodnji Šiški št. 66.
Franc Lončar
935 klepar in vodovodni inštalater.

! Narodna kavarna!
Novo došla
elitna damska kapela

ima izbran umetniški in za-
bavni vsopred ter koncertuje
vsaki dan.
Vstop prost!! Vstop prost!!
K mnogobrojnim obiskom vabi
Franc Krapeš.
Istotam se sprejme
marker in učenec.

V kavarni
hotela „UNION“
vsak dan
KONCERT
dunajskega šrameljskega kvarteta.
Začetek ob 9. uri. Vstop prost.
1023 Ravnateljstvo.

Kapital
desetote z rečevanjem naših nagradjenih
iznajditeljskih problemov. Raspo-
šilja gratis Internationale Handelsgesell-
schaft für Patent-Neuheiten
A. Krüggel & Co., Köln am Rhein.

V nedeljo, dne 19. t. m.
ne bode trgovina odprta.
1045 O. Bernatovič, Ljubljana.

Deklica
poštenih staršev, ki ima posebno ve-
selje do trgovine,
želi vstopiti kot učenka v boljšo trgovino.
Ponudbe pod „učenka“ poštno
ležeče, žaloc. 996

Iščem družabnika
za razširjenje že dobro vpeljane
galanterijske trgovine na debelo.
Potrebni kapital K 20.000.
Ponudbe pod „A. K. B.“ poštno
ležeče, Ljubljana. 950

Lepa prilika
za gostilničarje in kavarinarje!
Prodaja se električen klavir
1019
Hupfeldov Phonolizst
z 30 notami. — Cena po dogovoru.
V Ljubljani, Wolfova ulica 12.

Svojemu tovarišu Jožetu Urbanču
za njegov imendan gro-
movit „Naxdar!“ — Kot
vezilo mu pomagamo
željo, da še nadalje iz-
borne uspeva njegova
somenska trgovina. 1039
Stalno omizje Perlesovo.

Stampilije
vseh vrst za urado,
društva, trgovce itd.
Anton Černe
graver in izdelovatelj
kavenskih stampilij
Ljubljana, Stari trg 20.
Cenik franco. 235

javna zahvala.
Po težki in nevarni bolezni, ki sem
jo srečno preživel, se čutim dolžnega, da
se tem potom javno najiskrenejše in naj-
topleje zahvalim blag. g. dr. J. Oražcu,
zdravniku itd. v Ljubljani, za vso veliko
njegovo skrb ter nadse ljudomilo pošteno-
valnost in nesebično vneto ter pozornost,
s katero se je v tem težkem času ljube-
nivo varzel same in mi rešil življenje.
V Ljubljani, 18. marca 1911.
1050
Franc Oblak
vulgo „pri Francu“
posesnik, prevoznik in gostilničar
na Tržaški cesti št. 22.

Lekarnarja A. THIERRYJA BALZAM
Edino pristno z zeleno snovjo kot varovano znamenje.
Vseko popačenje, ponaredbo in razpečanje drugega balzama z zmožno podobnimi
znamenji se kazensko odzade in ostra kaznjuje. Zanesljivega zdravilnega učinka pri
vseh boleznih dihal, kašlju, izmetavanju, hripavosti, kašlju, v požirališču, pranic bo-
lezni, pljučnih boleznih, elasti pri infliaciji, boleznih boleznih, vnetju jeter in vranice,
pomanjkanju sile, slabom prebavljanju, angustiji, zobobolu in ustnim boleznim, tiganju po
uših, opeklinam, izpuščajem itd. 2, 3 ali 6 l, ali 1 specialna steklenica K 5-
Lekarnarja A. THIERRYJA
edino pristno
centifolijsko mazilo
zanesljivo najpotrebnejša zdravilna sredstva pri reumih, opeklinah, ra-
nitvah, vnetjih, gnojnih, edemih in drugih vseh vrstah, in da
celo boleče operacije neoporečno. Zdravilo pri 30 tobaških reumih
in tako dalje 2 steklenice stane K 5-60
Dobiva se v lekarni pri „Angelo varu“ ADOLF THIERRY v Podgorici pri ROGAČU.
Daje se čisto vseh vrstah, in določa v lekarni in v vsaki trgovini. 1050

EMSKA VODA
Preizkušena zdravila pri kašlu,
kašlju, hripavosti, zasledenju, de-
ločni kašlu, infliaciji in anksioznosti.
Dobiva se povsod po lekar-
nah, drogerijah in trgovinah
z rudninskimi vodami. 798

Trgovski sotrudnik
manufakturi, dobra moč,
se sprejme takoj. 1051
Kje, pove upravništvo »Slov. Naroda«.

Odvetniški in notarski
solicitator
izurjen in zanesljiv želi svoje službe
prometiti. — Ponudbe na upravni-
štvo »Slovenskega Naroda«. 839

Hiša
z lepo prodajalno in 5 sobami, na zelo
lepem in prometnem kraju na Gorenj-
skem, se zelo po nizki ceni proda.
Hiša je primerna tudi za gostilno,
ker je v tem kraju pomanjkanje go-
stilen in trgovin. 1031
Naslov pove uprav. »Sl. Naroda«

Dobro idoča 988
restavracija
z lepim senčnatim vrtom na Dunajski
cesti, se za majev termin eventualno
mesec pozneje radi rodbinskih razmer
odda. — Poizve se v pivovarni
„Union“ v Spodnji Šiški.

4 tedne na ogled
in poskušnjo
pošiljam svoja vozna kolesa znamke
„Bohema“. Sestavine in popravila
najceneje. Pripravi plačilni pogoji.
Fran Dušek, tvornice voznih koles,
Opočno št. 80 na drž. žel. Česko 111.
Cenovniki gratis. 1012

!! Svarilo !!
Société papirja Abadie. 1015
Ker postopni čas prihajajo na trg različne po-
naredbe naše splošno znane in priljubljene znamke
za stročnice
Riz Abadie (Riz doré)
prosto svoje p. n. odjemalce, naj natančno pazijo na
ime Abadie, katera ponaredbo stajajo naleteli na
različni drugi in drugi. Svarimo prod na-
kupom kakovostno manjvrednih ponar-
edeb, ker bomo proti tem ponaredbam nastopili
z vsemi zakonitimi sredstvi. Société papirja Abadie.

Ceno češko
posteljno perje!
5 kg novega skubljenega
K 960, boljšega K 12
belega, jako mehkega skub-
ljenega K 18-1, K 24-1, snežno be-
lega, mehkega, skubljenega K 30-1,
K 35-1. Pošilja se franco proti povzetju.
Tudi se zamenja ali nazaj vzame
proti povrnitvi poštnih stroškov.
Benedikt Sachsel, Lobes 35.
pri Piznu na Češkem. 464

Ženitna ponudba.
Mlad inteligenten posestnik, čedne
znanjstvi in blagega, mirnega zna-
čaja, v prijaznem kraju s čistim
letnim dohodkom do 6000 K, želi
spoznati zdravo, sebi primerno gospico
s srčno oliko 20 do 30 let staro, ki
ima veselje do trgovine ter lastno
premoženje oziroma dot. koja je navesti
Le resne zaupne ponudbe na
upravništvo »Slov. Naroda“ pod šifro
„Za industrijo 50.000“. 1056

Popolnoma nove 940
damsko kolo
samo enkrat rabljeno, se ceno proda.
Kje, pove upravništvo »Sl. Naroda«.

Prodajalka
galanterijske in manufak-
turne stroke se sprejme v trgo-
vini J. Keschler v Kamniku.
1043

Dobro izvežban kapelnik
za poučevanje društvene godbe na
pihala se išče v St. Vidu nad Ljub-
ljano. Plača po dogovoru.
Za vodstvo društvene godbe: 1034
Franc Štrukelj, Gornje št. 11.

Turške srečke
kupim.
Ponudbe z navedbo številke srečke
in cene pod „Turki“ na upravništvo
»Slov. Naroda«. 911

Novo pohištvo
se zaradi preselitve prodaja.
Dunajska cesta št. 60. 1029

Trgovski pomočnik
sprejme se
v večjo trgovino mešanega blaga na
Notranjskem, kje, izve se pri uprav-
ništvu tega lista. 1044

HAEUSSER
CHAMPAGNE - EPERNAY
Zaloga v Ljubljani: T. Menclinger.

Smrekove sadike
4letne, enkrat presajene, jako močne,
krepke in koreninaste ima na prodaj
oskrbnitvo turjaške graščine v
Hamerselju (Zelimlje), pošta Studenec-
lg pri Ljubljani. 1007

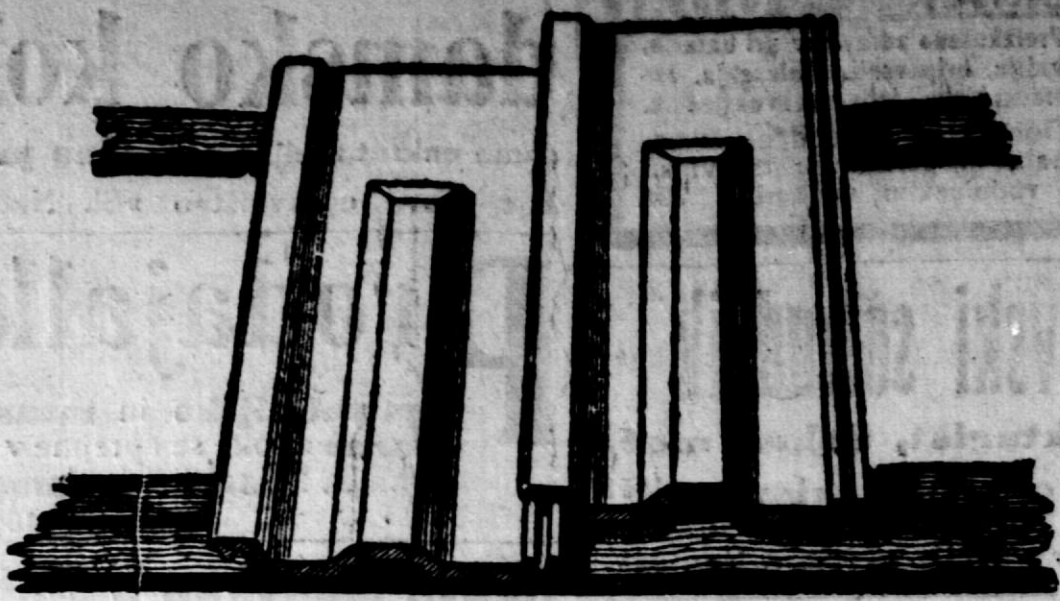
Sedlarskega pomočnika
in sedlarskega vajenca
išče 1013
sedlarski mojster Mihael Osolin
v Vrbi, pošta Lukovica, Gorenjsko.
Vstop takoj

Hiša v Ljubljani
v bližini kolodvora, z gostilno se
takoj pod ugodnimi pogoji proda.
Zaradi velikih prostorov in kleti je
pripravna za vsako drugo podjetje. —
Gostilniška koncesija ostane na hiši.
Več se izve pismeno pod „V. Z.
1000“ pri upravništvu »Slov. Naroda«. 920

Na prodaj je čisto
nova hiša
na Brezjah pri Radevici, pripravna
za zasebnika, v kateri je tudi vodovod.
Pri hiši je njiva z okroglo 3 merniki
posetve. Vpraša naj se pri Josipu
Ambrožiču, gostilna v Ljubnem
pri Podnartu. 1040

**Uradne dovoljena, že 15 let obsto-
ječa najstarejša ljubljanska**
posredovalnica stanovanj in služeb
G. Flux
Gospodsk. ulica št. 6,
1. nadst. — vzgojiteljica za Trst z dobro, čisto
kuhinja, slovenske, več hišen za znanj-
kuharice za kuhinjo in znanj. sluge v gospod-
skih (množ. napl.) več napl. na račun
ter mnogo senj. prostora na vse kraje. —
Več v plakat.
Preverjanje vprašanj se prosti znanj. na odgovor.

F. P. VIDIC & KOMP., LJUBLJANA

tovarna zarezanih strešnikov
posodi vsako poljubno množico patent. dvojno zarezani

strešnik-zakrivač

s počevno obrezo in priveznim nastavkom „sistem Marzola“.

Brez odprtih navzgor!

Streha popolnoma varna pred nevihtami!

Najpreprostejše, najcenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanjosti.

Na željo pošljemo takoj vzorce in popis. — Spretni zastopniki se iščejo.

Pristna brnska sukna.

Pomladna in poletna sezija 1911.

Kupon	1 kupon	7 kron
Metr. 3-10 dolg	1 kupon	10 kron
za kompletne	1 kupon	12 kron
moško obleke	1 kupon	15 kron
(suknja, hlače, te-	1 kupon	17 kron
lovnik) stane samo	1 kupon	18 kron
	1 kupon	20 kron

Kupon za črno salonsko obleko 20 K dalje blago za površnike, turistiški loden, svilnati kamgarn itd. itd. razpošilja po tovrstnih cenah kot solidna in poštena vrlo znana 472

zaloga tvornice sukna

Siegel-Imhof v Brnu.

Vzorce gratis in poštino prosto.

Prednosti pri naročilih, ako blago naroča direktno pri firmi Siegel-Imhof so precejšnje.

Zaradi silnega prometa blaga vedno največja izbira popolnoma svežega blaga. — Stalne najnižje cene.

— Tuji najmanjša naročila se po vzorca vestno izvrše.

Braselj in Buenos Aires 3 grand prix.

R. WOLF

Devin-Buckau.

Podružnica:

Dunaj III, Am Heumarkt 21.

Patentne

vročeparne lokomobile

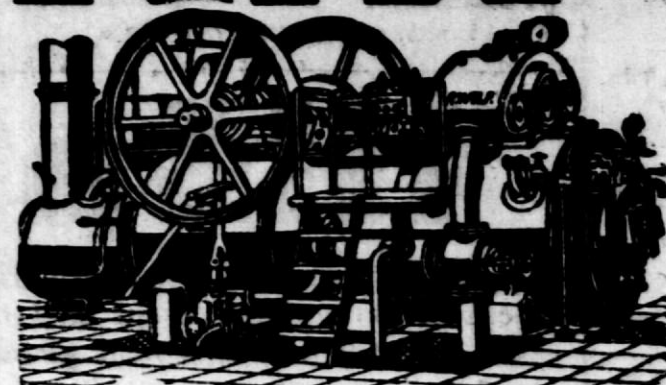
s precizijem "krmilom" brez ventila.

3680

Originalni Wolfjev gradbeni način . . . . . 10-800 PS.

Obratni stroji največje popolnosti in hranljivosti

za industrijo in poljedelstvo.

V celotnem izdelanih nad 750.000 PS.

NIGRIN

(Fernolend)

je najboljši čistilo za čevlje. Dobiva se povsod. Na lovski razstavi na Dunaju odlikovano z zlato svetiljo.

Revmatizem, protin, nevralgije in ozeblina

večkrat provzročajo neznosne bolečine. Za njih hitro pomirjenje in potolaženje, za oplakovanje oteklin in obnovo premičnosti členkov ter odstranjenje občutka mrgolenja učinkuje presenečljivo zanesljivo

CONTRHEUMAN

bosonska znamka (mentolacelul-izbran kostonjev izvleček).

pri vteranju, masiranju ter v obkladkih. 1 lonček 1 K. Ako pošljete naprej K 1-50 dobite 1 lonček

K 5-10 5 lončkov

K 10-20 10 " po pošti

Izdelovanje in glavna zaloga v

B. Fragnerja lekarni,

c. in kr. dvorni dobavitelj, Praga-III,

št. 203.

Pasite na ime izdelka in zalogo v

izdelovalca. lekarnah

V Ljubljani: lekarna Jos. Mayr,

dr. G. Piccoli, Jos. Čizmar.

Superfosfati

mineralni in animalni najbolj preizkušeno najbolj zanesljivo fosforovo - kislinsko gnojilo za vse zemlje

Vsečina strogo zadržana. Jamstvo za najhitrejši učinek. Najvišji donos. Za spomladnje setev neuporljivo.

PAJSE:

amonijakove, kalijeve in selitrene superfosfate dobavljajo vse tvornice za umetna gnojila, kmetijske zadruge in drešiva.

Pisarna v Pragi, Příkopy št. 17.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernova ul. 9

priporočata v največji

izberi po najnižjih cenah

obleke za gospode, obleke za

dečke, obleke za otroke, površ-

nike za gospode in dečke, žakete

za dame, paletu za dame, plašče

za deklice.

Priznana največja, resnično domača, že 25 let obstoječa ekspertna tvrdka.

Fr. Čuden

urar v Ljubljani, Prešernova ul. 1

samo nasproti Frančiškanske cerkve

je delničar

največjih tovarn švicarskih ur »UNION« v Genovi in Biele

on torej lahko po originalno tovrstnih cenah

garantirano zanesljivo, v vseh legah in tem-

peraturah po njegovem astronomičnem

regulatorju regulirane, svetovno znane

Alpina ure

z matematično preciznim kolesjem — v zlatu, tulu, srebru, niklju in jeklu

prodaja.

Nedosežno velika izbira. — Večletno jamstvo.

Ceniki zastoj in poštne prosti.

Lud. Černe

uvodil, trgovec z urami ter zaprisožen sodnijski comit.

236

Ljubljana, Wolfove ulice št. 3.

Velika zaloga

juvelov, zlatnine in sre-

brnine, različnih ur, uha-

nov, pr-

stanov,

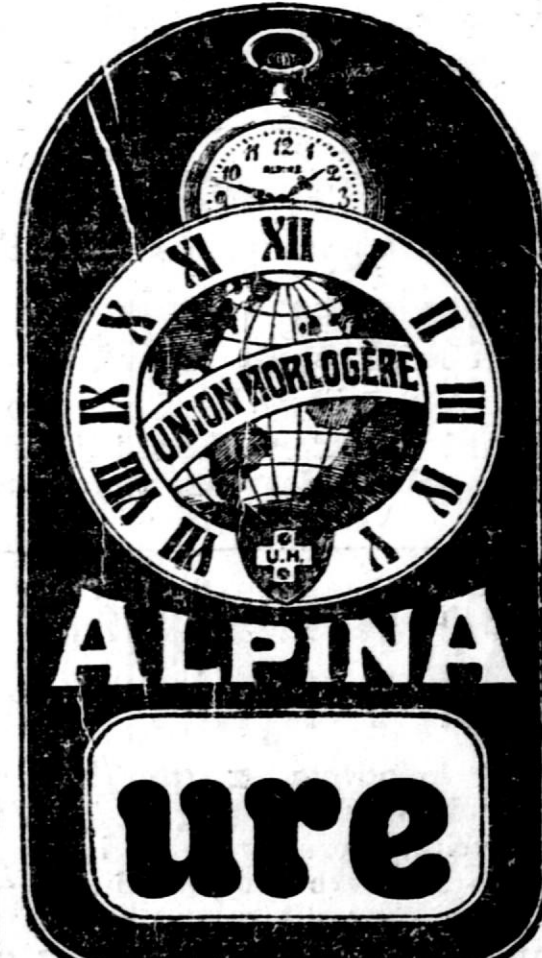
veržic in

očal itd.

Blago prve vrste.

Solidna posrežba.

Cene na jniže.

Zaloga vseh vrst sukna, platna ter manufaktur-
nega blaga.

Manufakturna trgovina
na debelo in drobno.
Ljubljana, Stritarjeva ulica.

J.C. MAYER

Dinamo stroji in električni motorji. Na-prave za električno razsvetljavo in prevažanje električne sile. Električni obrat vseh vrst. Ventilatorji. Turbogeneratorji, električne železnice in lokomotive, žerjavi in dvigala. Obločnice in žarnice vseh vrst.

Elektrotehniška delniška družba

preje Kolben in dr.

Praga-Vysočany.

Vodne turbine vseh sestavov (Francis, Pelton). Točna, cena in hitra popravila vseh električnih strojev drugih tvrdk. Vse potrebe za instaliranje. Odlitki iz Siemens-Martinovega jekla, ameriška kovna litina iz lastnih velikih livaren in jeklaren. (Za vele- in malo obrt.)

Dijaški vestnik.

Kakšna morajo biti naša društva.
(Konec.)

Iz vzrokov, ki smo jih v tej razpravi navajali in vsled zahteve vsakdanje prakse je potrebno, da vlada v društvu principijalna enotnost in idejna skladnost med člani, kajti le na taki podlagi je mogoča zdrava disciplina, enoten nastop, zavest skupne pripadnosti in interesov, kar vse je eminentne važnosti za zbujeenje moralnega črta odgovornosti za napredek in prosper celote.

O nalogah našega dijaštva smo govorili obširno že v »Dijaškem vestniku« prošega leta, zato samo na kratko poudarjamo glavne naloge vsakega našega društva.

Namen svobodomiselnega nar. napr. akad. društva dobro karakterizujejo pravila akad. fer. društva »Sava«, zato navajamo iz njih § 2.:

1. Organizirati slov. narodno napredno akad. dijaštvo, da ga usposablja za narodno, kulturno in zlasti za poljudno delo.

2. Gostiti med člani družabno življenje.

3. S splošno in vseobsežno izobrazbo jačiti Slovence duševno in gospodarsko in kreniti njihovo samozavest.

4. Pristopiti k svobodomiselnim zvezi dijaških društev ali drugi organizaciji.

Na podlagi takih pravil moramo deliti delovanje v društvu na delovanje na znotraj, torej za društvene člane, in v delovanje na zunan, torej udeleževanje v društvenih nazorov med narodom.

Najprej je važno delovanje na znotraj. Za strokovno izobrazbo vsakega posameznika skrbi društvo s sistematičnim pospeševanjem studija v strokovnih sekcijah.

Glavna dolžnost društva kot celote do posameznikov pa je pospeševanje in sploh omogočanje kar največje splošne izobrazbe, ter navajanje in gojenje k praktičnemu delovanju.

Za to je treba društvene knjižnice, ki naj bo praktičen suplement k književnim zakladom univerz, predavanj, ki teoretično in praktično obdelujejo aktualna temata in stvarnih debat, v katerih se stvarstveno prekritikuje in se obenem skrbi za retorično izobrazbo članov.

Ker je gotovo, da večina slovenskih dijakov težko izhaja s svojimi malimi rednimi dohodki, je pozitivna naloga društev skrbeti s pomočjo dobre institucije podpornih fondov za materijalno stanje slabo situiranih, negativna dolžnost društva pa je zabranjevati vsako nezmerno in nepotrebno zapravljjanje, popivanje, igranje itd.

S tem nikakor nečemo propagirati tiste črnogledne, čmerne, zakrknjene resnosti, ki producira pesimistične, mlade starce, ampak celo priporočamo pametno gojenje družabnosti, društvene zabave, ples, petje itd. Pametnih, a veselih in družabno izobraženih inteligentov hočemo! Za telesno gojenje so važni sporti, kakor drsanje, sabljanje itd. posebno pa telovadba. Premalo se pa poleg duševne poudarja srčna izobrazba, katero poleg pozitivno-etičnih principov pospešujejo gojenje estetičnih čutov in posebno zanimanje za umetnost in glasbo. Zato bi moralo vsako naše akademsko društvo stati v ozki zvezi s »Sokolom« in kakim pevskim društvom v dotičnem mestu.

Važna je tudi skrb za utrjeenje značaja in prepričanja članov. Znanstveno podprti dokazi naj direktno propagirajo svobodomiselnost naziranja, ki sme edino vladati med našimi člani, značaj pa se utrdi najbolje indirektno s celotnim enotnim in nepremisljivim delovanjem in naziranjem, ki vlada v društvu. Končno moramo posebej poudarjati vzgojo volje, prostovoljno podrejenosti v skupno korist in disciplino in dobro inteligenco. Zato mora biti skrb celote in javnosti, da akademsko društva vrše prav svojo nalogo. Iz tega in zgoraj navedenega namena akad. društev dobimo važno kazalno razmerje, ki veže akademike direktno z narodno javnostjo in obratno.

V interesu našega dijaštva pa je, da si po opisani racionalni in praktični reformi poveča svoje moči v dosegu svojega skupnega smotra s tem, da se homogenost društva spoje po principu notranje avtonomije v skupno veliko organizacijo, ki s potenciranimi močmi zasleduje občne interese in deluje za njihovo realizacijo potom ergonomičnega principa — po svojih primernih organih — posameznih včlanjenih društev. Tako je utemeljen pomen in namen »Organizacije svobodomiselnega narodno naprednega dijaštva«.

»Triglav« in narodno napredna ideja, »Slovenec« z dne 7. t. m. se je v olajšanju zavesti vsled lepo uspele proslave 35letnice akad. tehn. društva »Triglav« zaletel zopet v to dru-

štvo, češ »da se falsificira zgodovina — kot že nebrojokrat« — če trdimo, da je stal »Triglav« danes kakor ob začetku vedno na istem narodno-naprednem stališču. Očita pa tudi društvu, da je »cela vrsta mož, ki jih je odgojilo to društvo — zagrizeni nemški nacionalci«. Da vsi člani niso enako dobre kvalitete je res, ravno tako, kakor je resnica, da se v drugih in čeprav mlajših neliberalnih organizacijah tak pojav nima. Čajnosti še v mnogo večji meri ponavlja. Vendar pa je številno renegatov in katoliških uskokov — katere »Slovenec« previdno prezre — v razmerju s praktično za Triglavanske ideje aktivnimi starejšinami tako majhno, da ne pride niti v poštev. Klerikalne akademike in neakademike organizacije so seveda proste takih pojavov iz enostavnega vzroka, ker tam vsa društva sestajajo edino iz breznačajnih koristolovcev in torej stopnjevanje v to smer ni več lahko mogoče. Dejstvo pa je tudi, da je vsakega »Triglavana« dr. Vrstovškeve sorte ravno stranka okrog »Slovenca« z vsem veseljem sprejela v svoje korumpirane vrste. O značajih tedaj, »Slovenec« fac taceas!

Kar se pa tiče narodno-naprednih idej, moramo pa enkrat za vselej konstatirati, da so te ideje, katere danes zastopa »Triglav« že od vsega začetka, ko se razven nacionalitete ni ničesar odločno poudarjalo, obstajale nekako potencejčno vsled tihega konsenza, v društvu, kakor hitro pa se je hotelo vplivati v nasprotnem smislu v ali izven društva na društvo, pa so te narodno-napredne, svobodomiselnosti ideje takoj dobile aktiven karakter, kakor dokazuje, ker »Slovenec« iz umljivih vzrokov ne verjame nad zgodovinski faktom — tudi ustno sporočilo. Ko se probujajoči Slovenci še niso razcepili v reakcijske in progresiste, je tudi v »Triglavu« naravno stala narodna zavest v prvi vrsti na programu. Samo ob sebi umemo pa so vsi razumevali pod tem splošnim pojmom še vse to, kar smo danes zaradi večjega naglašanja diferencirali v narodnost, svobodomiselnost, naprednost, demokratizem itd.

Da je temu res tako, je dokaz, da se je društvo »Triglav« brez ugovora uprlo že l. 1890. pozivu nekakega »rodoljuba« v »Slovenec«, naj se »Triglav« prekrsti v katoliško-narodno akademsko društvo. V dneh najhujšega pregranjanja pesnika svobodomiselnega A. Aškercja ga je »Triglav« imenoval svojim častnim članom in ko je l. 1897. nekaj ljudi začelo zastopati v »Triglavu« klerikalizmu podobne ideje, so morali brez odloga iz društva, ki se je 6. februarja 1897 s posebnim zborovim sklepom enkrat za vselej zahvalilo za brezplačno pošiljanje »Slovenca«.

Ko se je pa ustanovilo v Graecu katoliško akad. društvo »Zarja«, se je pa v »Triglavu« sprejel stalnovaljarni sklep: Vsak ud »Triglavca«, ki bi bil tudi ud akad. kat. društva »Zarja«, je ipso facto izključen iz akad. tehn. društva »Triglav«.

Dokazovati še dalje to, kar se vsakodnevno razodeva, bi bilo res odveč. »Slovenec« bo ostal pri svoji trditvi, da vsaj navidezno brani svoje neznajne katere velik zastopnik, klerikalni državni in deželni poslanec G. K. Vrstovšek je pisal ob 25letnici »Triglava« resnične besede, ki se sedaj izpolnjujejo: »Od kar se je narodil ta zmaj (akad. katoliško društvo »Zarja« v Graecu), bodele Vi (»Triglavci«) krivoverci v obeh vseh njihovih pristašev. Radi tega pogumno in trezno v boj, da starete glavo zmaju! Za Vami stoji cela četa starih »Triglavancov«, ki Vam bodo radi pomagali uničiti to reakcijsko narno gibanje med dijaki.«

Ce je tedaj tako govoril deželni in državni poslanec »Kmečke zvezce« na Štajerskem, kdo naj zameri »Slovenec«, in njegovemu zabavljanju? Končavamo tedaj z variranimi »Slovenčevimi« besedami: »Kdor nekdanjih »Triglavancov« ni liberalce, je zatajil načela ustanovnikov.«

Star Savan.

— Kulturno delo v O. s. n. n. d. Da se svobodomiselnost pri našem dijaštvu utrdi in da se vsakemu popularno razlože umstveni in znanstveni razlogi, ki govorijo za naraven, pozitivističen in monističen svetovni nazor, je pričel predsednik O. s. n. n. d. g. Milko Naglič na tedenskih diskusijskih sestankih obravnavati tema »Naš svetovni nazor«. Ta, na podlagi rezultatov naravne filozofije in naravoslovja temelječa predavanja bomo v izvlečku radi njih za vse dijaštvo in javnost aktualne vsebine priobčevali tudi v »Dijaškem vestniku«. Z aprilom pa prične Savan Fran Dekval v O. s. n. n. d. ciklus predavanj »o narodnem gospodarstvu«. Teoretična izvajanja se bodo vedno nanašala na naše praktične, domače razmere, ki se bodo zlasti pri predavanju sledile diskusiji obširno razpravljale. — Končno se pripravljaja vrsta predavanj o manjšinskem delu in o narodni obrambi sploh. Te-

ko deluje svobodomiselnost - narodno napredno dijaštvo!

— Dijaški vestnik in naši dijaki. »Dijaški vestnik«, organ v O. s. n. n. d. združenega našega dijaštva se v vseh naših organizacijah pridno bere in se razpravlja o njega programatični članki. Ker so članki in vesti »Dijaškega vestnika« za vsakega važni, je želeli, da si, kakor je že mnogokje navada, vsak naš dijak kupi vsako soboto »Slov. Narod« in shrani »Dijaški vestnik«, ki je tiskan kot posebna priloga, ker iz njega lahko povzema premnogo gradiva zase, za agitacijo, propagando in za razširjanje naših idej. Opozarjajte tudi druge na naše glasilo »Dijaški vestnik«. Obenem pa ponavljamo poziv do vseh in do vsakega naših dijakov, da pošiljajo redno poročila o vseh važnejših stvareh in tudi članke aktualne vsebine. Kar ni primerno za javnost pa centralni odbor O. s. n. n. d. lahko z velikim pridom porabi v splošno informacijo. Vse dopise je pošiljati na naslov: Milko Naglič, urednik, Ljubljana, Ilirska ulica 25.

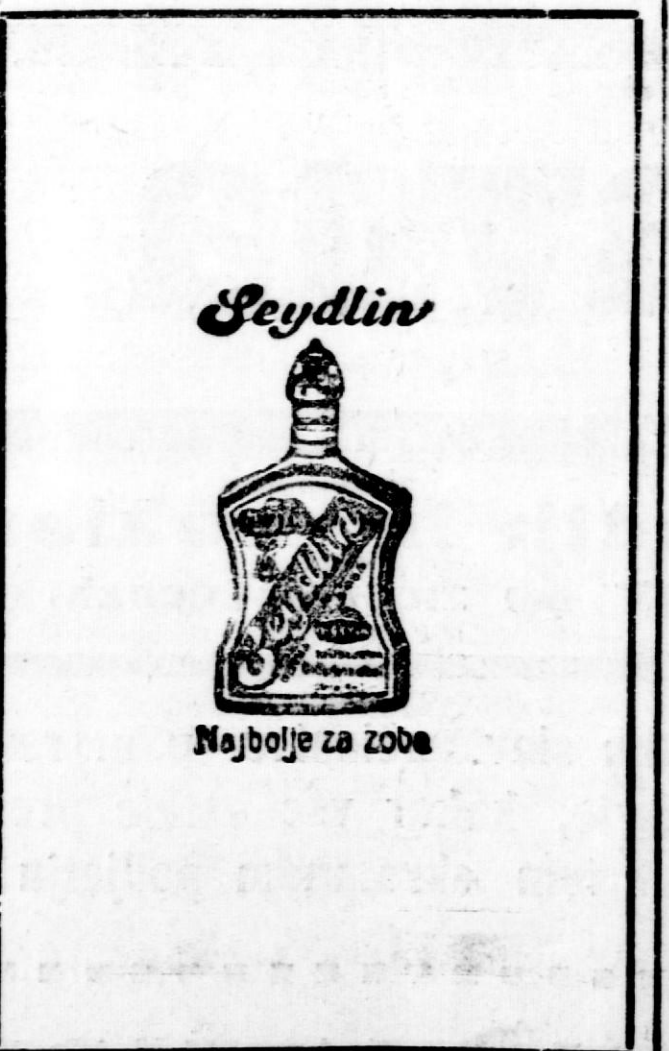

Zahtevajte, da Vam Vaš dobavitelj da OLLA in ne daje isti manjvrednih posnetkov za isti denar kot OLLA hvaliti za »ravno tako dobro blago«.

Ilustrovan, poučen in originalen cenovnik z navedbo prodajališč zastoji od tvrnice za gumi OLLA na Dunaju II. 300, Praterstr. 57. 1000

V Ameriko in Kanado
Cunard Line.
Odhod iz domačega pristanišča Trsta:

Carpathia, 25. marca 1911.
Ultionia, 11. aprila 1911.
Saxonia, 18. aprila 1911.
Iz Liverpoola: 274
Največji in najlepši parniki sveta.
Lusitania, 8. 29. aprila, 20. maja,
10. junija, 8. julija 1911.
Mauretania, 25. marca, 22. aprila,
13. maja, 3. 24. junija, 22. julija 1911.
Pojasnila in vozne karte pri
Andr. Odisek
v Ljubljani, Slovenska ulica št. 25,
poleg cerkve Srca Jezusovega.
Vozna cena Trst-New York III. razred K 180
za odraslo osebo z davkom vred in 100 K
za otroka pod 10 leti z davkom vred.

Najbolje za zoba
Varstvena znamka:
Sidro. 179
Liniment. Capsici comp.
Nadomestilo za
PAIN-EXPELLER s sidrom
priznana izborna, bolečine tolaže in odvajala mazilo ob prehlajenju itd. po 80 h, K 1-40 in 2 — se dobiva v vseh lekarnah. Pri nakupu tega splošno priljubljenega domačega zdravila naj se jem jejo le originalne steklenice v škatlicah z našo varstveno znamko »sidrom«, potem je vsakdo prepričan, da je dobil originalni izdelek.
Dr. Richterjeva lekarna
pri »Zlatem levu«
v Pragi, Elžbina č. 5. nava.

Perje
za postelje in puh
priporoča po najnižjih cenah
F. HITI
Pred Škofijo št. 20.
Zunanja naročila se točno izvršujejo.

J. VECCHIET
zlatar v Ljubljani
nasproti glavne pošte
priporoča svojo trgovino vsakovrstne
zlatnine
ter precizijskih žepnih ur.
Lastna delavnica.
Kupuje staro zlato in srebro.
Cene zmerno.
Solidna in realna postrežba.

Parno barvarstvo
ter kemično čiščenje in
snaženje oblek.
Apretura sukna.
JOS. REICH
Poljanski nasip - Ozka ulica št. 4.
Sprejemališče
Šelenburgova ulica št. 3.
Postrežba točna. Solidne cene.

AVG. AGNOLA
v Ljubljani, Dunajska cesta 21.
Velika zaloga
steklenine, porcelana, svetilk, zrcal, šip, kozarcev, vrčkov
i. t. d.
Gostilniška in kavarnarska namizna posoda
po najnižjih cenah.

Važno! za Važno!
gospodinj, trgovce in živinorejce.
Najboljši in najcenejši postrežba
za droge, kemikalije, zelišča cvetje, korenine itd. tudi po Knopu, umne vede in zelnih prašk, ribje olje, redilne in posipalne moke za otroke, dišave, mila in sploh vse toaletne predmete, fotografirane aparate in potrebščine kirurških obvezila vsake vrste, sredstva za desinfekcijo, vosek in paste za tla itd. — Velika zaloga najfinišnega ruma in konjaka. — Zaloga svežih mineralnih vod in soli za kopel. Oblastv. konc. oddaja strupov.
Za živinorejce
posebno pripravljeno: prenska sol dvojnega sol, soliter, obojca, helmoz, krmilno upno itd. — Vnanja naročila se izvršujejo točno in solidno.
Drogerija
ANTON KANC
Ljubljana, Židovska ulica št. 1.
Kupuje po najnižji ceni razne zelišča (rože), cvetje, korenine, semena, skorje itd.

Lep velik prodajalniški 976
10kal
z vso opravo za špecerijsko, manu-fakturno in galanterijsko blago, ker se je trgovina že nad 30 let izvrševala,
se takoj odda.
Lokal leži ob deželni cesti, v večji fari na najlepšem prostoru ter nasproti c. kr. sodnije. — Eventualno se tudi proda iz hrastovega lesa delana in še prav dobro ohranjena
prodajalniška oprava.
Kje, pove upravnistvo »Slov. Naroda.«

? Zakaj?
bi se vsakdo moral prepričati o solidnosti tkalnice in razpošiljalnice
Bratje Krejcar, Dobruška št. 9213
na Češkem?
Vsakomu pošljemo brošuro in veliko zbirko platnine in pavoline gratis in franko.
Vse opreme in oprave. Za poizkušnjo naročite šest ruh la la 150,200 za K 14.—.

Voznih koles tvornica Janus.
3 letno jamstvo.
Najboljši nakupni vir za vozna kolesa, šivalne stroje, pnevmatike in pritlikline. Kolesa »Janus« s triletnim jamstvom od K 95.— naprej
Plašči od K 4'50, zračne čevi, prima, ne iz več kosov, od K 3'—, acetienske svetilke od K 2'—, kolotečni zvonci od K 1'—, ročni zvonci od 30 vinarjev naprej. Držalniki od 30 vin., veržice, prima od K 2'70 naprej. Prostostena pesta, sedla, torbice, osi in kone za vse sisteme, kolčniki, čevi vseh razsežnosti itd. najceneje. Lastni zavod za popravila, ponikljanje in emajljanje. Vsak dan se razpošilja po pošti. Zahtevajte krasni katalog 1911 gratis in franko. Uvozna trdnica za industrijo vozni koles 605
MAKS SKUTEZKY, Dunaj, I. Stubenring 6.

Vinko Majdič
valični mlin v Kranju
(Kranjsko).
Največja proizvajanja priznana naj boljših pšeničnih mlin in krmnih izdelkov, ki izvirajo iz najbolj izbranih pšeničnih vrst. Proizvodi vzamejo jako veliko vode v se in dajo kvantitativno nedosegljiv pridelek, kar je zlasti za gospode pekoveke mojstre neprecenljive vrednosti.
Zastopstva in zaloge: 66
V Ljubljani: Podgradu, Trnovem, Kočevju, Trstu Gorici, Celovcu, Beljaku, Solcanu, Inomostu, Tridenu, Zadru, Spljetu, Ercegovnem, Kotoru, Sarajevu in Pulju.
Brzojavi: Valični mlinu, Kranj.

Ceno posteljno perje!
Najboljši češki nakupni vir. 2815
Kg sivega, dobrega, puljenega 2 K; boljšega 2'40 K; prima polbelega 2'80 K; belega 4 K; belega puhastega 5'10 K; kg veličnega snežnega belega, puljenega, 6'40 K; 8 K; kg puha, si-ega 6 K, 7 K, belega, finega 10 K; najfinišni prsni puh 12 K.
Narocila od 5 kg naprej franko.
Zgotovljene postelje iz gontonitega rdečega, modrega, belega ali rumenega nankinga, pernica 180 cm dolga, 20 cm široka, z dvema zglatnicama, 80 cm dlj. 60 cm šir., polnjena z novim, sivim, prav stanovitnim puhastim perjem 16 K; napol puh 20 K; puh 74 K; posamezne pernice 0 K, 1 K, 14 K, 16 K, zglatnice 3 K, 3'50, 4 K. Pernica, 200 cm dolga, 140 cm šir. 13 K, 14 K 70, 17 K 80, 21 K, zglatnica, 90 cm dolga, 70 cm šir. 4 K 50, 5 K 20, 5 K 70, spodnja pernica iz močnega, črtastega gradla, 180 cm dolga, 116 cm šir. 12 K 80, 14 K 80. Raspošilja se po povzetju, od 12 K naprej franko. Lahko se franko zamenja za neugajajočo se vrne donar. Natančni cenovniki gratis in franko.
S. Benisch, Dešenice št. 767, Češko!

Boratin
je nedosežnega učinka kot sredstvo
za pranje in beljenje.
vlaknoma perila je pa popolnoma nedokojljivo. — Dobiva se po vseh boljših trgovinah in pa v tvornici 3 1857 mila v Celovcu.

Razglas.

Ker je kuga na gobcu in parkljih v mestu Ljubljani

zopet ponehala

razveljavila je c. kr. deželna vlada z razglasom z dne 27. decembra 1910, št. 32250 izdano prepoved prostega prometa s parkljato živino in vršilve živinskih sejmov v mestu Ljubljani.

To se daje v zmislu razpisa c. kr. deželne vlade z dne 10. marca 1911 št. 7825 v občno vednost z dostavkom, da se odslej zopet vrši

vsako sredo

živinskih sejmov.

1048

Mestni magistrat ljubljanski,

dne 14. marca 1911.

Za oskrbovanje občinskih opravil mesta Ljubljane začasno postavljeni c. kr. deželne vlade svetnik: Laschan, I. r.

V angleškem skladišču oblek

Ljubljana, Mestni trg št. 5

1045

so v polnem številu v zalogi cela spomladanska oblačila za gospode in dečke, kakor športne in promenadne obleke, površniki, raglani, ulstri, pelerine, klobuki in čepice. Ravno tako v konfekciji za dame in deklice: kostumi, mantile, raglane, jopice, krila, bluze in čepice.

Špecialitete v hlačnem

in krilu in kostumu.

Vse po priznani nizkih cenah.

O. BERNATOVIČ.

Kdor hoče zares dobro ceno in
vsestransko pohvalno

771

obleko

imeti, naj se blagovoli naravnost obrni
na krojaško tvrdko

J. AHČIN, Ljubljana,

Vogova ulica št. 12.

Prostovoljno se prodaja

žaga in tvornica

za parkete,

ležeča na reki Sori pri Škofji Loki, 3/4 ure pešpota od postaje Škofja Loka oddaljena. Vodna moč približno 100 konjskih sil. Več pri lastniku Ignacij Gussell v Škofji Loki.

Trgovina z urami,

zlatnino in srebrnino,

moderno urejena, z 2 velikimi izložbenimi okni v najbolj obliženi ulici v Gorici (Primorsko) se takoj prodaja radi rodbinskih razmer. — Kje, pove upravništvo »Slov. Naroda«. 926

Hišni sluga.

Vešč in zaupljiv človek, ki bi obenem opravljal službo hišnika, se sprejme z dobro plačo v trajno službo za v Sarajevo (Bosna). — Bivši vojak in vrtlarstva malo vešč z večletnimi svedočbami imajo prednost. Za vprašati v upravništvu Slovenskega Naroda. 934

Krasne novosti za spomladansko sezijo

in po že znane najnižjih cenah dobite

v modni trgovini Peter Šterk

Ljubljana, Stari trg št. 18.

Specijalna trgovina najmodernejših bluz, jutranjih oblek, I. kakovosti; moško, žensko in otroško perilo, velika izbira najmodernejših moških klobukov in čepic, dalje čepic za dame, deklice i. t. d.

Proda se pod ugodnimi pogoji:

Lepo arondirano posestvo

z obširnimi gospodarskimi poslopji, velikimi skladišči s prizidano vilo; posestvo je deloma zaraščeno s smrekami in hrasti, večinoma pa je travnik ob vodi Gradašci blizu Viške cerkve; tudi je že parcelirano in ugodno za stavbo hiš.

Nova enonadstropna hiša

na Selu pri Ljubljani ob Poljski cesti iz Zaloške ceste proti kemični tovarni.

Dve veliki parceli

1038

v mestnem logu ob Malem grabnu, pripravi za stavbo delavskih hiš.

Vila tik ljubljanskega pomerija

ob Dolenjski cesti s prodajalno in lepimi skladišči.

Lepo arondirano posestvo

s hišo in gospodarskimi poslopji v najlepšem kraju Ljubljane; v hiši se izvaja še mnogo let gostilniška obrt, mnogo obiskana gostilna.

Lepo posestvo v Drnovci blizu Vač,

obsegajoče 63 oralov njiv, travnikov, vrtov, gozda, z dvema hišama, obširnimi gospodarskimi poslopji, redi se lahko 20 glav goveje živine, 200 ovac in 100 ščetinarjev; komaj nekaj minut od posestva se nahaja mlekarina.

Lepo posestvo na Kresniškem vrhu

blizu Litije, večinoma gozd, pa tudi njive in travniki z lepimi hišami in gospodarskimi poslopji.

Veleposestvo na Spod. Štajerskem

blizu Šoštanja, 540 oralov gozdov, njiv, travnikov, 30 poslopij, 2 mlina in ena žaga, dva lastna lova.

Pojasnila podaja pisarna dr. Frana Počka v Ljubljani, Stari trg št. 30.

Proda se lepo posestvo

oddaljeno 3/4 ure od Ljubljane, z lepimi gospodarskimi poslopji, lepimi velikimi sadnim vrtom, zemljiščem (15 do 16 oralov), v katerem ležita 2 lepa, zaraščena gozda. Vse to leži v bližini hiše, najbolj oddaljeno je 15 minut.

Proda se po ugodnih cenah. Več se poizve: Cegnarjeva ulica 12, Ljubljana, Vođnat. 929

Ženitna ponudba!

Mlad mož, ki se želi udeležiti indust. podjetja išče nevesto s premoženjem, brez ozira na leta, samo, da je zdrava in blagega značaja. Event. ponudbe pod šifro »Dežela 100.000« na uprav. »Slov. Naroda.« Stroga tajnost. 938

Oddaja službe.

Pri c. kr. okrajnem glavarstvu celjskem se takoj stalno odda služba

pisarniškega pomočnika

s pravičnimi prejemki.

Pogoji: Znanje nemškega in slovenskega jezika v govoru in pišavi, strojeopisje. Prosilci, ki so popolnoma zmožni prestavljanja iz nemškega v slovenski jezik, imajo prednost.

Prošnje z izkazi o dozdajšnji uporabi je vložiti pri okrajnem glavarstvu celjskem. 1005

C. kr. okrajno glavarstvo Celje,

dne 14. sušca 1911.

OBJAVA.

S tem javljamo,

da smo otvorili

v Zagrebu, Kukovičeva ulica št. 5

»svojo poslovnico.«

Nudimo razna

naravna vina

v sodih in steklenicah

po zmernih cenah.

Prosim slav. občinstvo, p. n. restavraterje, gostilničarje, kakor vse ostale preprodajalce, da nas v tem skromnem podjetju podpirajo.

**SREDIŠNJA ZADRUGA
HRV. VINOGRADARA.**

Ravnateljstvo.

1042

Potnika

za Kranjsko, Istro in Dalmacijo z znanjem slovenskega, srbskega, italijanskega in nemškega jezika, ki je že potoval po teh krajih za galanterijsko, drobno in pleteno blago, išče 1020 J. Cvijić, Dunaj VII., Schottenfeldgasse 51.

Redek priložnostni nakup!

Pogorela tvornica mi je izročila v prodajo vso zalogo rešenega blaga in sicer prekrasnih težkih 1006

flanelastih posteljnih odev

najnovjših vzorcev in barv. Odevje imajo samo nepomembne madeže od vode in jih dobavljamo po povzetju: 4 fine obrobljene hišne odeje za 10 K, 3 fine rumene ali karirane obrobljene flanelaste odeje za 9 K in 2 prav fini prekrasni flanelasti odeji za 9 K. — Te odeje so primerne za vsako boljšo hišo, so po 190 cm dolge, 135 cm široke, prav tople in fine za odevanje ljudi in postelj. Poleg tega nudim po znižanih cenah: zavitek ostankov, 40—45 m dolgi K 17—, ostanke kanefasov, oksfordov, čefirjev za obleke, modrotiskov itd. 4—12 m dolge, zajamčeno brezhibno blago.

ROMAN PETR

— tvorniška zaloga odev —

Nachod III (Češko).

Kri! 50% prihranka in okusen zajtrk

dosežejo, dobe oni, ki mesto kave, čaja, kakaa, sladne kave, Puro, Soma-tose, Sanatogena, redilnih soli, mesnega izvlečka, jušnih zabel, otroške moke itd. pije 1024

Sladin je dr. pl. Trnkoczya sladni čaj.

Povsod 1/4 kg zavitek 50 h. Tudi pri trgovcih. Po pošti (najmanj 5 zavitek) pri lekarnarju Trnkoczyu v Ljubljani, Kranjsko. — Glavne zaloge: Dunaj, Ikarne Trnkoczy: Schönbrunnerstr. 109; Josefstädterstr. 30; Radetzkyplatz št. 14. V Gradcu, Sackstr. 3.

Moč!

Zdravje!

Pivovarna Göss, akc. dr.

— prej Maks Kober v Gössu —

priporoča svoja piva v

sodčkih in steklenicah

— najboljše kakovosti. —

Zaloga v

Spodnji Šiški.

Ženski vestnik.

Meščanska in delavska žena.
(Konec.)

Vplivati na državo žena dandanes, žalibože, še ne more direktno, dokler nimamo ženskega volilnega reda. Zdaj imajo na razpolago edine petice in indirektno vplivanje na moze. Ostane pa še važna naloga študirati nove nujne probleme in jih spravljati v javno življenje, da se pospeši njih rešitev. Med te probleme spada fabriško delo omoženih žen. Navzlic temu, da je to fabriško delo škodljivo družinskemu življenju, bi pomenjala prepoved tega fabriškega dela ruin nestetih družin. Kajti vzrok tega dela leži v bedi, ker mož sam premalo zasluži ali je pa bolan in brez dela. Razventega so pa vdove in ločene žene, ki morajo svojo deco same preživljati.

V zvezi s tem problemom je problem zavarovanja za slučaj materinstva, t. j. zadostno varstvo mater-delavk, prepoved dela dva tedna pred porodom in šest tednov po porodu, babico in zdravnika brezplačno itd. in vso plačo. To varstvo naj se razširi na vse delajoče matere. V tem oziru bi se vsaj začasno dalo napraviti nekaj s pomočjo vzajemnega zavarovanja, s pomočjo katerega dobi delavčeva žena, oziroma delavka, če postane mati, podporo od društva, ki temelji na vzajemnosti. To nalogo bi lahko izpolnjevalo »Splošno slovensko žensko društvo«.

Preidem k praktičnemu delu, k najvažnejšemu in najtežjemu delu delavskega ženskega gibanja: organizaciji. Organizacija je glavni pogoj vsakemu napredku. Kar je delavski gibanje do danes doseglo, to je doseglo s silo in močjo organizacije. Organizacija pa ni samo gospodarska, temveč tudi moralna. Kako težko je, dobiti delavke za organizacijo in v čem ima ta težkoča svoje vzroke, sem že omenil. Pomagati, da se te težkoče premagajo, da se nazadnje elemente pridobi za organizacijo, to je široko in plodonosno delovno polje. Seveda se morajo meščanske žene temu delu še le privaditi, predno začnejo z organizacijo.

Glavno delo je pridobivanje novih članic. To delovanje je trudopolno podrobno delo. Toda s tem si pridobimo meščanske žene — razven novih elementov za organizacijo — najboljši vpogled v razmere delavk in pa najboljši stik z njimi. Osebnih obiskov v stanovanjih delavk, pojasnjevanje o potrebi organizacije, natančen pogovor o posameznih vprašanjih — to je plodonosno delo. Težko je, premagati ono topo mlčanost, one nezaupanje napram višjim socialnim slojem, ki je marsikaterikrat zelo, zelo opravičeno. Ravnotako težko je, boriti se zoper nevednost, kakor zoper bedo. In vendar se moramo zoper oboje boriti. Gospodarsko zboljšanje moremo doseči edinele s tem, da se dobro spoznamo nedostatki in pa tozadavni odgovor. In končno ta gospodarska povzdiga vendarle ni najvišji cilj delavskega gibanja. To je samo neizogibni predpogoj, priprava in začetek duševnega in socialnega napredka, svobodnega osebnega razvoja vseh. Prosvete je treba! Iztrgati mase iz one toposti, iz teme! One utrjene, malosrčne je treba šele hoditi učiti in sicer ne na bergljah, temveč brez opore po lastnih nogah — to je naloga žensk!

Težko je najti pravi ton. Nikdar ne patriarhalno od zgoraj dol, nikdar se ne sme tako po jerobsko govoriti z delavkami. Delavke imajo fin sluh za take tone, in zaupanje je kmalu za vedno izgubljeno. Človek nasproti človeku, enakopraven, enakovreden, sestra nasproti sestri, kateri se hoče pomagati v njenem težavnem stanju. Če smo navdani z naziranjem, da imajo delavski sloji isto pravico, kakor mi do varne eksistence, da morajo biti ravno tako kakor mi deležni vseh kulturnih pridobitev, tedaj bomo našli pravi ton. In če se bomo osebno prepričali, kakšne vzvišene nprave moči bleste iz te teme, kakšne inteligence so tukaj zakopane — tedaj nas bo vedno bolj vleklo v to delo, pomagati, vzdigovati, reševati, kar je v naši moči.

S svojio izobrazbo in s svojim prostim časom meščanska žena lahko mnogo pomaga pri organizaciji delavskih žen. Izobražene žene lahko povzdignejo nivo zabav — toda nikdar ne nastopati kakor varuhinja, temveč vedno kot pomagalka, posvetovalka.

Če imamo tudi navzlic velikemu trudu in delu le malo vidne koristi in mnogo neuspehov, vendar ne smemo postati malosrčni. Prepričani moramo biti, da vsako delo na tem težkem polju prinese korist in blagoslov, čeprav se ga vidno na zunaj ne vidi. Kajti vsako teoretično in praktično prodiranje v žensko delavsko vprašanje vzgaja našo socialno vest, tvori v nas in okoli nas nekako atmosfero socialnega duha, ki pomenja življenjski vzduh vsakega kulturnega napredka. S tem, da dobimo vpogled in

razumevanje za etališe trdo delajočih delavskih žen, se nam odpre nov svet. Polne teh idej bodo meščanske žene vzgojile bodočo generacijo v novem socialnem duhu, vplivale bodo v tem smislu na svojo okolico, na moze, in s posredovanjem mož na zakonodajstvo. Postale bodo svobodnejše, pravičnejše in človekoljubnejše kot delodajalke v občevanju s svojimi podložniki in končno tudi kot konzumentke. Ker je nakupovanje bistveno v rokah žen, tedaj pomenjajo gospodarsko moč, katero so do zdaj, žalibože, čestokrat pogubonosno izrabljale s tem, da so pritiskale na cae in s tem na mezde, in s tem, da so podaljševale delovno dobo, ker so zahtevale, da se morajo njihova naročila prehitro izvrševati. Marsikatera šivilja mora včasih cele noči presesti, dočim je včasih popolnoma brez dela.

Čas zahteva, da se meščanska žena z vsemi svojimi močmi posveti temu delu, s katerim pomaga svojim sestram do boljše bodočnosti.

Z Proti vsem postavam. Nekaj posebnega sta sestri Blažek, nekaj takega, kar ne najdemo izlepa še kje na svetu. Vsem postavam in vsem običajem bije v obraz, da živita obe sestri Blažek. Najprej se je to pokazalo pri pojmu zakona. Kako je moglo, da bi se kdo oženil z deklico, ki je po naravi zrasla z drugo deklico? In sedaj se je zgodilo, da je pruska policija dala zapreti eno teh obeh deklic. Morala je v preiskovalni zapor v Moabit in če je to bilo navsezadnje tudi pravično, je bila vendar zopet velika krivica. Pravično in v opravičilo je bilo vsakakor samo nasproti eni obeh sester Blažek, nikakor pa ne nasproti drugi. Ali je smela ena izmed sester v zapor, če je morala z njo v zapor tudi njena sestra, ki nujbrže pri nje-nem zločinu ni bila soudeležena? Ves kazenski zakonik ne pozna takega slučaja in v tej pomanjkljivosti se zgrade lahko največje krivice. Recimo, da je izvršila ena izmed obeh sester kak zločin, ali jo sme sodišče obsoditi in izvršiti na njej kazen, ker je s tem prizadela tudi njena sestra, ki je bolj rahločutna in se zločina ni udeležila, preprečiti ga pa tudi ni mogla, ker ni imela v to moči. Vsa strogost postav bi zadela obnem tudi nedolžno sestro. Deliti jih ni moglo, to bi pomenilo smrtno nevarnost za obe sestri. Recimo, da je ena izmed sester Blažek tatila, ali bi smeli zapreti obe sestri? Recimo da umori ena izmed sester Blažek svojega otroka. Obglaviti je ne morejo, ker bi bila s tem obsojena na smrt tudi druga sestra. Prusko pravosodstvo je bilo v nemalih zadregah kaj storiti z zaprto sestro Blažek. Izpustili so obe sestri iz preiskovalnega zapora. In kar se nasproti kazenskemu zakonu še ni posrežilo nobenemu, to lahko izvedete obe sestri, seveda samo, če si vloga lepo porazdelite. Popolnoma nemogoče je namreč, da bi kaznovalo sodišče eno izmed sester, dokler druga ni obsojena in dokler ni prizadeta pri zločinu ali prestopku svoje sestre. Pred sestrama Blažek je v tem oziru tudi pravosodstvo bankerotno.

Gramofone

Ravnočar so doše najnovejšo slovensko ploščo
a K 3-50. — 1000 igel K 2-— 271

Milko Krapeš
urar in trgovec 1954
v Ljubljani, Jurčičev trg 3.

Velika zaloga zlatih, srebrnih in niklajstih igel ur in vrtile, stenskih ur, pristanov in uhanov.
Popravila točno in ceno!
Za vsako prodano ali kupljeno uro jamčim eno leto.
Cenike brezplačno in poštino pristo.

Čitajte!

val, ki trpite na vnetju sapnika, na ka-tarja in na zaparjenost rovanolom.

Zanemarjan ali slabo stržen nahod, se spremeni v vnetje pljuč ako ne v jetiko. Večkrat se kašljevi napadi tako močni da pretresajo celo telo, spanje in tuho polnjenje je skoro nemogoče, in srčna žila hitro različno. Najmenjši hlad podvoji bolečino. Žalibog le pre-mnogokrat se naredi vozil, ki se pomaže ter zamaše pljuča. V takem položaju začenjajo svoje pogubonosno delo in povzročajo velike izgube tvari, ki jih imenujemo »stanice«.

Boleč, je popolnoma podvržen melanholiji. Pljunki so v začetku beli, peneti, počasi zadobijo barvo, ki ne označuje nič dobrega, v zadnjem času pa postanejo rjavorumeni. Ob-stanek njegov je počasna borba s smrtjo in mine pri popolni zavesti. Ne more se zadostno paziti na nahod, ki se začneja, še manj na začetek vnetja pljuč. Zatreči se mora bolezen preden se spremeni v hujo, najbolje je seveda bolezen pobijati, kaj ko se znaki pokažejo.

Mikrobi jetike, uničeni po zdravlilu Goudron-Guyot.

Zadostuje kozarcu vode, ali kakor koli drugi pijanci, ki se navadno pije, primešati eno ali dve žlici zdravila »Goudron-Guyot« da se odpravi tudi najhujši katar, kakor že zastarelo vnetje pljuč. S tem zdravilom se zamore ozdraviti celo začenjajočo omotico, kajti kašelj zadržuje razdelitev raznih mikrobnih vozlov, s tem, da uničuje mikrobe same. Ni mogoče predstavljati si priprostejšega in uspešnejšega zdravila.

V slučaju, da bi se komu ponujalo kako drugo sredstvo namesto pravega »Goudron-Guyot«, tedaj naj se v lastnem interesu vsakdo varuje.

Rabljenje zdravila »Goudron-Guyot«, pri vsaki jedi in sicer enakomerno in zaporedoma, zadostuje, da v kratkem odpravi najhujši katar, kakor tudi vnetje sapnika.

Ako hoče kdo ozdraviti od vnetja v sapniku, od katarja, tedaj naj zahteva v lekarni le pravi »Goudron-Guyot«. Dobiva se ga iz neke posebne vrste smreke, ki raste na norveškem obrežju, in je napravljen lastnoročno od Guyota, izumitelja raztopljivega katrana. In tako tudi uspešnejši kot vsa druga sredstva. Za odstranitev vsake pomote naj se natančno pazi na znakmo; Goudron-Guyotova nosi ime »Guyot« natiskano v velikih črkah svoj podpis v vijoličasti, zeleni in rdeči barvi, kakor naslov: Maison Frère, 19, rue Jacob, Paris.

To zdravilo stane 10 vinarjev na dan in tudi odpravi.

Oni, ki se ne morejo privaditi katranovemu okusu, lahko nadomestijo tega s kroglicami Guyot, ki so narejene iz pravega norveškega katrana in katere zavzemajo, 1-2 pred ali tudi med jedjo so lahko prebavljive, koristne žlečodu in stanejo jako malo.

Barva pastil Guyot je bela in vsaka je zavarovana s črno natiskanim podpisom »Guyot«.

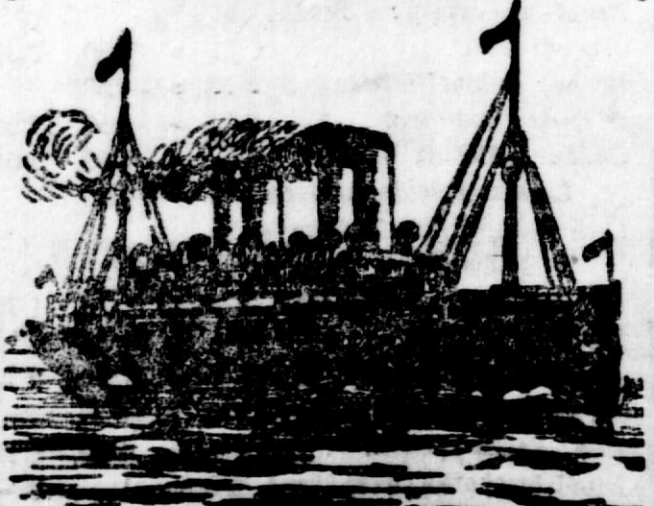
Zaloga: Maison Frère, 19, rue Jacob, Paris in v vsaki lekarni.

Dobiva se v lekarnah Gahr, Piccoli, Sušnik, in v vsaki lekarni.

Hiša

sredi vasi ob glavni cesti (lahko tudi z zomljiščem), pripravna za vsake obrt, so iz preste reke cene preda. Vprašati je pri lastniku J. TURKU, Gor. Logatec 64.

Izvrstna prilika za potovanje
Ameriko
je in ostane z novimi parniki

velikani:
Kaiserin Auguste Victoria . 25.000 ton
Amerika 24.000
Cleveland 20.000
Cincinnati 20.000
Pres. Lincoln 20.000
Pres. Grant 20.000

Brezplačna pojasnila daje
FR. SEUNIG
Ljubljana,
Kolodvorska ulica št. 28.

A. KUNST

Ljubljana
Židovska ulica št. 4.
Velika zaloga obuval

lastnega izdelka za dame, gospode in otroke je vedno na lageru.

Vsakega naročila se izvršuje točno in po nizki ceni. Vse mere se shranjujejo in zaznamujejo. — Pri zunanjih naročilih naj se blagovni vzorce poslati. 40

Najnovejša trgovina klavirjev

G. F. JURÁSEK,

prvi in edini češko-slovenski uglaševalec klavirjev in trgovec

v Ljubljani, Poljanska cesta 13.

klavirjev izvršuje po jako nizkih brezkonkurenčnih cenah. Imenovana trdnica vzame stare klavirje v račun za najvišje cene, ako se pri njej kupi nov klavir. Za vsak pri njej kupljen instrument jamči imenovana trdnica 10 let. »Glasbeni Matic« in drugim slovenskim zavodom uglašuje klavirje edinele koncesionirana trdnica Jurásek.

Nove dvostranske slovenske plošče!
Cena K 4- in po K 2-50.

Gramofoni od 25 kron naprej.

Dobi se tudi na mesečne obroke.

Zahtevajte takoj brezplačno cenike gramofonov in raznih plošč.

FR. P. ZAJEC

Ljubljana, Stari trg št. 26.

Josip Stupica

jermenar in sedlar

v Ljubljani, Slomškova ulica št. 6.

Priporočam svojo bogato zalogo najrazličnejših

konjskih oprav

kakor tudi krasno opremljene

kočije, druge vozove in najrazličnejšo

vpredno opravo

katero imam vedno v zalogi, kakor tudi vse

druge v sedlarsko obrt spadajoče potreb-

ščine kakor tudi že obrabljene vozove

in konjske nprave.

Napredaj ima več lopih

Specialna trgovina

ročnih del

TONI JAGER

v Ljubljani,

Židovska ulica št. 5.

Predtiskarija

Tamburiranje

Montiranje ::

Plisiranje :: ::

Stanovanje

se oddajo s 1. majnikom oziroma še prej in sicer: 2 stanovanj obstoječih iz dveh sob, kuhinje in pritlikin in 2 stanovanj obstoječih iz 1 sobe, kuhinje in pritlikin.

Stanovanja so popolnoma prenovljena in ima poslopje lastni vodovod in krasno solčno in zračno lego, vsled česar so zelo priporočljiva. 931

Nadaljna pojasnila daje Janke Popovič, Bleiweisova cesta št. 32 oziroma Jos. Jebatčin, špecerijaska trgovina na Dolenski cesti v isti hiši, kjer se lahko ogledajo stanovanja.

POZOR!

Najnovejši in najtinejši

pletilni stroj

za jopice, negavice, in druge pletenine nudi vsakomur brez razlike trajen in dober zaslužek.

Glavno zastopstvo in prodaja za Kranjsko, Primorsko itd. 323

Franc Kos

mehanična industrija pletenja

modne konfekcije

v Ljubljani, Sodna ulica št. 3.

Prospekti in ceniki brezplačno.

Naprodaj je več večjih in manjših

posestev

na Gorenjskem, in sicer krasne

domačija

v Lescah z obsežnimi poslopji, med tremi prometnimi cestami, tik šole in farne cerkve, pri kolodvoru. V tej hiši je bila staroznana gostilna. Zemljišče je razen gozdov, skoraj docela arondirano. Zraven je tudi živina, konji, klaja, vozovi, sploh vsega v izobilju. Pripravne je za vsako obrt ali kako večje podjetje. Zemlje se na željo kupca proda zraven do 60 oralov, ali pa manj, tudi se prodaja sama poslopja. Kupci, ki žele več pojasnila o tem ali o kakih drugih posestvih naj se oglase v posredovalnici L. Rebelj v Kranju, tet naj prilože znakmo za odgovor.

Lasne vpletke
(kite)

z dolgo prevezo . . . K 5-
s dolgo prevezo . . . 7-
s kratke prevezo . . . 9-
" " " " " 12-
nežno stette (blend) in sila 20% dražje priporoča

S. Strmoli,

brivec in lasničar,

Ljubljana, Pod Frančo št. 1,

(zraven čevljarkega mostu).

Izdeluje vsa lasničarska dela so-

lidsno in okusno. Cena za delo kite 3 K.

Kupuje zmedene in rezane ženske lasne po najvišjih cenah. 1164

Ohranitev zdravega želodca

zaviral poglavitno v ohranitvi, pospeševanju in uravnavanju prebavljanja ter odstranitvi nepopravljivega napredka. Preiskavano, in izbrano naj-boljši in najbolj učinkovitih zdravilnih snovi skrbno pripravljeno, tak obujajoče, pre-vo po-speševanje in voljo o odvajanje domače zdravlilo, ki nam daje in odpravlja vse napredke no-malost, slabe dlate, prebavljene in vsi-vo-nega telesnega napredka, z pr. gorčice, zapo-sledje, prednostno tvorijo kislino ter hrano ko-letino, je DR. ROSE BALZAM ZA ŽELODCO in lekarna B. Fragner v Pragi.

Svarilo! Val deli zavoj-
alno namo-
oblastveno zavarovano
varstveno znakmo.

Glavna zaloga: lekarna

B. FRAGNER,

t. h. h. dvanajst let

„Pri črnom orlu“, Praga

Kot stane 233. Opd. Krušev. ulica.

Zapovedujejo po post. vseh dan.

1 cela steklenica 2 K, 1 polovica

steklenica 1 K. Ako pošljete po pošti

napr. K 100 dubito 1 malo stekle-

Delniška družba združenih pivovaren Žalec in Laški trg v Ljubljani,
največja slovenska pivovarna, priporoča svoja svetla in črna piva.

Ravnateljstvo v Laškem trgu.

Mesarskega učenca
 iz dobre hiše sprejme takoj
Ivan Krammar, mesar v Bejaku.
 916

Dva lokala

za prodajalno v najlepšem delu mesta
 se oddata takoj v najem.

Vprašati je: Šolencova ulica 6
 II. nadstropje desno. 977

Uradne ure od 8. zjutraj do 7. zvečer

OSTREJNI BANKA **PIAZZA del**
 čestitke spoštovanosti
 Podružnica **V TRSTU PONTEROSSO 3**
 Orodniška banka čestitke spoštovanosti.

VLOGE NA KNJIŽICE **PREMIJSKE VLOGE**
4 1/4 % **4 3/4 %**

VLOGE V TEKOČEM RAČUNU
 in **VLOGE FIKSNE NAJUGODNEJŠE.**

BANČNO POSLOVANJE VSEH VRST.
 Oddelček za vadije in kavcije.

Uradne ure od 8. zjutraj do 7. zvečer

Svoj izdelek ostro žgane strojne zidne in zarežane strešne
 prve vrste **OPEKE** prve vrste
 priporoča 442
J. KNEZ V LJUBLJANI.
 Sprejme tudi zastopnike za razporedje zarežanih strešnikov.

Salvator

Kolodvorska restavracija (Jos. Schrey).

Vsak dan

sveže nastavljanje

Salvator-piva.

Se priporoča s vsem spoštovanjem

Jos. Schrey

restavracija. 694

Trgovski učenec

krepak, iz poštene rodbine
 se sprejme takoj v trgovino z mešanico blagom
 Kje, pove upravništvo »Sloven-
 skega Naroda.« 942

Dobro idočo gostilno

v bližini Ljubljane
 se odda v najem takoj ali z majem t. l.
 Reflektanti naj se pisмено obrnejo na:
 »Gostilna« poste restante, Vič
 pri Ljubljani. 925

Lastniki tovarna za opeko in cement

zahtevajte samo stroje pre-
 izkušnega sestava tvrdke

K. Novotný

Specijalne tovarne strojev za keramiko in livarno

Praga-Visočany

Oprema za vročne peči, transmisije, po-
 sođe za impregniranje lepene i. t. d.
 Na vpogled mnogo priporočil. 3820

C. kr. priv. tovarna za cement

Trboveljske premogokopne družbe v Trbovljah

priporoča svoj priznani izvrsten Portland-cement v vedno enakomerni, vse od
 avstrijskega društva inženirjev in arhitektov določene predpise glede tlakovne in
 podorne trdnosti daleč nadkriljujoči dobroti kakor tudi svoje priznane izvrstno apno.

Priporočila in izpričevala 305

raznih uradov in najslovičnejših tvrdk so na razpolago.

Centralni urad: Dunaj, I., Maximilianstrasse 9.

BACAO
Bananov
kakao.

Pravi samo s
 to znamko.

Prodajalcem
 velik popust.

Zaloga v Ljubljani: B. Čvančara, drogerija „Adrija“; T. Meninger; T. Novotný;
 Josipina Schumi; A. Šarabon; M. Ph. Sušnik, lekarna.

Glede na znatni obseg fosforove
 kisline je BACAO najboljša hrani-
 livo za nerazvite, rekonvale-
 scence in slabotne otroke.
 BACAO — bananov kakao izdeluje
 in razporeja

Prva češka delniška družba tvor-
 nič za orientalske sladkornine in
 čokolado na Kralj. Vinogradih, prej
 A. Maršner

in sicer v dveh oblikah:
 I. v ploč. pat. skatljah, 1 skatlja
 1 K.

II. v zavojčkih po . . . K —50.
 Dobiva se v lekarnah, droge-
 rijah, trgovinah in prodajal-
 nah sladkornine.

N.č ne pomaga!

Moji gramofoni
 in godbeni
 avtomati so le
 najboljši

A. RASBERGER

Ljubljana 3067

Sodnijska ulica št. 5.

Narodna knjigarna

v Ljubljani

priporoča naslednja dela:

Adrejo Leistik: Rdeči smeh . . .	broj.	vr.
Adrejo: Izlet v Carigrad . . .	K 140.	240
» Preberov album . . .	—80	
Beg: Ustoličenje koroških vojvod . . .	—30	
» Slovensko nemška meja na . . .		
Koroškem . . .	140.	240
» Narodni kalendar Koroške . . .	—60	
Beneš - Šumavsky: Brodkovski . . .		
odvetnik . . .	150.	250
Bojars: Doktor Holman . . .	—30	
Burnett: Mail lord . . .	160.	260
Cankar: Aleš iz Razora . . .	150.	250
» Časnikarstvo in naši časniki . . .	—80	
Čech Scotoplek: Med knjigami . . .		
in ljudmi . . .	—50	
Erjavec-Sajovic: V naravi . . .	120.	170
Halévy: Dnevnik . . .	—60	
Jurčić: Zbrani spisi I.—XL . . .	120.	2—
Jelenc: Ukrajinske dume . . .	—30	
Lah: Vaška kronika . . .	170.	270
Lipič: Strahovalci dveh kralj. h. a . . .	1—	2—
» Ljubzen in junaštva strah- . . .		
petnega praporčika . . .	—80.	160
Murnik: Najbolji sovražniki . . .	—60	
Oblik: Stara devica . . .	—60.	160
» Razne pripovedi . . .	—80	
Remec: Ljubzen Konstantine Klare . . .	150.	250
» Preslugi . . .	—60.	160
» V študentskih ulicah . . .	150.	250
» Zlati rogovci Benalja . . .	150.	250
Rudić: Nina . . .	120.	2—
Sander: Čez trnje do sreče . . .	120.	240
Šepetarec: Zlati rogovci . . .	1—	180
» Štiri ruke ilirke . . .	—60.	160
Theriet: Učinka . . .	—80	
Trotenjak: Slovensko gledališče . . .	2—	
Vogl: Libera nos a malo . . .	140.	240
Zarnik: Zlati rogovci . . .	1—	
Zna: Osnovi nauka o narodnem . . .		
gospodarstvu . . .	8—	

Najkrajša in najcenejša pot v Ameriko

z modernimi velikimi brzoparniki iz
 Ljubljane čez Antwerpen v New-York
 je proga

Red Star Line
Rdeča zvezda

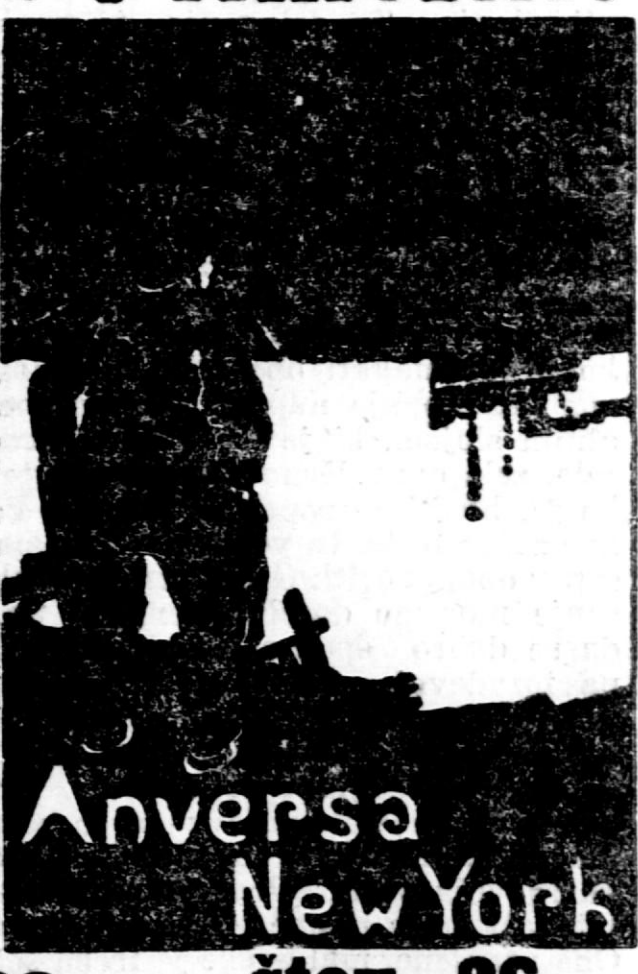
Na naših parnikih Finland, Kronland,
 Vaderland, Zeeland, Lapland in Semland,
 ki oskrbujejo vsak teden ob sobotah redne vožnje
 med Antwerpenom in Novim Yorkom je snaznost,
 izborna hrana, vjudna postrežba in spalnice po
 novem urejene v kajite za 2, 4 in 6 oseb, za vsakega
 potnika eminentnega pomena, ter traja vožnja 7 dni.
 Odhod iz Ljubljane vsak črek popoldne

Naši parniki vozijo tudi na mesec po večkrat
 čez Kanado v Severno Ameriko in je ta
 vožnja izdatno cenejša kakor na Novi York.

Pojasnita daje vladno potrjeni zastopnik

Franc Dolenc
 v Ljubljani,
Kolodvorska ulica

odsej štev. 26,
 odjuinega kolodvora na levo pred znano gostilno »pri Starem Tišlerju«.

C. kr. avstrijske državne železnice.

Izvleček iz voznega reda.

Veljaven od 1. oktobra 1910.

Odhod iz Ljubljane (jut. žel.)

7:04 zjutraj: Osebn. vlak v smeri: Trbič,
 Jesenice, Trbič, Beljak, Gorica, Trst,
 Celovec.

7:25 zjutraj: Osebn. vlak v smeri: Grosuplje,
 St. Janž, Rudolfovo, Straža-Toplice, Kočevje.

9:12 dopoldne: Osebn. vlak v smeri: Jeseni-
 cice, z zvezo na brzovlak v Celovec,
 Dunaj j. k., Linc, Prago, Draždane, Berlin,
 Beljak, Badgastein, Solnograd, Monakovo,
 Kolin.

11:40 dopoldne: Osebn. vlak v smeri: Trbič,
 Jesenice, Trbič, Beljak, Celovec, Gorica,
 Trst.

1:22 popoldne: Osebn. vlak v smeri: Grosu-
 plje, Rudolfovo, St. Janž, Straža-Toplice,
 Kočevje.

2:30 popoldne: Osebn. vlak v smeri: Trbič,
 Jesenice, Trbič, Beljak, Gorica, Trst,
 Celovec.

3:35 zvečer: Osebn. vlak v smeri: Trbič,
 Jesenice, z zvezo na brzovlak v Beljak,
 Celovec, Dunaj, z. k., Badgastein, Solno-
 grad, Monakovo, Inomost, Frankobrod,
 Wiesbaden, Kolin, Düsseldorf, Vlissingen,
 Trbič.

7:45 zvečer: Osebn. vlak v smeri: Grosuplje
 St. Janž, Rudolfovo, Kočevje.

10:10 ponoči: Osebn. vlak v smeri: Jeseni-
 cice, Beljak, Gorica, Trst.

Odhod iz Ljubljane (državni kolodvor).
 7:25 zjutraj: Osebn. vlak v Kamnik.
 7:05 popoldne: Mežanec v Kamnik.
 7:35 zvečer: Mežanec v Kamnik.

11— ponoči: Mežanec v Kamnik in ob so-
 deljah in praznikih v mesecu oktobru.

Prihod v Ljubljano (jut. žel.)

7:14 zjutraj: Osebn. vlak iz Jesenic, v
 zvezu na brzovlak iz Berlina, Dražde-
 Prago, Linc, Monakovega, Solnograda,
 Badgasteina, Beljaka, Gorica, Trsta, Trbiča

9:02 zjutraj: Osebn. vlak iz Kočevja, Ru-
 dolfovega, Grosuplje, St. Janža.

10:12 dopoldne: Osebn. vlak iz Trbiča,
 Jesenic v zvezu na brzovlak iz Dunaja,
 z. k., Celovca, Vlissingena, Düsseldorfa,
 Kolina, Wiesbadna, Frankobroda, Mona-
 kovega, Solnograda, Inomosta, Badga-
 steina, Beljaka.

11:20 dopoldne: Osebn. vlak iz Gorice,
 Jesenic, Celovca, Beljaka, Trbiča.

2:50 popoldne: Osebn. vlak iz Kočevja,
 Straža-Toplice, Rudolfovega, Grosuplje,
 St. Janža.

4:17 popoldne: Osebn. vlak iz Trbiča, Co-
 lovca, Beljaka, Gorice, Trsta, Jesenic, Trbiča.

6:55 zvečer: Osebn. vlak iz Jesenic v zvezu
 na brzovlak iz Berlina, Dražde, Prago,
 Linc, Celovca, Monakovega, Solnograda,
 Badgasteina, Beljaka, Dunaja j. k.

9:15 zvečer: Osebn. vlak iz Beljaka, Trbiča,
 Celovca, Trsta, Gorica, Jesenic, Trbiča.

9:57 zvečer: Osebn. vlak iz Kočevja, Straža-
 Toplice, Rudolfovega, Grosuplje, St. Janža.

11:22 ponoči: Osebn. vlak iz Trbiča, Celovca,
 Beljaka, Trsta, Gorica, Jesenic.

Prihod v Ljubljano (državni kolodvor).
 7:45 zjutraj: Mežanec v Kamnik.
 10:05 dopoldne: Mežanec v Kamnik.
 10:10 zvečer: Mežanec v Kamnik.
 10:30 ponoči: Mežanec v Kamnik in ob so-
 deljah in praznikih v mesecu oktobru.

Časi prihoda in odhoda so navodni v uradni
 evropskem času.

C. kr. državno-železniško ravnateljstvo v Trstu

izdelovatelj vozov
Franc Vlačan
Ljubljana, Kolodvorska ulica 25
priporoča svojo bogato zalogo
novih in že rabljenih
VOZOV.

Štedilna ognjišča „Triumph“
za gospodinjstva, ekonomije itd. v vsakrni izpeljavi.
Ze 30 let so najbolj priznana. Priznana tudi kot
najboljši in najtrpežnejši izdelek. Največja pri-
hranitev goriva. **Štedilna ognjišča**
za hotela, gostilne, restavracije, kavarne i. dr.
Ceniki in proračuni na razpolago. Glavni katalog
2040 franko proti doposlani znamki.
Tvornica za štedilna ognjišča Triumph
S. Goldschmidt & sin, Wels 18, Gorenje Avstrijsko.

Prostovoljna sodna dražba v Lescan
se prične dne 21. t. m. ob 9. dopoldne.
prodalo se bode obsežno posestvo
s približno okrog 60 oralov njiv, travnikov in gozdov, ter zraven obširna go-
spodarska poslopja. V hiši je bila več let dobro ideoča gostilna. Stoji med 3
prometnimi cestami, tik farne cerkve in šole ter 3 minute od kolodvora, pri-
pravna za vsako večjo in manjšo obrt. Posestvo se bode na drobno ali pa tudi
na željo kupcev več parcel skupaj prodalo. Kupci, ki žele kupiti celo posestvo
ali k hiši potrebno zemljo, si lahko stvar popreje ogledajo. Na posestvu je
mnogo živine, vozov, mrve itd., kar se na dražbi ne bode prodalo, vendar pa
lahko to kupec privatnim potom kupi. Podrobnosti glede posestva se izvedo v
posredovalnici **L. Rebolj v Kranju**; dražbeni pogoji pa so na vpogled v
pisarni **c. kr. notarja g. Alfreda Rudeža v Radovljici** kot sodn. komisarja.

Usta-
novljena
l. 1842.
Tovarna oljnatih barv, laka in firneža
Telefon
Številka
154.

Brata EBERL
črkoslikarja, lakirarja, stavbna in pohištvena pleskarja
Predajalnica: Miklošičeva ulica št. 6. Ljubljana
Delavnica: Igriška ulica št. 6. Električna sila.

Tovarna pohištva J. J. Naglas
Ljubljana, Turjaški trg št. 7.
Največja zaloga pohištva
za spalne in jedilne sobe, salone in gospodarske
sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmet
žimnati modroci, otroški vozički itd.
Najsolidnejše blago.

Ljubljana
Fr. Ševčik židovska ul. 7.
puškar
priporoča svojo veliko zalogo raznovrstnih
pušk in samokresov
lastnega izdelka, kakor tudi belgijskih, ruskih in čeških strogo
preizkušenih pušk, za katere jamcem za dober sired. Posebno pripo-
ročam lahke trocevke in puške Boek s Kruppovimi cevmi za brez-
dimni smodnik. — Priporočam tudi
veliko zalogo vseh lovskih potrebščin
po najnižjih cenah.
Popravila in narečbe se izvršujejo točno in zanesljivo.
Cenovniki na zahtevanje zastoj in pošiljane prosto.

Ključavničarstvo
Ig. Faschinga vdova
Polljanski nasip št. 8.
Reicheva hiša.
Velika zaloga
štedilnih ognjišč.
Izvrstno in solidno delo.
Cene zmerno. Popravila se
! : točno izvršujejo. ! :

Največja zaloga varovalnih do najfinjših
otroških vozičkov
in navadnih do najfinjših
žime.
M. Pakič
v Ljubljani.
Raznoma varovalna se
prijema s povzemanjem.

Josip Rojina
krojač prve vrste
se nahaja sedaj v lastni hiši
Franca Jožeta cesta 3.
konkurira z največimi trdkami
glede **finega kroja** in ele-
gantne izvršit-e.
Tvorniška zaloga najfinjših angl.
in franc. specialitet blaga.
: Zavod za uniformiranje. :

Najboljši kosmetičski predmeti
za olepšanje polti in telesa so:
da milo po 80 h.
da z cream po 1 K;
da Menihol :
ustna voda po 1 K;
zobni prašek po 60h;
za ohranitev in rast las:
da lasna voda po 1 K;
lasna pomada 1 K.
Ti izdelki „Ada“, ki so oblastveno
varovani, so naprodaj le v
Orlovi lekarni
Ph. Mr. Josip Čizmar
v Ljubljani.
Kupajte zaupno te domače izdelke!

Odlikovana
Prva kranjska
tvornica klavirjev
Ljubljana
Hilšarjeva ulica 5 Recherjeva hiša
RUDOLF A. WARBIK
Ekspert v vse delo.
Priporoča svoje prve vrste, za vsa podnebja
solidno narejene pianine, klavirje in
harmonije tudi samostojne
za gotov denar, na dolga od-
plačila ali naposode.
Poprave in uglebovanja se izvršujejo točno
in računijo najceneje.
Največja tvornica na avstrijskem jugu.

Združeni čevljarji
V Ljubljani, Wolfova ulica št. 14.
priporočajo svojo bogato zalogo obhval za
zimne čevlje. Vse vrste modrih, dam-
skih in otroških čevljev la-tnega in tujega
izdelka. Gumij za pete, vrvice, zapenke,
čistila itd. vedno v največji izbiri.
Specialisti za prave
gerske in lovske čevlje.
Izdeluje se po meri v lastni delav-
nici, sprejemajo se tudi popravila.
Postrežba točna, cene solidne. — Zunanja
naročila proti povzetju. Zahtevajte cenike.
234

St. 345/II.
Razpis službe.
Na podlagi sklepa občinskega zastopa od 6. marca 1911, št. 225, razpi-
suje podpisano županstvo
službo občinskega zdravnika
v občini Komen.
Plača po dogovoru. — Prošnje je vložiti na podpisano županstvo najkasneje
do dne 30. marca 1911.
Nastop službe takoj. — Vsa pojasnila daje radovoljno županstvo.
Ker ni v celem sodnem okraju zdravnika, je bodočemu zdravniku v
Komnu lepa bodočnost zagotovljena.
Županstvo občine Komen
dne 10. marca 1911. Župan:
V. Jazbec, l. r.

Slovenski optični zavod
Naročila z dežele pošiljam z obratno pošto.
Centri brezplačno!
FR. P. ZAJEC
Ljubljana, Stari trg št. 26
2832
priporoča veliko zalogo raznih oča, ščipalcev, toplomerjev, barometrov,
daljnogledov itd. — Očala in ščipalci se napravijo natančno po zdravni-
kem receptu. V strokovnjaško dobro urejeni delavnici se vstavlja nova stekla v
: : očala in v ščipalce in izvršujejo vsa optična popravila dobro in ceno. : :
Zlatnina, razne ure, prstni, nhami, verižice, naprsne igle itd.

Veletrgovina z železnino
„Merkur,“
Peter Majdič, Celje
Podružnica v Kranju se priporoča Podružnica v Kranju
za nabavo žičnega omrežja, ograje iz žičnega omrežja v vsaki iz-
peljavi, stavbnih nosilcev, lepenke, vsakovrstnega orodja najboljše
kakovosti za poljedelce, kakor tudi za obrtnike; nadalje: zelo dobrih
in praktičnih bran za travnike, poljedelskih strojev iz prvih tovarov,
nepremičljivih plah za vozove, komate in konje itd.
Prodaja umetna gnojila, kakor: Tomasevo žlindro, kajnit, kalijevo
sol, superfosfat, žveplenokisli amonjak in čilski soliter.

Najcenejša in najhitrejša vožnja v Ameriko s parniki „Severnemškega Lloyd“
iz
Bremna
v
New York
s cesarskimi brzojarniki „KAISER WILHELM“, „KRONPRINZ
WILHELM“, „KAISER WILHELM 4. GROSSE“.
Prekomorska vožnja traja samo 5 do 6 dni.
Natančen, zanesljiv pouk in veljavne vozne listke za parnike gori navedenega
parobrodnega društva kakor tudi listke za vse proge ameriških železnic dobite
v Ljubljani edino le pri
EDVARDU TAVČARJU, Kolodvorska ulica št. 35
nasproti občezani gostilni „pri Starem Tislerju“.
Odhod iz Ljubljane je vsak torek, četrtek in sobota. — Vsa
pojasnila, ki se tičejo potovanja, točno in brezplačno. —
Postrežba poštena, rečna in solidna.
Potnikom, namenjenim v zapadne države kakor: Colorado, Nebraska, Kalifornijo
Arizona, Utah, Wyoming, Nevada, Oregon in Washington nudi naše društvo posebno
ugodno in izredno ceno čez halveston. Odhod na tej progi iz Bremna
enkrat mesečno.
Tu se dobivajo pa tudi listki preko Baltimore na vse ostale dele sveta kakor
Brazilija, Kuba, Buenos-Aires, Colombo, Singapore v Avstralijo itd.

Produktivna zadruga ljubljanskih mizarjev

registrirana zadruga z omejeno zavezo
s sedežem v Ljubljani, Marije Terezije cesta št. 11 (Kolizej).

**Zaloga pohištva lastnega izdelka
in tapetniškega blaga.**

Izvršuje vsa mizarska stavbna dela.

Lastna tovarna na Glincah pri Ljubljani.

Anton Presker

krojač

Ljubljana, Sv. Petrac. 16

prilaga svoje

veliko zalogo gotovih oblek
za gospode in dečke, jopic
in plaščev za gospe, nepre-
močljivih havelokov itd. itd.

Obleke po meri se po najnovejših vzor-
cih in najnižjih cenah izvršujejo.

Briljanti na obroke!

Vsak, ki pošlje K 15.--, dobi takoj pristen 14 karatni zlat verižni prstan s. kr.
punciran, okoli 4 grame težak. Dalje pristan briljantni prstan najmodernejše oblike.
2 briljanti in safir za K 150.-- tudi na obroke po najbolj ugodnih pogojih 4 K
mesečno. Pošlje se tudi lahko po povzetju zneska K 150.--. Pošilja se na
vse kraje. Debelost prsta naj se navede v milimetrih ali pošlje prsta papirja.

R. LECHNER, Brno, (Lundenburg) Moravsko.

Edina zaloga
**izvirnih
ameriških
čevljev.**

Avstr.-ameriška
zaloga čevljev
v Ljubljani
poleg kavarne
„pri Slonu“.

Pazite natančno na firmo.

G. kr. izvedenec in učitelj „Glasbene matice“

LJUBLJANA **ALFONZ BREZNIK** LJUBLJANA

Kongresni trg št. 13.

Največja, najstarejša in edina domača tvrdka in izposojevalnica klavirjev in harmonijev.

Velikanska zaloga vsakega glasb.
orodja, kakor: violon, citer,
kitar, tamburic, harmonik,
klarinet itd., najboljše strun
(tudi Weicheld) ter muzikalij.
Prodaja na čudovito majhne
obroke tudi brez zadatka, tako,
da je vsakomur dana prilika, iz-
ogniti se vsiljivemu „pofelnju“
ter si na najugodnejši način odpla-
čevanja nabavi instrument prve
vrste. Dvorna firma klavirjev
Czapka, Köhl & Heitzmann,
Steinhammer in Köster ter

Förögel in Mauborg (amer. harm.) so svoje zastopstvo za Kranjsko meni poverile in imam
le jaz izključno edini te znamenite instrumente v najvi. zalogi in izbiri. 10 letno pismono
jamstvo. Popravila in uglaševanja klavirjev in vseh glasbil po najnižjih cenah. Stari klavirji
se najugodnejše jemljejo v zameno. Najnižja izposojevalnica. 277

Ustanovljeno 1853.

G. Topham & Co.

družba z omej. zavezo

tvornica za stroje in
železolivnica

Dunaj XI., Gudrunstr. 159

grade za specialitete:

polne jarme vseh vrst za parne

in vodne žage,

vse stroje za obdelovanje

lesa: krošne žage, trakovne žage

stroje za oblanje, stroje za skob-

ljenje (Fräsmaschine), stroje za

luščenje furnirja, stroje za upogajeno pohištvo, stroje za sodarje, transmisije.

Prospekti, preračuni stroškov obisk inženirja zastonj.

192

Pariz 1906.

London 1905.

London 1905.

Slav. občinstvu v mestu in na deželi
vljudno priporočam največjo zalogo krasnih

**nagrobni vencev
in trakov z napisi.**

Zunanja naročila se izvršujejo hitro in točno.

Cene brez konkurence.

V zalogi je vedno do 500 kosov od 2 K do 60 K
komad, tako da si vsakdo lahko izbere

3964

FR. IGLIČ

Ljubljana
Mestni trg 11-12.

**Pekarija,
slaščičarna
in kavarna**

Jak. Zalaznik

Stari trg št. 21.

Filiale:

Glavni trg št. 6,

Kolodvorska ulica št. 6.

G. Čadež

v Ljubljani

Mestni trg št. 14

poleg Urbančevega manul. trgovine

prilaga

**klobuke
slamnike**

čepice, razno moško perilo,

kravate, ovrtnike itd. itd.

Blago imam solidno, cene

zmerne. Postrežem točno.

Telefon št. 53.

Delniška družba pivovarna „Union“

:: v Spodnji Šiški pri Ljubljani ::

915 prilaga svoje izbrano

marčno, dvojno marčno

in izvozno pivo

v sodčkih in steklenicah.

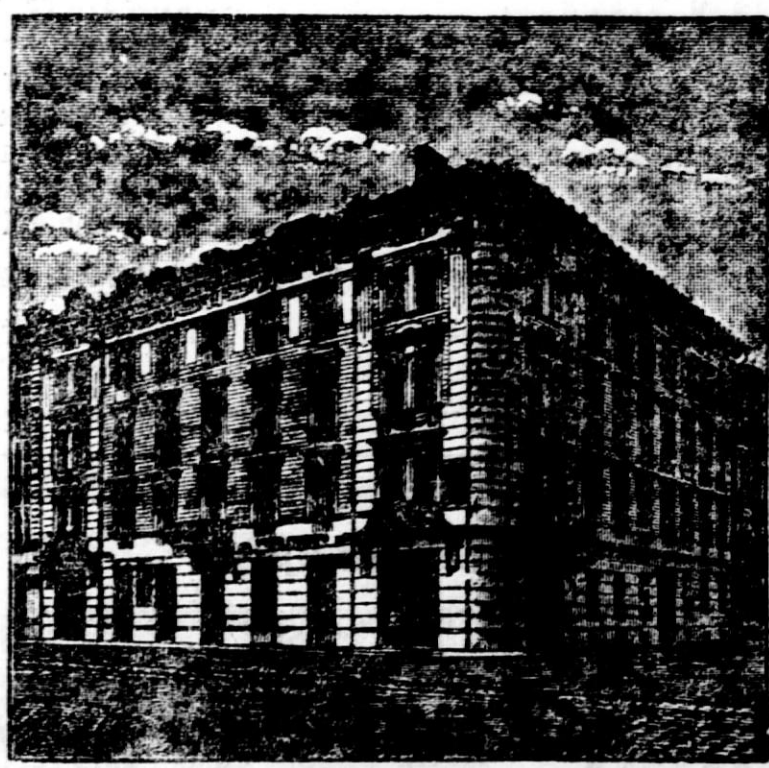
Vsaka dama mora

„Berson“
gumijeve podpetnike nositi.

BERSONWERKE, DUNAJ VI.

Ustanovljena leta 1882.
Telefon št. 185.

Ustanovljena leta 1882.
Poštno hranilnice račun št. 528.405.

Kmetiska posojilnica ljubljanske okolice

registrirana zadruga z omejeno zavezo

v lastnem zadr. domu v Ljubljani na Dunajski cesti 10

je imela koncem leta 1909 denarnega prometa . . . K 100.000.000
upravnega premoženja . . . K 20.500.000

obrestuje hranilne vloge po 4 1/2 %

brez vsakega odbitka rentnega davka, katerega
plačuje posojilnica sama za vložnike.

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v zvezi s čekovnim prometom
in jih obrestuje od dne vloge do dne dviga.

Stanje hranilnih vlog nad . . . K 20.000.000.

Posojuje na zemljišča po 5 1/4 % z 1 1/2 % na amortizacijo
ali pa po 5 1/4 % brez amortizacije; na denar po 6 %.

Posojilnica sprejema tudi vsak drugi načrt glede amortizovanja dolga.

URADNE URE: vsak dan od 8.—12. in od 3.—4. izven
nedelj in praznikov.

52

Predno se

ljude preskrbe s pariškimi higienskimi predmeti, naj rabijo samo zanesljive znamke, tucat po 4, 6, 10, 12 kron. Ilustrovan in poučen katalog se priloži vsaki pošiljavi. **Novo!** Vsak tucat se pred oddajo preizkusi in opremi s plombo. Pošilja se skrivaj.

Edvard Redlich, trgovina z gumastim blagom.
Dunaj VI, Gumpendorferstrasse 28/31. 4021

Ugodna prilika!

Ker imam veliko zalogo opeke, ki je izdelana še iz cenene cementa, oddajam

CEMENTNE STREŠNIKE

(s zarezo in brez zareze)
po nižani ceni.

Cementna strešna opeka prekaša po svoji trpežnosti drugovrstne opeke ter dajem za njo vsako poljubno garancijo.

IVAN JELAČIN .i. LJUBLJANA.

Umetno, stavbno in konstrukcijsko
ključavničarstvo

Pust Ivan

zapriseženi izvedenec in cenilec
v Ljubljani, Poljanska cesta št. 26

se priporoča v izdelovanje vseh ključavničarskih del. — Zelenice stopnice vseh vrst po načrtih, okna in strehe. Ograje za rakve, stopnice, vrtove ter večna in vrtna vrata. Stedilnike vseh vrst, in okovi za vrata in okna. Valjčne zatvori in solne plaste. Pletenje različnih mrež na stroj za pašnike in ograje.

897

Palača mestne hranilnice.

Modni salon

M. SEDEJ-STRNAD

priporoča cenjenim damam

kljubke le najfinejše izvršbe. —
: Želni kljubki vedno v zalogi. :

Prešernova ulica.

Najbolje sredstvo za negovanje las.

Enkrat poskušano = vedno rabljeno.

Juri Dralle, Hamburg in Podmokli na S.

Po učinku
neprekosljiva

Dr.
DRALE

Bruseli 1910
grand prix.

Zabranjuje tvoritev prhljaja.

Zabranjuje izpadanje las.

brezova voda za lase.

in K 5-

Večkrat sukane, šesterooglate, v ognju pocinkane žične strojne pletenine

902

zlasti pripravne za ograditve parkov za divjadino, vinogradov, drevnanj, kot varstvo proti zajcem, za pasjake, varstvo proti tobi, fevdariji, voliere in kletke, za igrališča, lavi-tenise (do 3 m širnosti v zalogi), za kobiljeve stene, monirake gradnje itd. Te pletenine se zelo po spletenju v ognju pocinkajo in zatorej ne rjavijo in so tudi tranejše nego vse iz pocinkane žice napravljene pletenine. dalje štirileglate žične strojne pletenine za ograditve vrh vrh, okenske mreže in mreže za pesek in gramo, za ograditve materiala, jeklena boka, deča žica za plotove, žične in žičnoželezne ograje, stopniške, okenske, grobo, grobniške, prečelne in balkonske ograje ter vse zaloge izdelke dobavljajo po najnižjih cenah.

Dunaj **HUTTER & SCHRANTZ, d. dr.** Buda-Pešta
tvarnice aliterake in ključavničarskega blaga.
Naravni vzorci in vsakršna pojasnila gratis in franko.

August Repič

sodur v Ljubljani 40
Kolozijeve ulice št. 16 (v Trnavi)
izdeluje, popravlja in prodaja vsakovrstne

sode

po najnižjih cenah.

Blaž Jesenko

Ljubljana, Stari trg 11
priporoča

klobuke

cilindre, čepice itd.
najnovejšo fasono
po najnižji ceni.
Ilustrovani ceniki zastoj in poštnine prosto.

Popravila in preoblike točno in ceno.

Popravila in preoblike točno in ceno.

Najcenejše

dežnike in solnčnike

domačega izdelka priporoča
tvornica dežnikov in solnčnikov

Jos. Vidmar

Ljubljana
Pred Škofljo 19, Stari trg 4,
Prešernova ulica 4.

Inženirska akademija Wismar na Vrh. n. m. m. m.
Politehnika za stavbno inženirje in arhitekto, strojne in elektro-
inženirje, železnobetonso ter kulturno tehniko. 1016

Drože

(kvas)

v korist družbe sv. Cirila in Metoda
so najboljše in cene proti
konkurenci nizke:

I. vrste po starem domaškem sistemu kg K 1'30
II. vrste čiste zračne drože . . kg K 1'10
1001 priporoča

: I. ljubljanska tovarna :
Maks Zaloker.

Laurin

Klement

&

**Avtomobili
brez
konkurence.**

**Zahtevajte
cenik 1911.**

Tvornica Mlada Boleslava, (Češko).

KUNC-ove obleke

: so nedosežne glede :
oblike, izvršitve in cene.

Ljubljana, Dvorski trg 3

Telefon števil. 291.

Latermannov drevored.

Od danes naprej

velika menažerija

levov in slonov z drugimi najredkejšimi živalmi.
Otvorjeno vsak dan od jutra do večera. Predstave vsak dan ob 5. in 7.
Takrat glavno krmljenje vseh živali.
Ob nedeljah ob 11. dop. ter od 2. pop. naprej vsako uro predstave.
Cene prostorom: I. prostor 50 vin., otroci 30 vin.; II. prostor 30 vin., otroci 20 vin.
Za obisk tega poučnega in zanimivega podjetja vabi vlijudno **Juri Michel, lastnik.**

F. K. Kaiser

puškar
v Ljubljani, Šelenburgove ulice št. 6

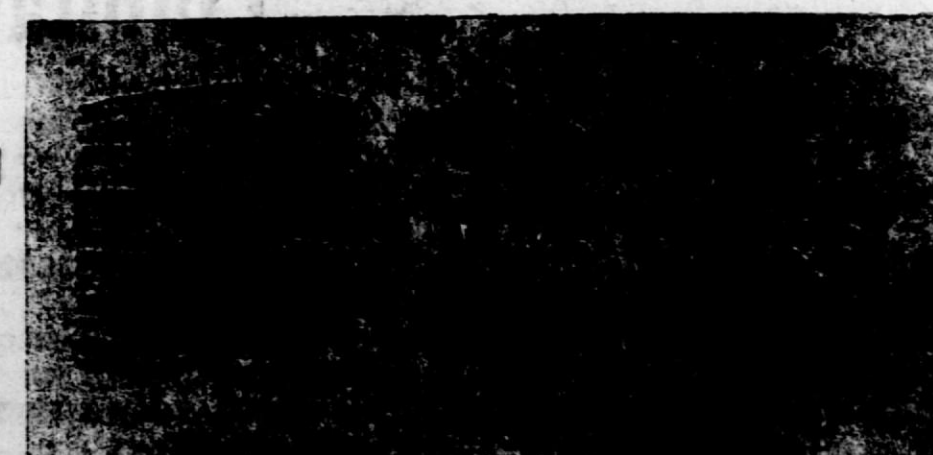
priporoča svojo bogato zalogo raznovrstnih

pušk in samokresov

lovskih potrebnih, vseh del koles (biciklov)
kakor tudi

umetnični ogenj
po najnižjih cenah.

Popravila pušk, samokresov in
biciklov točno in solidno.

Avstr. patent št. 46.347. Patentovano v 7 državah.

ČUDOVITO!

Vse doseganje iznajdb skladnih stolov, klopi in miz celega sveta presaga J. Lejk-ova trznjaka

železnih skladnih stolov, klopi in miz,
ki jih izdeluje in zalaga

parna tovarna klenih izdelkov
FR. BURGER V SPODNJI ŠIŠKI.

Prostost zastoj in poštnine prosto. Vse zahtevane po naročilu. Ali se ogle, opredeljena poština prosto
Računi se plačujejo le neposredno meni.

Uvažujte pri nabavanju
spomladanskih oblek in površnikov
za gospode in deco

! najnovejšo konfekcijsko trgovino !
Maček & Komp.
v obližju glavne pošte, Franca Jožefa cesta št. 3.

Julija Stor
v Prešernovih ulicah št. 5.
Največja zaloga moških, damskih in otroških
čevljev, čevljev za lawn-tennis in pristnih
goissserskih gorskih čevljev.
Elegantna in
jako skrbna
izvršitev po
vseh cenah.
8271

Ključavničarski pomočnik
samostojen delavec se sprejme.
Ravnatelj se preda dvovprežni
nov voz
z ostruženimi osmi. — Voz nosi do
3500 kg. pripraven posebno za trgovca.
Iv. Pust, ključavničarski mojster
Poljanska cesta 26. 869

PATENTE
vseh dežela izposluje inženir
M. GELBAUS, oblastveno avtor. in zapriseženi patentni odvetnik
na Dunaju VI., Mariahilferstrasse št. 37.

NAJODLIČNEJŠA ZNAMKA
JAS. HENNESSY & CO, COGNAC
LE V IZVIRNI POLNITVI.

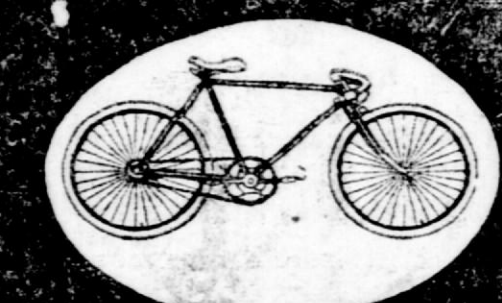
Edina razpečava za Kranjsko

že z velikim uspehom uvedenega brezkonkurenčnega konsumnega
predmeta z veliko razpečavo, neutrpljivega za gospodinjstva, hotele,
kavarne, restavracije itd. se odda pod ugodnimi pogoji. 65 % do-
bička, riziko izključeno. Dostojne, solidne firme, ki so že v zvezi z
drogerijami in trgovinami z barvnimi in materialnim blagom, izvedo
podrobnejše pod „Massenartikel G. 7209“ na anončno ekspedicijo Haasen-
stein & Vogler, d. dr. na Dunaju I.

V življenju nikdar več!
Namesto 16 kron samo 6 kron.
6K
Ker sem ceno kupil veliko
tvernico ur prodajam svojo
kovinako
uro
remontoirko
iz „Gloria“
imit. srebra
z dvojnim pokrovom,
36 urnim izvirnim
remont. kolešjem, te-
kočica na kamenu,
prekrasno lep
okrožje z vrezanim
grbom, konjem, je-
lenom ali levom, de-
kler bo kaj zalogo
za smetano nizko ceno
: 6 kron komad :
Primerna „Gloria“ verižica zraven 1 X
3 leta jamstva. — Razpošiljanje po povzročju.
Izvoz ur
MAKS BÖHNEL
Dunaj IV., Margaretenstrasse 27/68.

Moët & Chandon
je šampanjec
najvišjega dvora
in aristokracije.

KINTA
K.C.L.
Priznana močna, lahka tekoča, solidna
in neprekosljiva so kolesa „Kinta“.
Najboljši jamstvo. — Ilustrovani
ceniki brezplačno.
K. Čamernik
Ljubljana, Dunajska cesta 9.
Specijalna trgovina s kolesi in
posameznimi deli.
:: Izposojevanje koles. ::

Oljnate barve priznane najboljše	Fasadne barve edino stanovitne proti vre- menskim vplivom
Kranjski firnež in laneno olje	Lake angleške in lastnega izdelka
Steklarski in mizarski klej	Čopiče — za vsako obrt —
Prašno olje za pode	Karbolinej in gips
Olje in mazilo za stroje	Barve in potrebščine za umetnike, slikarje, kiparje itd.

priporoča
Adolf Hauptmann
prva kranjska tovarna za oljnate barve, firneže, lake in steklarski klej.
Zahtevajte cenike! Zahtevajte cenike!

Delniški kapital: 150,000.000 kron.
Rezervni zaklad: 95,000.000 kron.

Stanje vlog na knjižice, na tekoči račun ter razni kre-
ditorji dne 31. decembra 1910, približno 720 milijonov K.

Podružnica o. kr. priv.

Avstrijskega kreditnega zavoda za trgovino in obrt

Ljubljana, Franca Jožefa cesta št. 9.

Sprejema vloge proti hranilnim knjižicam, katere obrestuje od dne vplačila do dne
dviga; rentni davek plačuje zavod sam;
sprejema vloge na obrestovanje v tekočem računu, na giro-račun in proti blagajniškim
listom,
dovoljuje kreditne v tekočem računu, nadalje stavbno, hipotekarno, carin-
sko, davčno jamstveno kredite itd.,
eskomptira menice in devize ter preskrbuje njih inkaso,
izdaja nakazila, kreditna in priporočila pisma na vsa tržišča tu- in inozemstva,
predaja in kupuje tu- in inozemske rente, zastavnice, dolnice in srečke ter daje
vestne nasvete pri nalaganju kapitala,
izvršuje vse posle pri založitvi vojaške-komitivnih kavolj, nadalje kavolj in vadilj,
potrebni za udeležbo pri razpisanih ofertih,

sprejema vrednostne papirje v svrhu njih shrambe in uprave,
oddaja proti ognju in vlogu sigurne zameštrambe (Safe Deposits) pod lastnim
zaklepom stranke ter sprejema vrednostne predmete (preciozov) v hranitev,
zavaruje srečke in izžrebanju podvržene vrednostne papirje proti kurznej izgubi
ter oskrbuje brezplačno revizije izžrebajočih efektov,
vnovčuje kup ne, izžrebane vrednostne papirje in valute,
dovoljuje prodajne na blago, vrednostne papirje ter sprejema berzna naročila
za tu- in inozemsko borzo,
preskrbuje za svoje komitente trgovalne informacije na vseh tu- in inozemskih
tržiščih, itd. itd.

Centrala na Dunaju; Podružnice: Bolcan, Bregenc, Brno, Celovec, Feldkirch, Jablanice, Gorica, Inomost, Karlovi vari,
Ljubljana, Lvov, Mor. Ostrava, Olomuc, Opava, Pulj, Praga, Liberce, Toplice na Č. škem, Trst, Warnsdorf.

Slavnosten koncert mariborske „Čitalnice“.

V Celju, 15. marca.

Veliki koncert v Mariboru dne 12. marca se je vršil ob petdesetletnici »Mariborske čitalnice« pod vodstvom gosp. Druževića, profesorja glasbe na moškem učiteljskem. Nastopilo je 80 pevcev, dam in gospodov in sodelovalo je 20 glasbenikov na lok, lesena in medena godala. Velika dvorana »Narodnega doma« je bila razprodana. Udeležba se je izpopolnila z gosti iz celega Spodnjega Stajerskega. Samo iz Celja je prišlo 20 poslušalcev, gotov dokaz, da Celjani raje poslušajo lepo petje, nego sami pojo. Zastopan je bil Ptuj, Ormož, Središče, Slovenji Gradec itd.; celo Gradec je poslal 5 poslušalcev. Navzoče je bilo mnogo duhovnikov in posvetne inteligence in skladatelj Beran.

Koncert, ki je trajal dve uri, je kazal krasno pevsko disciplino in krasen način nastopa, kakor ga sicer le pri »Glasbeni Matici« v Ljubljani občudujemo. Oder ni bil nikdar prazen. Nastopu moškega zbora je sledil takoj nastop mešanega, s tem, da so se pomaknili gospodje v ozadje in so nastopile dame — vse svetlo oblečene — pred nje. In ko so te zopet same pele, odmaknili so se gospodje popolnoma brez vsakega hrupa. Nastopali so vsikdar v slikovitih grupah; vsak je vedel, kje je njegov prostor in ni bilo nič sušljanja z notami — vse redno kakor na verižici. Tako je bilo mogoče izvršiti zelo obsežen program v primeroma tako kratkem času.

Vadili so se pevci že od oktobra sem in pod takimi razmerami je umljivo, da je bil uspeh že naprej zagotovljen in da se je pelo tako, da je človek težko zadrževal solze navdušenja, radosti, globokega čustvovanja in ni bilo težko postati umetnik-poslušalec.

Nisem namreč še opazil pri kakem koncertu boljše zasledovanosti koncertnih komadov od strani poslušalcev, nego na tem. Pokazalo se je to v večji ali manjši jakosti — aplavza. No, izvesti moramo seve narodne himne v Titlovi ouverturi, kjer je veljalo seve največji del gromovitega aplavza narodni »zvesti in manj proizvajanju samemu; dasi moram kar tukaj poudarjati, da je bila tudi ta ouvertura in še neka druga od orkestra res izvrstno podana.

Pevske točke so nudile dva ruska zbora, en češki in en srbski zbor; vse te v izvrstnem ruskem, češkem, oziroma srbskem jeziku, dve nemški klasični deli od Schumanna in Mozarta v slovenskem prevodu in šest slovenskih zborov, in sicer dva od Benjamina Ipavice, enega od Probaske, enega od Adamiča in dva moja zbor.

Da je bilo mogoče tako različen pevski material obdelati v splošno zadovoljnost, zahvaliti je skrbnemu teoretičnemu poduku, spretni vokalizaciji izbornega učitelja in vztrajnosti pevcev, ki se drugod takoj ustrašijo vsega, kar diši po teoretičnem poduku, zlasti po izobrazbi pevčevega glasu (Stimmführung), ako se ta izobrazba ne doseže takoj z »narodnimi penami« — kar seveda nikdar ni mogoče.

Pri vseh skladbah smo takoj opazovali najskrbnejšo solo, to je visoka stopnja spretnosti (virtuoznosti). Kar zadeva duh, to je umetnost, pa so uspeli pesmi tem bolj, čim bolj so se približale našemu slovenskemu miljeju. Zatorej pri obeh ruskih skladbah ni bilo tistega uspeha, kakor sem ga pričakoval, akoravno so se pele tudi te skladbe popolnoma pravilno. »Sever in jug« n. pr., mišlil sem, da bo daleč nadkrilila vse druge skladbe — zmagale pa so slovenske.

Bolj nego ruske, uspela je skladba »Sto ovac« s krasnim pianissimo in idiličnem razpoloženjem, še bolj srbski zbor »Mokranjevec raket«, ki se je moral že ponoviti. Najboljše podani pa so bili slovenski zbori. Ipavčev zbor na »Prešernovem domu« me je ganil prav globoko. Sicer so nekateri navzoči gospodje kritiki, katere kot glasbenike visoko cenim, opazili, da je baže neka nota, nezadovoljna s svojim lepim domačim vrteem, hudomušno zbežala na sosednji vrtec, ki leži za pol glasu višje. No pa take male hibice na račun virtuoznosti, ne uničijo umetniškega užitka — saj duša je vse, pravilnost in spretnost ste dekl. — Seve je vplivalo tu tudi lepo besedilo in vzvišen umetniški pomen, saj se je šlo za Prešerna in njegovo slavo, ki je obenem slava nas vseh Slovencev; no in oni prekrasni citat Fleišmanovega naprava »luna sij«, Prešernove najboljše pesnitve v tako lepi obliki spojen z lepim baritonom slovenskega mladeniča gospoda Hohnjca — skratka, to je bilo nekaj domačega, našega — krasna duša v lepem pevskem telesu. Hvale torej

Nedosežna je Miwa

po svoji zmožnosti glede na prožne, vedno enako napete klinje.

Učinek aparata s ploščato klinjo.

Elegantna izvršitev prve vrste.

Brilni aparat »Miwa« s posnemalnim aparatom in desetimi klinjami kron 24.—.

V Ljubljani se dobiva pri BR. HLAVKA, ANT. KRISPER in po vseh zadevnih trgovinah.

Jzdelovalnice: Kovinska industrija Winter & Adler, d. d., Dunaj XX., Dresdnerstrasse 110.

tvojim manom, mojster pevcev dr. B. Ipavice! Tudi drug zbor Benjamina »Ej tedaj« je zaslužil pohvalo. Čuditi se moramo, kako je skladatelj v svoji visoki starosti 75 let, še tako sveže zapel, kakor kak mladenič. Škoda, da je tako kratka. Drugokrat naj se poje dvakrat, ali še bolje, gospodična Utva naj priloži še drugo kitico besedila. Pevovodji nudi ta skladba spravi do veljave krasno razpoloženje (»Stimmung«) in izrazovitost.

Adamičev zbor »Cvetice« je tudi pravi umotvor. A tu ne smemo iskati duše (umetnosti) v kakem iskrenem, ali morda celo ljubavnem nežnem razpoloženju, temveč v humoristiki. In to je zbor krasno zadel — boljše nego je občinstvo razumevalo. Opozorjam, kako je zbor prinesel brežnjače hrošča karakteristično in s kakim naivnosmešnim bahatim patosom je podal besedo »hrošč« v predzadnjem taktu. Škoda, da prijatelj Adamič ni bil navzoč — on bi imel veselje! In veselila bi se skupno obo, saj so pevci tudi moja dva zbori peli z veliko bravuro. »Zdrava Marija« je bila, kolikor je to odvisno od pevovodje in pevcev, najbolj dovršeno podana od vseh koncertnih točk. Glede skladbe same pa mi ne pristaja kritika, le toliko povem, da pesem ni cerkvena; da se torej ne sme soditi s stališča strogo cerkveno starocilijskega načina. Take kritike bi skladba ne prenesla. »Zdrava Marija« je le poljudno nabožna pesem, natanko v smislu krasnih besed Ks. Meška. Zame je bila višek glasbenega užitka. V to pa je pripomogel krasni tenorist gospod notarski kandidat Asič. Pel je že tako krasno in razvijal se od kitice do kitice vedno bolj, kazal krasne vrline v nastavku glasu, stopnjevanjem in pojemanjem glasu, da se mi je zdelo, da ga še nisem slišal lepše peti. Potegnil je za seboj ves zbor, ki je vedno lepše spremljeval in sledil finemu niansiranju Asičevemu, tako, da sem čutil, kako preveča cel zbor le ena duša, zatopljen v pobožno molitev in navdušeno pozdravljal kraljico neba. Ko se je morala pesem ponoviti, donele so še iskrenejša besede:

»Kot v dnevih mladostnih jaz sklenem
K pobožni molitvi roke:
Zdrava Marija!«

Kakor Adamičeva skladba »Cvetice« in »Zdrava Marija« natisnjene sta v »Novih akordih«.

Moja skladba v koncertni prireditvi, se je pela v tej obliki menda prvič, dočim jo pojo od leta 1908 dijak in cerkveni zbori na deželi v priprostejši, prvotni še nenatisnjeni obliki — bila je torej primanjela in le želim, da bi se povsodi tako pela, kakor v Mariboru.

Druga moja skladba »Dobro jutro!« je koncertni valček za mešan zbor s spremljevanjem klavirja ali orkestra, menda edina slovenska skladba v tej obliki. Uglasbena je na krasne besede »Zarja« Otoma Zupančiča. Uvod poda glasbeno sliko jutranjega razpoloženja. V začetku v najfinem pianissimo vibrirajo vijoline ter počasi naraščajo, kakor da spava narava in se počasi probuja. Lesna pihala v živahnejšem tempu oponašajo žvrgoleenje pticov, ki v iskreni melodiji kličejo zarjo in ko to petje zopet pojenjuje, slišati je v orkestru na čelu pizzicato, kakor na harfi, nakar uvod konča na dolgo zategnjeno pianissimo akordu, kakor da je obvisela zarja mirno nad gorami. Uvod poda torej vsebino cele pesnitve. Nato nastopi zbor brežnjače zamolklo, kakor da slika jutranjo meglo

in le posamezni glasovi v basu in tenorju prodirajo, da se komaj sliši, liki žarkom, ki jutranje megle le težko prodirajo, dokler ne postane melodija popolnoma jasna in jo prevzamejo soprani v živahnem valčkovem ritmu — tako, da se na mah vse zjasni, kakor da je napočil beli dan.

To vse izraziti in izpeljati dalje do konca, kjer se še enkrat oglasi ves zbor z navdušenim »dobro jutro!« je bil popolnoma kos pevski zbor in je pel res izbornu, orkester pa ni izrazil prav nič. Uvod sicer ni disoniral, a slišati je bil, kakor bagatelni uvod poljubnemu plesnemu valčku. Rogovi n. pr., ki v uvodu izvemši dveh zadnjih taktov, kjer imajo malo iskreno melodijico, nimajo drugega pomena, nego ga ima pedalno ojačanje na klavirju, morajo igrati torej skrajno pianissimo, a trobili so pogumno, skoro forte! itd. Orkester je imel namreč premalo vaj. — Da je skladba vendar uspela, zahvaliti je zgolj pevski zbor, ki je pel z vso tisto naivnostjo in pristranim veseljem, ki ga zahteva besedilo in tako sigurno, da je popolu uspeh, da se je tudi ta skladba morala ponoviti v celoti, akoravno je precej obsežna.

Sicer pa mi je »Dobro jutro!« ugajalo najbolj v Zagrebu v gledališču, in sicer pri glavni vaji, kjer sta bila orkester in zbor »Glasbene Matice« v Ljubljani res le eno telo in ena duša. Pri drugih zborih je boljše če se izvaja ta skladba z dobrim klavirjem. — A v Mariboru je tako krasen orkesterski material — da ni izključeno, da pri evtualni reprizi »Dobro jutro!« doživimo veselje, da izrecemo isto pohvalo kot o zagrebški prireditvi.

O slovenskih skladbah sem govoril obsežneje, ker so nam te najbolj mar in so le — te naša last. — Krasne so bile pa tudi skladbe Mojaštava iz »čarobne piščalke« in Schumannovi »Cigani«, biseri tuje literature, s katerimi se moramo Slovenci tudi seznaniti in zatorej smo gosp. Družević hvaležni, da nam jih je zapel z vso fineto in čarom njegovih veleizvežanih pevcev, dam v ženskem zboru. Predavale so dovršeno, nastop je bil slikovit in krasen.

Tak je bil torej koncert, ki se je povsod tako visoko, da je bilo mogoče pri oceni rabiti najstrožje merilo, in je rezultat ta, da je bil krasen in v ponos vseh spodnještajerskih Slovencev!

Prva hvala za to gre gosp. prof. Druževiću, kojega stremljenje je res idealno. Poleg njegovih velikih zaslug na pevskem polju, je omeniti posebno njegovo kulturno stremljenje, predstaviti na mariborskem odru sčasoma vse sedaj živeče slovenske skladatelje in pevce izuriti v tehnično popolne in ne le samo priprave za proizvajanje posameznih pesmi — in vse to stori le iz požrtvovalnosti. Takemu možu slava!

Pisal sem to očno, dasi bi jo prepustil rajše drugemu, ki bi gotovo objektivnejše sodil, nego jaz, ki sem bil duševni sotrudnik pri tem koncertu; a prišla sta v stanovanje dva gospoda urednika in sta me prosila, naj jima kaj povem o mariborskem koncertu, ali pa naj jima kaj napišem.

Storil sem to, da jim prošnje ne odrečem in ker je vendar kulturno važno, da širše občinstvo izve, kako naša glasba napreduje, saj to zani-ma vsakega olikanega Slovenca, ali vsaj mora ga zanimati. — Poslanca pa ni bilo na tem koncertu nobenega!

Dr. Anton Schwab.

Darila.

Družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani je imela meseca februarja 1911 sledeče prispevke in s.:

I. Prispevki iz nabiralnikov:

M. Gombač, Matovun 3 K 44 v; J. Skubic, Črnomelj 2 K 77 v; Narodni dom, Slov. Gradec 10 K 50 v; m. podr. Maribor 1 s. Narodni dom 22 K, pri Posti 8 K, čitalnica v Stendencih 2 K, skupaj 32 K; Rihard Orel, Prvačina 1 s. Mozetič 10 K 14 v, Vodopivec 7 K 16 v, Gregorič 90 v, Pahor 6 K 80 v, skupaj 25 K; J. Drešček, Matulje 4 kron, hotel Austria, Slov. Bistrica 10 K; hotel Juvancij, Zidan most 18 K; kav. Javornik, Tržič 6 K 50 v; Trnovsko župnišče, tu 11 K 54 v; E. Jegliča dedič, Selo 3 K 50 v; podr. Bazovica 1 s. gospodarsko društvo 11 K 60 v, gost. Lipa 8 K 76 v, gost. Grgič 5 K 29 v, Padrič 10 K 72 v, Gropada 2 K 88 v, Lipica 3 K 90 v, skupaj 43 K 15 v; Jos. Komljanec, Ptuj 1 s. čitalnica 5 K 94 v, Fr. Lenard 3 K 40 v, Zupančič 3 K, Muršec 3 K, Makorič 1 K 29 v, skupaj 16 K 63 v; trg. Stupica, tu 11 K; hotel Zlati Lev, Kanal 8 K 29 v; A. Spreicar, Črnomelj 6 K; Narodni dom, Sv. Ivan 45 K 52 v; Fr. Lončar, Tržič 15 K 29 v; gost. Bauman, St. Ilj 8 K; kavarana, Črnomelj 6 K; gost. Gomzi, Ormož 9 K 20 v; gost. Kletarska, Ormož 16 K 14 v; moška podr. Ljutomer 1 s. Rajh 7 K 40 v, Sršen 1 K 40 v, Sever 85 v, skupaj 9 K 65 v; A. Stepič, Črnomelj 3 K 20 v; gost. Drašček, Udma 15 K; m. podr. Kranj 1 s. kav. Jäger 62 K 70 v, kav. Gaiger 17 K 48 v, nova pošta 10 K 96 v, Narodna kavarana 4 K 82 v, Triglav 3 K 41 v, Mavrič Majr 2 K 66 v, čitalnica 82 v, stara pošta 72 v, skupaj 103 K 57 v; gospodarsko društvo v Verdelci 16 K; gostilna Rabič, Linbuš 10 kron; Narodni dom, tu 20 K 71 v; podružnica Trebnje 1 s. Znidaršič 38 v, Pavlin 2 kroni 28 v, Springer 12 K 78 v, skupaj 15 kron 44 v; A. Obersnel, Divača 3 K; gostilna Kraigher, Hrašče 1 K 60 v; Ig. Čadež, Srednja vas 15 K 20 v; Jos. Kajfež, Novo selo 5 K; J. Dittl, Divača 6 K; gostilna Križnič, Plove 11 K 13 v; podružnica Cerkljica 1 s. Stigule, Cerkljica 6 K; Stigule, Begunje 2 K, Tratinč 4 K 05 v, Worli 7 K 62 v, Zumer 12 K 80 v, skupaj 32 K 47 v; Lovrec, Polensak 10 K; gostilna Debevec, tu 7 K 40 v; gostilna pri Sodeku, tu 24 K 50 v; J. Pilgram, Volpers 4 K; Iv. Bončina, Stari trg 10 K; J. Zalaznik, tu 13 K 15 v; moška podružnica Kranj 1 s. J. J. J. Knadel 2 K 10 v, Marija Mayer 8 kron 45 v, Šnid 9 K, Reboli 12 K 39 v, skupaj 31 K 94 v; A. Prevaršek, Muta 24 K 32 v; M. Rant, Kranj 21 K; podružnica Kozina 1 s. restavracija Ilirija 5 K 67 v, gostilna Cebolin 2 K, hotel Central 1 K 40 v, hotel Kozina 3 K 60 v, Dobrila 14 K 86 v, hotel Adria 52 v, gostilna Zerjal 17 v, trgovina Čeh Rodik 1 K 80 v, gostilna Raca 66 v, gostilna Počank 2 K 30 v, skupaj 31 K 98 v; A. Vilfan, Jezica iz nabiralnika 7 K 24 v, sam dodal 2 K 76 v, skupaj 10 K; gostilna Bevc, tu 3 K, gostilna Belič, tu 3 K 30 v; gostilna Bergant, tu 6 K 40 v; pri Figovec 9 K 30 v; omizje pri Kreču, tu 10 K 20 v; A. Kordić, Travnik 4 K 90 v; gostilna Školnik, Vinica 8 K; slovenska vinarna Kralj, Vinogradi 14 K; trg. Jelacín, tu 26 K; Fr. Logar, Hrašnik 4 K 10 v; akademsko društvo »Ilirija«, Kralj. Vinogradi 2 K 20 v; gostilna A. Masera, Kobarič 16 K; L. Cvetnić, tu 2 K 30 v; trafika Dolenc, tu 2 K 40 v; gostilna Ruski car, Jezica 17 K 20 v; Lovrenc Polensak 5 K 26 v; Fl. Čehovin, Branica 14 kron.

II. Prispevki podružnic:

Kranjsko: Stari trg 11 K; Dobrunje 100 K; Trebnje 2 K; moška in ženska podružnica Kranj 5 K 82 v; Metlika 200 kron; Mengeš 145 K 49 v; Vič 303 K; Ljubljana prva 5 K, skupaj 772 K 31 v.

Stajersko: Polzela 35 K 90 v; Gradec, ženska 142 K 80 v in 264 K 30 v, skupaj 407 K 10 v; Gradec izv. akad. 180 kron; Ruše ženska 110 K; Polensak 2 K 60 vinarjev in 40 K, skupaj 42 K 60 v; Fram 16 K in 104 K, skupaj 120 K; Limbuš 58 kron; St. Jurij ob južni železnici ženska 140 K; Vransko 74 K; Ljutomer, moška 6 kron in 10 K, skupaj 16 K; Maribor, moška 30 K 28 v in 100 K, skupaj 130 K 28 v; skupaj 1263 K 88 v.

Koroško: Beljak 14 K.

Primorsko: Nabrežina 294 K 02 v; Trebiče 134 K 89 v; Tomaj 83 K 60 v; skupaj 512 K 51 v.

III. Zbirke časopisov:

Slov. Narod., tu 279 K 27 v; »Jutro«, tu 45 K 65 v; skupaj 324 K 93 v.

IV. Prispevki za obrambni sklad:

Franc Papst, Celje 5 K; L. Petovar, Ivanjki 5 K; J. Stefan, Zagreb 5 K; Iva Sabadin, Sv. Ivan pri Trzinu 10 K; J. Bregant, Maribor 3 K 30 v; Ljubljanski trgovski sotrudniki 9 K 30 v; L. Cvetnić, tu 5 kron; M. in Lj. Novak, Gradec 3 K; občinski zastop Nabrežina 200 K; podružnica

Kozje 200 K; Janko vitez Bleiweis-Trsteniški, tu 5 K; dr. J. Savnik, Trst 10 K; A. Ziberna, Trst 5 K; E. Kristan, tu 10 K; P. Voušak, Maribor 50 K; slov. omizje v Beljaku 50 K; moška podružnica Kranj 1 s. 5 K in 64 K in 200 K, skupaj 269 K; ženska podružnica 200 K in 200 K, skupaj 400 K; dr. V. Kač, Maribor 200 K; Litljska dekleta 200 K; akadem. tehniško društvo »Triglav«, Gradec 200 K; Pazinski Slovenci 50 K; Iv. Škrjanc, Trst 24 K; Milikina pušica, Trst 40 K; finančni uradniki, tu 5 K; ženska podružnica Ruše 100 K; občinski urad Kobarja 40 v.

V. Razni prispevki:

J. Oblak, tu mesto venca umrlega J. Umberger 5 K; Drag. Klauta v Gorunjah, nabral pri omizju 2 K; trnovski Mohorjani, tu, po župniku J. Vrhovniku 80 v in 1 K 10 v; M. Firm, Dobrna, nabrali fantje in dekleta 6 K 20 v; Iv. Vrhovnik, tu, v spomin na 7. februarja 1910 5 K; osebo trg. Stupica, tu nabralo na svatbi M. Baude 15 kron; vesela družba v Spodnji Šiški 2 K 50 v; A. Hudovernik, tu, nabral narodnega lavka 27 K; hranilnica Dol 20 K; na občinski zboru »Slovenije« na Dunaju, nabrali v spomin na 17. februarja 1910 6 K; akad. društvo slov. veterinarjev na Dunaju 5 K 17 v; Ciril Metodove podružnice v New Yorku (po F. Sakserju) 1000 K; Juro Naglav, Trbovlje, nabral na godovanju Iv. Kramarja 12 K 24 v; M. Mithaus, St. Ilj 3 K 50 v; K. Dolenc, Mödling 4 K; županstvo Ribnica 20 K; M. Jarnovic »Dramje«, nabral na gostiji L. Vidmar 6 K 25 v; roko-delsko podporno društvo in nar. del. organ v Ajdovščini 11 K 64 v; družina M. Hofmanova, Vučja vas, nabrala na gostiji Martina in Marije Kolmančič 7 K; Fr. Škerjanc, tu, v spomin na 7. februarja 1910 5 K; D. Čenčič Ozeljan, nabral med Ozeljanci in sempoasi 5 K; M. Rant, Kranj od veselice 9 K; L. Petlin, Trbovlje, v spomin na 7. februarja 1910 5 K; E. Canjko, Sv. Božefank, nabrala na gostiji V. Sempasa 8 K; V. Lavrenčič in P. Vulič, Ajdovščina 5 K; akad. tehn. društvo »Triglav«, Gradec pokroviteljstva 200 K; V. Zurnan, Rogatec, nabral na gostiji Bratnja iz Lipuške 5 K 20 v; hranilnica v Litli 30 K; »Asicurati oni generali«, tu, prispevek od zavarovalne slov. uradnikov 20 K; L. Petovar, Ivanjki kovec, nabral na gostiji Petovar Stanjko 24 K; dr. Lj. Stiker, Brežice, nabral ob pri-liki smrti M. Balona 66 K; M. Oset, Sv. Jurij ob južni železnici, nabrala v veselji družbi 2 K 24 v; posojilnica Zuzenberg 50 kron; hranilnica v Braslovcah 20 K; neimenovan, St. Peter razni denar, ki se je razpečal za 8 K 66 v; prva solva založaja in ruma, Ljubljana, prispevek 55 K; F. Berlič, Krasnja, nabral na gostiji v Krasnji od groznih potomcev rokovnjačev 8 kron.

Podporno društvo za slov. visokošolce na Dunaju je prejelo do 7. marca sledeče darove: 25 K: Dr. Jos. Stare v Ljubljani; po 10 K: Zupanstva Ajdovščina, Gorje in Boh. Bistrica, J. Blasnik nasl., ravn. Al. Cihna, dr. Ant. Gregorič, dr. Iv. Jenko, dr. V. Kac, fin. kom. Janko Macák, dr. Ant. Medved in dr. Edv. Šerko; — 6 K: prof. Jos. Zupančič; po 5 K: dr. Ciril Ažman, trg. Berlign, Andrej Gabršček, dr. Tom. Horvat, sod. Josip Janša, trg. Franc Oset, sod. svet. Fr. Peterlin, Pravdo Rebek, prof. Al. Repič, trg. Fr. Repič, Vladko Ternovec in dr. Fr. Žizek; — po 4 K: sod. Ivan Hutter in šol. svet. Ant. Šantaj; — po 3 K: okr. glavar Štef. Lapajne, Franc Majdič, Al. Senčar, prof. Jož. Skrbinšek in gimn. ravn. dr. Jos. Tominšek; — po 2 K: dr. Ant. Dolar, Karel Marsenitz, dr. Ant. Mulej, Štef. Sušec, dr. Ivo Šorli, J. Vecchiet, dr. A. Vilimek in Jakobina dr. Žitekova. Skupaj 240 K. Darove sprejema blaginjak Ivan Luzar, nadrevident južne železnice v pokoju Dunaj, III. Reiserstrasse 27.

Prešernove slike

prodaja in pošilja po poštnem povzetju

Iv. Bonač v Ljubljani.

Cena slike 5 kron. 2730

Spretni zastopniki
za prodajanje šivalnih strojev, ur, slik itd.
na zbirna odplačila se sprejema proti
visoki proviziji pri **Ivanu Klimescu, Praga,**
Smichov 999.

Steklo, porcelan, svetiljke!
Spreten prodajalec,
pripraven za potovanje, se išče za Zagreb.
Ponudniki, ki morajo biti vešč hrvaš-
čine, slovenščine in nemščine, naj na-
tlačne ponudbe s sliko in navedbo
zahteve plače pošljejo na upravnstvo
»Sl. Naroda« pod »Trajno«. 1008

Daje se v zakup!
Prodajalna z železnino
že nad 20 let obstoječa, v prometnem
trgu Samoboru, se daje v najem radi
obiteljskih razmer pod zelo ugodnimi
pogoji. — Ponudbe naj se pošljejo do
1. maja pod naslov: **Franjica Pajnič,**
posetnica, Samobor. 1014
Preda se v Gorenji vasi št. 2 pri
Škoti Lohi

posetstvo
ki obstoji iz velike hiše (8 sob) z lepim
vrtom, gospodarskim poslopjem, nadalje
iz polja, na katero se poseje 25 mer-
nikov, in 3 lepih gozdov. Hiša je ob
glavni cesti, ter zelo pripravna za go-
stilno, trgovino ali kako drugo obrt.
Natančneje se poizve v vasi Sora št. 46
p. Medvode. 1018

Garantirano naravno pristno
ptujsko staro vino
K 56—, rizling iz leta 1908
K 60—, dobro novo vino
belo in rdeče K 52. 50%
pristna slivovka K 106—;
30% tropinovec K 112 za
100 litrov prodaja
J. Kravagna v Ptuj, Štajersko.

„Ottoman“ tukaj, „Ottoman“ tam,

povsod me iščejo,
povsod me ljubijo.

VII 366

Sprejema zavarovanja človeškega živ-
ljenja po najraznovrstnejših kombina-
cijah pod tako ugodnimi pogoji, ko
nobena druga zavarovalnica.
Zlasti je ugodno zavarovanje na
doživetje in smrt z manjšajočimi se
94 vplačili.

„SLAVIJA“
vzajemno zavarovalna banka v Pragi.
Rezervni fond K 48.814.797—, — Iplačano odškodnine in kapitalije K 109.356.860—.
Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vsekozi slovensko-narodno upravo.
Vsa posojila daje: čigar pisarne so v lastnej bančni hiši
Generalno zastopstvo v Ljubljani v Gosposki ulici št. 12.

Zavaruje poslopja in premoženje proti
požarnim škodam po najnižjih cenah.
Škode cenjuje takoj in najkvalitetneje.
Uživa najboljši sloves, koder posluje.
Dovoljuje iz čistega dobička izdatno
podporo v narodne in občnkoristne
namene.

Ugodna prilika!
Hiša
na eni najbolj prometnih
cest v Ljubljani z gostil-
niško koncesijo, s hlevom
z gostilniškim in vrtom za
zelenjavo je na prodaj.
Hiša je pripravna tudi za
vsako drugo obrt. V hiši so prostorne
kleti. — Poizve se v **Prečni ulici**
št. 6, pri gosp. Arzelin. 937

Ogrski jedilni krompir
Iz grof Hunyadyjevih posestev ponujamo na prodaj
bel in rumen jedilni krompir, brez luknj (pri-
praven tudi za sajenje) po K 710— za 10.000
kg franko železnica, naloženo a la rinfusa in sicer
dokler bo kaj zalogo. Dobavljajo se proti primer-
nemu naplachu, ostanek po povzetju. — **Prva**
segedinska zadruga ogrskih kmetoval-
cev Szeged, Ogrsko. 1017

Dobro idoča
trgovina
z mešanim blagom se odda. Pro-
dajalna je na jako lepem prostoru.
Prodaja se lahko tudi na debelo. Tisti,
ki bi hotel trgovino prevzeti, se lahko
pogodi, da plačuje na obroke ali
pa zadostuje tudi porok.
Pismene ponudbe na upravnstvo
»Slovenskega Naroda«. 1033

Ljudevit Borovnik
puškar v Borovljah (Fer-
lach) na Koroškem.
se priporoča v izdelovanje vsakovrstnih
pušk za lovce in strelce po najnovejših
sistemih pod popolnim jamstvom. Tudi pre-
deluje stare samokranice, sprejema vsako-
vrstna popravila, ter jih točno in dobro
izvršuje. Vse puške so na c. kr. prekuše-
valnici in od mene preizkušene. — Ilustro-
vani ceniki zastoj.

DENAR,
ki ga izdaje za ne-
utrpljivi, tvoromoz-
ni in nepokončljivi
separator Diabolo,
zaslužite pri 3 — 4
kravah že v nekaj
mescih. Diabolo Vam
pri gospodinjstvu ne
sme manjkati! — Na
uro predela 120 litrov.
Cena K 125—
Prospekt št. 125 z
jamstvenimi pogoji
pošlje gratis in franko
Ph. Mayfahrt & Co.
Dunaj II., Taborstrasse 71.
804 Zastopniki se iščejo.

Redka prilika! — Najugodnejši nakup!
Prodaja ali zamenjava
hiše.
Proda se nova, enonadstropna, davka
prosta hiša z vrtom v sličnati legi
ter v bližini električne železnice v
Ljubljani. — Hiša se jako dobro obre-
stuje ter so plačilni pogoji najugodnejši.
Eventualno se zamenja s kako manjšo.
če tudi ne ravno novo hišo. 444
Pismena vprašanja na upravn. tega lista.

I an Domiceli v Novi Sušici
pri **Št. Petru**
na **Krasu** proda zaradi družinskih
razmer **takoj ali pa na prostovoljni**
dražbi dne 18. aprila t. l. ob 2. uri
popoldne pod zelo ugodnimi pogoji:
1032
novourejeno hišo
2 kleti, 7 prostorov za trgovino in
gostilno, 3 spalne sobe, 1 veranda. Dalje
tovarno sodavice
z vso opremo. — Voda se nahaja v
hiši. — **Koncesije so:** za gostilno,
žganjetoč, prodajo tobaka, izdelovanje
sodavice, ter trgovino z mešanim blagom,
dalje **preda** tudi
gospodarsko poslopje,
svinjak s kuhinjo in
lep vrt zasajen s triami.

Iscem službo
trafikantinja
v Ljubljani ali na deželi.
Ponudbe pod »trafika« na uprav-
ništvo »Slov. Naroda«. 851
Mizarja, tesarja
:: in kleparja ::
dobro in v svoji stroki
vešče, z znanjem nemškega
jezika
išče za stalno nameščenje
tvorilca cementa v Bakru.

„Nuisol“
trrdke 451
Bergmann & Ko. Děčín na L.
je in ostane slej ko prej nedosežen
vsled svojega presenetljivo prirodnega
barvanja las in brade
Dobiva se svetel, rjav in črn ste-
klenica po K 250 v
drogeriji Anton Kanc in pri
brivcu A. Petlich-Frankheimu

Narodna knjigarna

Prešernova ulica št. 7 v Ljubljani Prešernova ulica št. 7
združena s

trgovino s papirjem, s pisalnimi, risalnimi in šolskimi potrebščinami

priporoča slovenskemu občinstvu svojo bogato zalogo kancelijskega,
komptarskega, risarskega, slikarskega in šolskega blaga
najboljše kakovosti in po najnižjih cenah.

Papir

kancelijski, konceptni, ministrski in trgovski; kariran in
gladek; rastriran z eno in z dvema kolonama; papir za
pisalni stroj; mali in veliki oktav za navadna pisma;
barvasti papir in papir za zavijanje.

Trgovske knjige

vseh vrst od najprostejših do najfinjših vsake velikosti.

Mape

za shranjevanje trgovskih pisem.

Zavitki

vseh vrst in vseh velikosti, barvasti in beli.
Sprejemajo se tudi naročila na zavitke s tiskano firmo.

Šolski zvezki

vseh vrst, domačega izdelka in iz drugih tovarn.
Trgovci dobe poseben popust.

Pisalne in risalne potrebščine

peresa, držala, svinčnike, radirke, risalni papir, risalne
priprave, črtala, trikotniki, palete, čopiči, tuši in barve.

Tinte

najprostejše in najfinjše, črne, vijoličaste in barvaste.

Šolske mape

iz platna in iz usnja ter jermena za knjige.

Mape za zvezke.

Kasete

s pisemskim papirjem avstrijskega in inozemskega izvora
v vseh velikostih, za dame in za gospode, za na-
vadno rabo in tudi za darila.

Albumi

za slike, razglednice in poezije.

Črnilniki in uteži

za opremo pisalnih miz, lično izdelani in po najnižjih cenah

Razglednice

umetniške in pokrajinske, ljubljanske in kranjske.
Trgovcem pri večjih naročilih izreden popust.

Narodna knjigarna sprejema tudi naročila na
pisalne stroje

vseh sistemov
po tovarniških cenah;
dalje naročila na

vsakovrstne tiskovine

namreč zavitke, vizitnice, oznanila, fakture,
trgovska pisma itd. itd.